BENDROJO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. liepos 23 d.*

„Konkurencija – Karteliai – Dešimties grupės (G10) valiutų keitimo sandorių (*Forex*) sektorius – Sprendimas, kuriuo konstatuojamas SESV 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimas – Keitimasis informacija – Susitarimai ar suderinti veiksmai, susiję su Dešimties grupės valiutų keitimo sandoriais – Konkurencijos ribojimas dėl tikslo – Vienas tęstinis pažeidimas – Gero administravimo principas – Teisė į gynybą – Baudos – Bazinis dydis – Pardavimų vertės pakaitinė vertė – Reglamento (EB) Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 ir 3 dalys – Neribota teismo jurisdikcija“

Byloje T-84/22

UBS Group AG, perėmęs *Credit Suisse Group AG* teises, įsteigtas Ciuriche (Šveicarija),

UBS AG, perėmęs *Credit Suisse AG* teises, įsteigtas Ciuriche (Šveicarija),

Credit Suisse Securities (Europe) Ltd, įsteigtas Londone (Jungtinė Karalystė),

atstovaujami *avocats* R. Wesseling ir F. Brouwer,

ieškovai,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą A. Boitos, C. Zois ir T. Franchoo,

atsakovę,

BENDRASIS TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė K. Kowalik-Bańczyk, teisėjai E. Buttigieg (pranešėjas) ir B. Ricziová,

posėdžio sekretorė I. Kurme, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

įvykus 2024 m. kovo 7 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą

1 SESV 263 straipsniu grindžiamu ieškiniu ieškovai – *UBS Group AG* – *Credit Suisse Group AG* teisių perėmėjas, UBS AG (toliau – UBS) – *Credit Suisse AG* teisių perėmėjas, ir *Credit Suisse Securities (Europe) Ltd* – prašo, pirma, panaikinti 2021 m. gruodžio 2 d. Komisijos sprendimą C(2021) 8612 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla AT.40135 – FOREX (*Sterling Lads*) (toliau – ginčijamas sprendimas) ir, antra, sumažinti baudos, kuri šiuo sprendimu buvo solidariai paskirta *Credit Suisse Group*, *Credit Suisse* ir *Credit Suisse Securities (Europe)* (toliau kartu – *Credit Suisse*), dydį.

I. Ginčo aplinkybės

A. Dėl procedūros, per kurią buvo priimtas ginčijamas sprendimas

2 Procedūra buvo pradėta 2013 m. rugsėjo 27 d. gavus UBS paraišką suteikti jai atleidimo nuo baudos žymeklį pagal Komisijos pranešimą dėl atleidimo nuo baudų ir baudų sumažinimo kartelių bylose (OL C 298, 2006, p. 17; toliau – Pranešimas dėl bendradarbiavimo). Šioje paraiškoje UBS informavo Europos Komisiją apie įtariamą pažeidimą neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių srityje, susijusį su Dešimties grupės (G10) valiutomis.

3 Pateikusi šią paraišką, UBS pateikė žodinius pareiškimus ir dokumentinius įrodymus. 2014 m. liepos 2 d. Europos Komisija sąlyginai atleido UBS nuo baudos pagal Pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punktą.

4 2013 m. spalio 11 d., 2013 m. spalio 14 d. ir 2015 m. liepos 17 d. *Barclays plc*, *Barclays Execution Services Limited* ir *Barclays Bank PLC* (toliau kartu – *Barclays*), *HSBC Holdings plc* ir *HSBC Bank plc* (toliau kartu – HSBC) bei *NatWest Group plc* ir *NatWest Markets Plc* (toliau kartu – RBS) atitinkamai pateikė paraiškas dėl baudų sumažinimo pagal Pranešimą dėl bendradarbiavimo. Pateikusios šias paraiškas, jos pateikė žodinius pareiškimus ir dokumentinius įrodymus.

5 2014 m. liepos 25 d., 2016 m. kovo 1 d. ir balandžio 29 d. Komisija išsiuntė *Credit Suisse* ir visoms šio sprendimo 3 ir 4 punktuose nurodytoms įmonėms prašymus pateikti informacijos.

6 2016 m. spalio 27 d. Komisija, vadovaudamasi 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 11 straipsnio 6 dalimi, pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą prieš *Credit Suisse* ir visas šio sprendimo 3 ir 4 punktuose nurodytas įmones ir paragino jas parodyti suinteresuotumą dalyvauti susitarimo procedūroje pagal iš dalies pakeisto 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [SESV 101 ir 102] straipsnius tvarkos (OL L 123, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81) 10a straipsnį.

7 *Credit Suisse* ir visos šio sprendimo 3 ir 4 punktuose nurodytos įmonės nusprendė dalyvauti susitarimo procedūroje ir 2016 m. lapkričio 9 d. bei 2018 m. vasario 7 d. susitikimuose su Komisija. 2018 m. vasario 19 d. *Credit Suisse* pranešė Komisijai, kad nebedalyvaus minėtoje procedūroje. Taigi Komisija sugrįžo prie įprastos procedūros šios įmonės atžvilgiu, remdamasi savo Pranešimo dėl susitarimo procedūros tvarkos siekiant priimti sprendimus pagal [Reglamento Nr. 1/2003] 7 ir 23 straipsnius kartelių bylose (OL C 167, 2008, p. 1) 19 punktu.

8 2018 m. liepos 24 d. Komisija pagal įprastą procedūrą nusiuntė *Credit Suisse* pranešimas apie prieštaravimus. Gavęs galimybę susipažinti su bylos medžiaga, *Credit Suisse*, atsakydamas į pranešimą apie prieštaravimus, pateikė rašytines pastabas ir pasisakė per 2018 m. gruodžio 7 d. įvykusį žodinį bylos nagrinėjimą.

9 2021 m. kovo 18 d. Komisija nusiuntė *Credit Suisse* papildomą pranešimą apie prieštaravimus.

10 Gavęs galimybę susipažinti su byla, *Credit Suisse* atsakydamas į papildomą pranešimą apie prieštaravimus, per nustatytą terminą pateikė savo rašytines pastabas. Antrasis žodinis bylos nagrinėjimas įvyko 2021 m. birželio 8 d.

11 2021 m. birželio 25 d. *Credit Suisse* atsakė į per antrąjį žodinį bylos nagrinėjimą pateiktą prašymą pateikti informaciją.

12 2021 m. gruodžio 2 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, kuris buvo skirtas tik *Credit Suisse*.

13 Tą pačią dieną Komisija priėmė Sprendimą C(2021) 8613 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla AT.40135 – FOREX (*Sterling Lads*)) (toliau – sprendimas dėl susitarimo), jo adresatės buvo šalys, sutikusios dalyvauti susitarimo procedūroje ir pateikusios susitarimo pareiškimą, t. y. *Barclays*, HSBC, RBS ir UBS.

B. Ginčijamas sprendimas

1. Nagrinėjami produktai ir atitinkamas sektorius

14 Ginčijamame sprendime nagrinėti veiksmai susiję su neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių sektoriumi ir Dešimties grupės (G10) valiutomis, t. y. euru (EUR), Australijos doleriu (AUD), Kanados doleriu (CAD), Šveicarijos franku (CHF), Danijos krona (DKK), Didžiosios Britanijos svaru sterlingų (GBP), jena (JPY), Norvegijos krona (NOK), Naujosios Zelandijos doleriu (NZD), Švedijos krona (SEK) ir JAV doleriu (USD).

15 Prekybos veikla, susijusi su šio sprendimo 14 punkte nurodyto tipo sandoriais, ginčijamame sprendime buvo apibrėžta kaip dviejų šalių susitarimas dėl dviejų valiutų keitimo, t. y. tam tikros sumos tam tikra valiuta („nominalioji suma“) įsigijimo už jos ekvivalentą kita valiuta susitarimo metu galiojančia verte (valiutos keitimo kursas). Valiutos keitimo kursas nurodomas atsižvelgiant į kitos valiutos, į kurią ji gali būti keičiama, sumą. Taigi valiutomis visada prekiaujama poromis, vadinasi, kiekviena jų turi santykinę vertę. Valiutų kursai kinta atsižvelgiant į informaciją apie jų pamatinę vertę. Trumpuoju laikotarpiu valiutų kursus daugiausia lemia prekiautojų pavedimų srautai, o ilgesniuoju laikotarpiu – vidaus rinkos principai.

16 Kadangi elektroninės prekybos veikla (t. y. sandoriai, kuriuos atitinkamo banko vardu automatiškai įtraukia į apskaitą arba vykdo elektroninės prekybos platformos arba kompiuteriniai algoritmai) nepatenka į analizės sritį, šioje byloje ginčijamas sprendimas susijęs tik su „prekybos balsu“ veikla.

17 Neatidėliotini valiutos keitimo sandoriai sudaromi nebiržinėje rinkoje, todėl lieka decentralizuoti, pasižymi dideliu likvidumu ir nuolatiniu keitimusi informacija. Šie sandoriai paprastai sudaromi, kai į finansų įstaigą kreipiasi galutinis klientas, t. y. visų pirma finansų įstaigos, kurios laikomos informuotais klientais, nes, atsižvelgiant į jų sandorių mastą, jos turi didelę paskatą gauti

informaciją, galinčią daryti įtaką valiutų kursų pokyčiams. Šios finansų įstaigos steigia specialius prekybos biurus, kurie gali veikti kaip sąsaja tarp galutinių klientų ir prekiautojų, kuriuos brokeriai samdo prekiauti valiutomis. Galutiniai klientai taip pat gali tiesiogiai kreiptis į prekiautojus.

18 Bankai, kurių prekiautojai dalyvavo šioje byloje nagrinėjamuose keitimosi informacija sandoriuose, neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje veikia kaip rinkos formuotojai ir yra pasirengę bet kuriuo metu sudaryti sandorius su savo klientais, kad užtikrintų rinkos likvidumą.

19 Klientų inicijuojamų sandorių rūšys, be kita ko, yra:

– neatidėliotini pavedimai (nedelsiant sudaryti sandorius dėl tam tikros valiutos sumos, remiantis vyraujančiu rinkos kursu, kai atsiskaitymas paprastai įvyksta per dvi dienas nuo sandorio sudarymo),

– sąlyginiai pavedimai (už kuriuos atsiskaitoma tik tuo atveju, jei tenkinamos tam tikros rinkos sąlygos, pavyzdžiui, jei valiutos vertė pasiekia tam tikrą lygį),

– pavedimai, kurie turi būti vykdomi pagal fiksuotąsias palūkanų normas, kurios nagrinėjamu atveju buvo susijusios tik su *WM / Reuters Closing Spot Rates* ir Europos Centrinio Banko (ECB) orientacinėmis palūkanų normomis (už kurias atsiskaitoma pagal tam tikrą orientacinę palūkanų normą).

20 Prekiautojai paprastai siūlo dvikryptes kainas (pirkimo kainą arba siūlomą kainą, ir pardavimo kainą arba prašomą kainą), atsižvelgdami į sandorio dydį ir valiutas, kuriomis prekiaujama. Pajamos, gaunamos iš valiutų keitimo sandorių, priklauso nuo valiutų, kuriomis prekiaujama, kiekio ir skirtumo tarp tos pačios valiutos pirkimo ir pardavimo kainos (toliau – siūlomų ir prašomų kainų skirtumas). Siūlomų ir prašomų kainų skirtumas yra kompensacija, kurią prekiautojas gauna už tiesiogiai suteiktą paslaugą ir riziką, kurią jis vėliau prisiima savo portfelyje turėdamas nominalią tam tikros valiutos sumą.

21 Iš tikrųjų po sandorio, kurio metu viena valiuta nuperkama už kitą, prekiautojas atsiduria „ilgojoje pozicijoje“, t. y. savo portfelyje laiko tam tikros valiutos teigiamą nominalią sumą, kol „uždaro“ šią poziciją, t. y. parduoda šią valiutą. Po sandorio, per kurį viena valiuta parduodama už kitą, prekiautojas atsiduria „trumpojoje pozicijoje“, t. y. savo portfelyje turi neigiamą tam tikros valiutos nominaliąją sumą, kol „uždaro“ šią poziciją, t. y. nuperka šią valiutą. Taigi „rizikos pozicija“ lieka atvira, kol neįvyksta priešingas veiksmas. Dėl greitų valiutų kursų svyravimų rinkoje šios pozicijos kelia riziką prekiautojams, todėl šioje rinkoje prekiautojai lygina ekspertinio su šiomis pozicijomis susijusios rizikos valdymo būdus.

22 Prekiautojai savo strategijas ir, be kita ko, siūlomų ir prašomų kainų skirtumus ar net pačias kainas nustato atsižvelgdami į savo portfelį ir turimą informaciją. Pirma, iš byloje esančių įrodymų akivaizdu, kad rinkos formuotojai turi aktyviai derinti kainas portfelių atžvilgiu, iš dalies keisdami kainas, o ne tik siūlomų ir prašomų kainų skirtumus, siekdami greitos portfelių apyvartos ir nesutelkdami reikšmingų pozicijų į vieną rinkos aspektą. Antra, prieiga prie rinkos informacijos turi įtakos prekiautojų sprendimų priėmimui. Iš tikrųjų valiutų kursų pokyčiams ilgalaikėje perspektyvoje įtakos turi makroekonominiai kintamieji, o trumpalaikėje perspektyvoje – klientų pavedimų srautai arba, kitaip tariant, mikroekonominiai kintamieji. Kalbant apie šiuos kintamuosius, pažymėtina, kad šalys taip pat sutinka, kad informuotų klientų, t. y. kitų finansų

įstaigų, pavedimai nurodo prekiautojams galimos rinkos raidos kryptį ir skatina šią informaciją turinčius prekiautojus vykdyti prekybą ta pačia kryptimi, kaip tai daro informuoti klientai. Su klientų pavedimų srautais susijusi informacija iš esmės yra konfidenciali.

23 Be to, prekiautojai taip pat gali būti pasirengę sukurti, išlaikyti ar padidinti savo (atviros rizikos) pozicijas prekybos savo sąskaita portfeliuose. Prekyba savo sąskaita vyksta tada, kai prekiautojai vykdo prekybos veiklą visų pirma savo pačių, o ne savo klientų sąskaita ir siekia pasinaudoti konkurenciniu pranašumu rinkoje, kurdami atviras rizikos pozicijas, kurios leistų jiems gauti perteklinę grąžą.

24 Galiausiai, kai prekiautojai, kaip rinkos formuotojai, negauna pavedimų iš galutinių klientų, jie paprastai prekiauja tarpusavyje vadinamojoje prekiautojų rinkoje, t. y. neatidėliotinų užsienio valiutos keitimo sandorių rinkoje, skirtoje tik finansų įstaigoms (prekiautojams), siekdami koreguoti savo portfelio pozicijas arba užimti tam tikrą poziciją prekybos savo sąskaita tikslais. Šiuo atveju prekiautojai yra sandorio šalys vienas kito atžvilgiu. Jie gali bendrauti tiesiogiai (dvišaliu principu), paprastai per elektroninę sistemą. Kainos nurodomos remiantis galutiniu pasiūlymu, paliekant galimybę paprasčiausiai pasiūlymą priimti arba atmesti. Jie taip pat gali bendrauti per tarpininkų sistemą, kurioje ekranuose skelbia geriausius siūlomų ir prašomų kainų skirtumus ir šią informaciją padaro prieinamą savo platformose.

2. Veiksmai, dėl kurių priekaištaujama „Credit Suisse“

25 Ginčijamame sprendime Komisija nurodė trijų rūšių veiksmus, vykusius privačioje daugiašalėje internetinėje pokalbių svetainėje *Sterling Lads* (toliau – nagrinėjama pokalbių svetainė), kuriuose dalyvavo penkios bankininkystės ir finansų sektoriuje veikiančios įmonės: *Barclays*, *Credit Suisse*, HSBC, RBS ir UBS. Ginčijamame sprendime teigiama, kad šie veiksmai buvo susiję, pirma, su tam tikru pagrindiniu susitarimu, antra, su keitimusi informacija ir, trečia, su veiksmų derinimu pavieniais atvejais. Remiantis ginčijamu sprendimu, pokalbiai apie šiuos veiksmus šioje pokalbių svetainėje vyko nuo 2011 m. gegužės 25 d. iki 2012 m. liepos 12 d., o *Credit Suisse* minėtoje svetainėje vykusiuose pokalbiuose dalyvavo nuo 2012 m. vasario 7 d.–liepos 12 d. (toliau – nagrinėjamas laikotarpis).

26 Visų pirma dėl pagrindinio susitarimo Komisija laikėsi nuomonės, kad dalyvaujant nagrinėjamoje pokalbių svetainėje turėjo būti sukurtas pasitikėjimo, lūkesčių ir abipusės naudos ratas, taigi turėjo būti laikomasi tam tikrų numanomų taisyklių, kurias iš esmės galima apibendrinti taip: i) prekiautojai susitikdavo nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, kad visą dieną keistųsi informacija; ii) informacijos, kuria buvo keičiamasi tame forume, gavėjai neatskleidė kitiems konkuruojantiems prekiautojams; iii) informacija, kuria buvo keičiamasi, galėjo būti naudojama dalyvavusių prekiautojų naudai; ir iv) ši informacija neturėjo būti naudojama prieš asmenis, kurie ja pasidalijo. Ji nusprendė, kad šie veiksmai sudarė susitarimą, kurį ji apibūdino kaip „apribojimą dėl tikslo“, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, iš esmės remdamasi tuo, kad jie buvo susiję su racionaliais *ex ante* lūkesčiais, kuriais siekta pašalinti nagrinėjamai rinkai būdingą neapibrėžtumą dėl bendros naudos prekiautojams, ir dėl to jie buvo pakankamai žalingi konkurencijai.

27 Antra, vertindama keitimąsi informacija Komisija nurodė nustačiusi daugybę nagrinėjamų bankų prekiautojų tarpusavio ryšių. Komisijos teigimu, šie ryšiai buvo susiję su nuolatiniu ir plačiu keitimusi neskelbtina komercine informacija apie vykdomą arba būsimą prekybos veiklą, kurią turėdami atitinkami bankai, priimdami sprendimus rinkoje, galėjo žinoti savo konkurentų pozicijas, ketinimus ir apribojimus, o tai padėjo jiems priimti tolesnius sprendimus.

28 Šiomis aplinkybėmis Komisija laikėsi nuomonės, kad bendrasis keitimosi informacija tikslas buvo daryti įtaką dviem esminiams konkurencijos parametrams nagrinėjamoje neatidėliotinų prekybos sandorių rinkoje, t. y. kainai ir ekspertiniam rizikos valdymui, taip pašalinant minėtai rinkai būdingą neapibrėžtumą. Informacija keitęsi prekiautojai sąmoningai pakeitė savarankiško konkuravimo pagal šiuos parametrus riziką praktišku tarpusavio bendradarbiavimu, taip pakenkdami kitiems rinkos dalyviams, ir padarė pakankamai didelę žalą konkurencijai. Atsižvelgdama į tai, Komisija šį keitimąsi informacija kvalifikavo kaip susitarimus ir (arba) suderintus veiksmus, kuriais konkurencija ribojama „dėl tikslo“, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį.

29 Trečia, dėl pavienių veiksmų derinimo atvejų Komisija nusprendė, kad keitimasis neskelbtina komercine informacija padėjo nagrinėjamoje pokalbių svetainėje dalyvavusiems prekiautojams nustatyti situacijas, kurioms esant jie galėjo pažeisti kitų interesus, ir dėl to jie gavo galimybę pavieniais atvejais lengviau derinti savo veiksmus pasitraukdami („standing down“). Tokiais veiksmais buvo sumažinta rizika, kad prekiautojai nepasieks norimo rezultato ir išvengs vienalaikės prekybos priešingomis kryptimis. Komisija nurodė, kad tie patys veiksmai sudarė susitarimą ir (arba) buvo suderinti veiksmai, kuriuos ji kvalifikavo kaip „apribojimą dėl tikslo“, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, iš esmės motyvuodama tuo, kad jais buvo sumažintas įprastas nagrinėjamos rinkos neapibrėžtumas, nes juose dalyvavusios įmonės galėjo numatyti situacijas, kai viena iš jų gali gauti naudos, nes kitos susilaiko nuo prekybos, kad nesutrukdytų jai įgyvendinti savo prekybos strategijos, ir dėl to jais buvo padaryta pakankamai didelė žala konkurencijai.

30 Ketvirta, Komisija taip pat nusprendė, kad visi trys minėti konkurencijos apribojimai kartu sudarė vieną tęstinį pažeidimą, nes jais buvo siekiama bendro tikslo – sumažinti įprastą neapibrėžtumą, būdingą neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkai, siekiant sumažinti riziką ir padėti pokalbiuose nagrinėjamoje svetainėje dalyvavusioms įmonėms (toliau – dalyvavusios įmonės) lengviau priimti sprendimus dėl kainų nustatymo bei rizikos valdymo, kad jos savarankiškai nekonkuruotų tarpusavyje. Ji nusprendė, kad įvairūs pirma minėti veiksmai buvo „bendro plano“ dalis, nes nagrinėjamoje pokalbių svetainėje buvo vykdomi taikant tą patį *modus operandi*, užtikrinant dalyvavimo tęstinumą.

31 Komisija pripažino, kad *Credit Suisse* įrodė ketinęs prisidėti prie bendro tikslo apriboti konkurenciją neatidėliotinų Dešimties grupės (G10) valiutų keitimo sandorių rinkoje. Kita vertus, ji nusprendė, kad *Credit Suisse* žinojo apie pagrindinį susitarimą ir keitimąsi informacija, išskyrus pavienius derinimo atvejus, įvykusius iki nagrinėjamo laikotarpio. Paskui Komisija padarė išvadą, kad *Credit Suisse* yra atsakingas už keitimąsi informacija, kuris yra vieno tęstinio pažeidimo dalis, bet atmetė jo atsakomybę, pirma, už pagrindinį susitarimą ir, antra, už pavienius veiksmų derinimo atvejus.

32 Taigi ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje Komisija padarė išvadą, kad *Credit Suisse* pažeidė SESV 101 straipsnio 1 dalį, nes nagrinėjamu laikotarpiu dalyvavo keičiantis „neskelbtina komercine informacija apie vykdomą arba būsimą prekybos veiklą, ir toks keitimasis informacija prilygo suderintiems veiksmams ir (arba) susitarimams (sudarantiems vieną tęstinį pažeidimą), kuriuo siekta tikslo apriboti ir (arba) iškreipti konkurenciją neatidėliotinų Dešimties grupės (G10) valiutų keitimo sandorių sektoriuje, apimančiame visą EEE“.

3. Bauda

33 Komisija nurodė, kad *Credit Suisse* skirtos baudos dydį nustatė remdamasi pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairėmis (OL C 210, 2006, p. 2; toliau – Baudų apskaičiavimo gairės).

a) Bazinis baudos dydis

34 Kalbant apie bazinio baudos dydžio nustatymą, atsižvelgiant į neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių sektoriaus ypatumus ir ypač į tai, kad neatidėliotinų Dešimties grupės (G10) valiutų keitimo veikla nėra pardavimai įprastine šio termino prasme, Komisija nagrinėjamą pažeidimą padariusių įmonių pardavimų vertę apskaičiavo taikydama „pardavimų vertės pakaitinę vertę“ (toliau – pakaitinė vertė).

35 Paskui Komisija atsižvelgė į 16 % sunkumo koeficientą, nes pažeidimas pagal savo pobūdį buvo vienas iš didžiausių apribojimų, o to paties pažeidimo trukmė buvo apskaičiuota taikant 0,42 metinį dauginimo koeficientą.

36 Galiausiai pridėjusi papildomą sumą, lygią 16 % pardavimų vertės, kad atgrasytų nuo dalyvavimo tokioje veikloje, nepriklausomai nuo pažeidimo trukmės, Komisija nustatė bazinį baudos dydį, lygų 86 765 000 EUR.

b) Galutinis baudos dydis

37 Dėl galutinio baudos dydžio nustatymo Komisija nusprendė, kad *Credit Suisse* atsakingas tik už keitimąsi informacija, kuris yra vieno ir tęstinio pažeidimo dalis, ir iš bendros bazinės baudos sumos išskaičiavo 4 % visos baudos bazinės sumos, atsižvelgdama į lengvinančias aplinkybes, susijusias su tuo, kad jis nebuvo atsakingas, pirma, už pagrindinį susitarimą ir, antra, už pavienius veiksmų derinimo atvejus, t. y. po 2 % už kiekvieną iš šių aplinkybių.

38 Taigi ginčijamo sprendimo 2 straipsnio a punkte ji skyrė *Credit Suisse* 83 294 000 EUR baudą.

II. Šalių reikalavimai

39 Ieškovai Bendrojo Teismo prašo:

– panaikinti ginčijamą sprendimą,

– nepatenkinus pirmojo reikalavimo, iš dalies panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį ir sumažinti 2 straipsniu paskirtą baudą,

– bet kuriuo atveju sumažinti ginčijamo sprendimo 2 straipsniu skirtą baudą,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas arba, nepatenkinus šio reikalavimo, atitinkamą ieškovų bylinėjimosi išlaidų dalį.

40 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti visą ieškinį,

– priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas.

III. Dėl teisės

41 Grįsdami ieškinį, ieškovai nurodo penkis pagrindus. Pirmaisiais trimis pagrindais, grindžiamais SESV 101 straipsnio pažeidimu ir pareigos motyvuoti pažeidimu, taip pat penktuoju pagrindu, grindžiamu gero administravimo principo ir teisės į gynybą pažeidimu, iš esmės siekiama užginčyti ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje Komisijos padarytą išvadą, kad *Credit Suisse* pažeidė SESV 101 straipsnį. Ketvirtuoju pagrindu, grindžiamu Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio, Baudų apskaičiavimo gairių, proporcingumo ir vienodo požiūrio principų bei pareigos motyvuoti pažeidimu, siekiama užginčyti Komisijos skirtą baudą *Credit Suisse*, kaip nustatyta ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje.

A. Dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnio

1. Dėl ieškinio pirmojo pagrindo, grindžiamo SESV 101 straipsnio pažeidimu ir nepakankamu motyvavimu, kiek tai susiję su keitimosi informacija internetu kvalifikavimu kaip antikonkurencinių susitarimų ir (arba) suderintų veiksmų

42 Pirmajame pagrinde ieškovai iš esmės tvirtina, kad tarp prekiautojų nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykęs keitimasis informacija nesudaro antikonkurencinių susitarimų ir (arba) suderintų veiksmų, nepriklausomai nuo to, ar jie vertinami atskirai, ar kartu su pagrindiniu susitarimu. Šį pirmąjį pagrindą sudaro dvi dalys.

43 Pirmojo pagrindo pirmoje dalyje ieškovai teigia, kad Komisija neįrodė, jog pagrindinis susitarimas egzistuoja ir dėl to keitimasis informacija internetu yra antikonkurencinis susitarimas ir (arba) suderintas veiksmas.

44 Pirmojo pagrindo antroje dalyje jie tvirtina, kad Komisija nepateikė įrodymų, reikalingų siekiant nustatyti, kad keitimasis informacija internetu sudaro antikonkurencinius susitarimus ir (arba) suderintus veiksmus.

a) Pirminės pastabos

45 Reikia priminti, kad suderintus veiksmus sudarantys koordinavimo ir bendradarbiavimo kriterijai turi būti suvokiami atsižvelgiant į Sutartyje įtvirtintų konkurencijos nuostatų koncepciją, o pagal ją kiekvienas ūkio subjektas turi savarankiškai nustatyti politiką, kurios ketina laikytis vidaus rinkoje (žr. 2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *Dole Food ir Dole Fresh Fruit Europe / Komisija*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 119 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

46 Nors šis savarankiškumo reikalavimas neatima iš ūkio subjektų teisės protingai prisiderinti prie konstatuoto ar numatomo konkurentų elgesio, jis griežtai prieštarauja bet kokiam tiesioginiam ar netiesioginiam tokių ūkio subjektų kontaktui, kuris gali turėti įtakos esamam ar potencialiam konkurento elgesiui rinkoje arba atskleisti tokiam konkurentui elgesį, kurio jie nusprendė ar

numatė imtis šioje rinkoje, jei šių kontaktų tikslas ir poveikis – sukurti konkurencines sąlygas, kurios, atsižvelgiant į tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų pobūdį, įmonių dydį bei skaičių ir šios rinkos apimtį, neatitinka normalių sąlygų nagrinėjamoje rinkoje (žr. 2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *Dole Food ir Dole Fresh Fruit Europe / Komisija*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 120 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

47 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad konkurentų keitimasis informacija gali prieštarauti konkurencijos taisyklėms, jeigu sumažina ar panaikina netikrumą dėl atitinkamos rinkos veikimo, todėl riboja įmonių konkurenciją (2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *Dole Food ir Dole Fresh Fruit Europe / Komisija*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 121 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

b) Dėl pirmojo pagrindo pirmos dalies, grindžiamos tuo, kad Komisija neįrodė, jog buvo sudarytas pagrindinis susitarimas, taigi, ir tuo, kad keitimasis informacija internetu yra antikonkurencinis susitarimas ir (arba) suderinti veiksmai

48 Ieškovai nurodo tris prieštaravimus. Dėstydami pirmąjį prieštaravimą jie teigia, kad ginčijamas sprendimas grindžiamas prielaida, jog pagrindinis susitarimas yra būtina sąlyga, kad keitimąsi informacija būtų galima kvalifikuoti kaip antikonkurencinius susitarimus ir (arba) suderintus veiksmus, kaip jie suprantami pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį. Dėstydami antrąjį prieštaravimą jie tvirtina, kad Komisija neįrodė, jog nagrinėjamoje pokalbių svetainėje buvo keičiamasi informacija pagal šį susitarimą. Grįsdami šį teiginį, ieškovai ginčija Komisijos atliktą to laikotarpio įrodymų, t. y. prekiautojų internetinių pokalbių, aiškinimą ir teigia, kad nei šie pokalbiai, nei pasiūlymai dėl susitarimo, nei tendencijos rodikliai neįrodo minėto susitarimo buvimo. Trečiajame prieštaravime jie nurodo, kad Komisija negali nevykdyti pagrindinio susitarimo teisminės kontrolės, remdamasi tuo, jog *Credit Suisse* nebuvo pripažintas atsakingu už šį susitarimą, nes jis buvo esminis teiginio, kuriuo Komisija rėmėsi prieš *Credit Suisse*, elementas.

49 Dėl ieškovų pateikto pirmojo prieštaravimo reikia pažymėti, kad jis grindžiamas bendru ginčijamo sprendimo, ypač jo 337–341, 344, 345 ir 347–349 konstatuojamųjų dalių, siejamų su 394–405 ir 411–417 konstatuojamosiomis dalimis, aiškinimu, kad Komisija atskirai teisiškai kvalifikavo, pirma, pagrindinį susitarimą – kaip ribojantį konkurenciją ir, antra, keitimąsi informacija – kaip konkurenciją ribojančius susitarimus ir (arba) suderintus veiksmus. Savo sprendimo 487, 489 ir 491–499 konstatuojamosiose dalyse ji taip pat kvalifikavo šiuos du veiksmus kaip atskiras vieno tęstinio pažeidimo sudedamąsias dalis (žr. šio sprendimo 26–31 punktus). Toliau reikia priminti, kad *Credit Suisse* buvo pripažintas atsakingu tik už pažeidimą, kurį sudarė veiksmai, susiję su keitimusi informacija.

50 Taip pat reikia pažymėti, kad nors keitimasis informacija apie *Credit Suisse* vyko internetinėje pokalbių svetainėje, šis ryšys su šiuo pagrindinio susitarimo aspektu negali būti prilyginamas ieškovų nurodytos išankstinės sąlygos, galinčios turėti įtakos atskiram pagrindinio susitarimo ir keitimosi informacija teisiniam kvalifikavimui, egzistavimui.

51 Kaip konkrečiai matyti iš ginčijamo sprendimo 337–341 konstatuojamųjų dalių, šiame sprendime Komisijos atliktas keitimosi informacija teisinis kvalifikavimas pripažįstant jį antikonkurenciniais susitarimais ir (arba) suderintais veiksmais nepagrįstas nei pagrindinio susitarimo taisyklėmis, nei šiame keitimesi informacija dalyvavusių prekiautojų (toliau – nagrinėjami prekiautojai) nebyliu pritarimu tokioms taisyklėms. Taigi, priešingai, nei teigia ieškovai, ginčijamas sprendimas negali būti aiškinamas taip, kad pagrindinio susitarimo buvimas pagal jį laikomas keitimosi informacija kvalifikavimo išankstine sąlyga.

52 Šios išvados negalima paneigti remiantis ginčijamo sprendimo 346 ir 369–371 konstatuojamųjų dalių turiniu, kaip tai daro ieškovai, siekdami pagrįsti savo argumentus.

53 Pirma, dėl ginčijamo sprendimo 346 konstatuojamosios dalies, susijusios su susitarimo kvalifikavimu kaip pagrindinio susitarimo, reikia pažymėti, kad, žinoma, šiame susitarime iš esmės nurodyta, jog keitimasis informacija padėjo prie nagrinėjamos pokalbių svetainės prisijungusiems prekiautojams kontroliuoti galimus nukrypimus nuo taisyklių. Vis dėlto minėtame sprendime nepateikiama jokios nuorodos į keitimosi informacija teisinį kvalifikavimą.

54 Antra, iš ginčijamo sprendimo 369–371 konstatuojamųjų dalių, kurios skirtos tik atsakyti į *Credit Suisse* administracinės procedūros metu išdėstytus argumentus, matyti, kad Komisija minėto susitarimo egzistavimą grindė netiesioginiais įrodymais, t. y. keitimusi informacija, nes pagrindinis susitarimas yra to keitimosi „loginė prielaida“. Taigi nuoroda į „loginę prielaidą“ turi būti suprantama tiesiog kaip vartojama tuo pačiu tikslu – siekiant įrodyti jos buvimą nagrinėjamoje byloje. Dėl to aplinkybė, kad iš keitimosi informacija galima daryti išvadą apie pagrindinio susitarimo egzistavimą, taip pat turi būti suprantama kaip siekis įrodyti jo egzistavimą, nedarant įtakos atskiram keitimosi informacija ir pagrindinio susitarimo teisiniam kvalifikavimui.

55 Be to, atvirkščiai, nei teigia ieškovai, Komisija neprivalėjo ginčijamame sprendime paaiškinti, dėl kokių priežasčių *Credit Suisse* keitėsi informacija kitaip, nei kiti su faktinėmis aplinkybėmis, dėl kurių prieštaraujama, susiję bankai, palyginti su sprendime dėl susitarimo išdėstytais argumentais.

56 Šiuo klausimu reikia priminti, kad susitarimo procedūra ir įprasta administracinė procedūra yra skirtingos procedūros. Taigi, po įprastos administracinės procedūros priimdama sprendimą dėl *Credit Suisse*, pirma, Komisija buvo saistoma tik pranešimo apie prieštaravimus ir, antra, laikydamasi rungimosi principo ji privalėjo atsižvelgti į visas reikšmingas aplinkybes, įskaitant visą informaciją ir visus argumentus, kuriuos *Credit Suisse* pateikė įgyvendindamas savo teisę būti išklausytam, todėl ji turėjo iš naujo išnagrinėti bylos medžiagą, atsižvelgdama į šias aplinkybes (šiuo klausimu žr. 2015 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Timab Industries ir CFPR / Komisija*, T-456/10, EU:T:2015:296, 90, 96 ir 107 punktus).

57 Kalbant apie ginčijamo sprendimo dėl *Credit Suisse* priėmimą pagal įprastą administracinę procedūrą, reikia pažymėti, kad iš pranešimo apie prieštaravimus, papildyto papildomu prieštaravimų pareiškimu, matyti, jog Komisija pagrindinį susitarimą ir pasikeitimus informacija atskirai kvalifikavo kaip antikonkurencinius susitarimus ir (arba) suderintus veiksmus, o *Credit Suisse* per administracinę procedūrą nepateikė jokių prieštaravimų šiuo klausimu. Taigi Komisija neprivalėjo iš naujo nagrinėti bylos dėl šio teisinio kvalifikavimo.

58 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, atsižvelgiant į skirtingą keitimosi informacija ir pagrindinio susitarimo, už kurį *Credit Suisse* nebuvo pripažintas atsakingu (žr. šio sprendimo 32 punktą), teisinį kvalifikavimą, nereikia nagrinėti pirmojo pagrindo pirmos dalies antrojo ir trečiojo prieštaravimų, kurie grindžiami klaidinga prielaida, jog ginčijamame sprendime pagrindinis susitarimas yra būtina sąlyga, kad keitimąsi informacija būtų galima kvalifikuoti kaip antikonkurencinius susitarimus ir (arba) suderintus veiksmus, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį.

59 Vadinasi, ieškinio pirmojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti.

60 Taigi, kadangi pirmojo pagrindo antroje dalyje ieškovai teigia, jog pasikeitimai informacija nėra antikonkurenciniai ir nesusiję su pagrindiniu susitarimu, kurį analizuojant reikia išnagrinėti minėto keitimosi informacija turinį ir aiškinimą, aplinkybė, kad ieškovų kritinės pastabos dėl to laikotarpio įrodymų apimties ir aiškinimo išdėstytos kartu su pagrindiniu susitarimu pagrįstais jų argumentais, pateiktais grindžiant ieškinio pirmojo pagrindo pirmą dalį, nedaro įtakos šių įrodymų analizei, kurią Bendrasis Teismas atlikto nagrinėdamas šio pagrindo antrą dalį, siekdamas nustatyti, ar jie pagrįstai užginčijo pasikeitimų informacija kvalifikavimą kaip savarankiškų susitarimų ar suderintų veiksmų.

c) Dėl ieškinio pirmojo pagrindo antros dalies, grindžiamos įrodymų, kad keitimasis informacija internetu buvo savarankiški susitarimai ir (arba) suderinti veiksmai, nebuvimu

61 Šią antrąją dalį iš esmės sudaro trys prieštaravimai. Dėstydami pirmąjį prieštaravimą ieškovai kritikuoja Komisijos pateiktą tam tikrų to laikotarpio įrodymų, būtent tam tikrų internetinių pokalbių, kuriais remdamasi ji padarė išvadą, kad keitimasis informacija internetu yra susitarimai ir (arba) suderinti veiksmai, aiškinimą, ir, be kita ko, teigia, kad šie pokalbiai nėra neskelbtina komercinė informacija. Dėstydami antrąjį prieštaravimą ieškovai tvirtina, kad keitimasis informacija internetu negali būti kvalifikuojamas kaip antikonkurenciniai susitarimai ir (arba) suderinti veiksmai, ir iš esmės teigia, kad aplinkybių, jog tai neva buvo neskelbtina komercinė informacija ir jog dėl jos atskleidimo galėjo sumažėti konkurentų jaučiamas netikrumas, tokiam kvalifikavimui nepakanka. Dėstydami trečiąjį prieštaravimą jie teigia, kad Komisija padarė teisės klaidą, kai nusprendė, jog *Credit Suisse* pateiktas teisėtas nagrinėjamo keitimosi informacija paaiškinimas yra nereikšmingas.

62 Ginčijamame sprendime Komisija pateikė ir išaiškino daugiau nei šimto pokalbių turinį. Šiame sprendime išnagrinėtas keitimasis informacija buvo suskirstytas į keturias kategorijas pagal aptartus dalykus: i) siūlomų ir prašomų kainų skirtumai (245–251 konstatuojamosios dalys); ii) klientų pavedimai (183–228 konstatuojamosios dalys); iii) atviros rizikos pozicijos (234–238 konstatuojamosios dalys); ir iv) vykdoma arba planuojama prekybos veikla (258–285 konstatuojamosios dalys). Komisija iš esmės nusprendė, kad per visus šiuos pokalbius buvo keičiamasi neskelbtina komercine informacija apie dalyvavusių prekiautojų vykdomą arba būsimą prekybos veiklą, kurią turėdami atitinkami bankai galėjo žinoti savo konkurentų pozicijas, ketinimus bei apribojimus, ir tai padėjo jiems priimti tolesnius sprendimus. Remdamasi šia analize, Komisija ginčijamo sprendimo 337–341 konstatuojamosiose dalyse padarė išvadą, kad toks keitimasis informacija yra antikonkurenciniai suderinti veiksmai, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį.

63 Pirmieji du prieštaravimai turėtų būti nagrinėjami kartu.

1) Dėl pirmojo prieštaravimo, grindžiamu Komisijos pateiktu neteisingu tam tikrų to laikotarpio įrodymų išaiškinimu, ir antrojo prieštaravimo, grindžiamo tuo, kad keitimasis informacija internetu nėra antikonkurenciniai susitarimai ir (arba) suderinti veiksmai

i) Dėl tam tikrų ieškovų argumentų ir įrodymų priimtinumo

64 Komisija ginčija, viena vertus, ieškovų argumentų dėl neteisingo tam tikro keitimosi informacija ir ieškinio A.8 priedo, kuriuo grindžiami tie argumentai, aiškinimo, ir, antra, argumentų, kad keičiantis informacija nebuvo padarytas pažeidimas, ieškinio A.9 priedo ir atsiliepimo į ieškinį C.2 ir C.3 priedų, kuriais grindžiamas minėti argumentai, priimtinumą.

65 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnį ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 76 straipsnio d punktą ieškinyje turi būti nurodytas ginčo dalykas ir pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka. Pagal suformuotą jurisprudenciją tokia informacija turi būti pakankamai aiški ir tiksli, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas – priimti sprendimą dėl ieškinio (žr. 2017 m. kovo 7 d. Sprendimo *United Parcel Service / Komisija*, T-194/13, EU:T:2017:144, 191 punktą).

66 Taip pat reikia priminti, jog tam, kad ieškinys Bendrajame Teisme būtų priimtinas, be kita ko, būtina, kad svarbiausios faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis remiasi ieškovas, būtų bent jau trumpai, bet nuosekliai ir suprantamai nurodytos pačiame ieškinio tekste. Nors ieškinio turinys specifiniais klausimais gali būti pagrįstas ir papildytas pateikiant nuorodas į prie jo pridėtų dokumentų ištraukas, bendroji nuoroda į kitus dokumentus, netgi ieškinio priedus, negali kompensuoti pagrindinių teisinių argumentų, kurie pagal šio sprendimo 65 punkte nurodytas nuostatas turi būti nurodyti pačiame ieškinyje, nebuvimo (2017 m. kovo 7 d. Sprendimo *United Parcel Service / Komisija*, T-194/13, EU:T:2017:144, 192 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

67 Taigi į priedus galima atsižvelgti tik tiek, kiek jais pagrindžiami arba papildomi pagrindai, prieštaravimai ar argumentai, kuriais ieškovas aiškiai remiasi savo rašytiniuose dokumentuose, ir tik tiek, kiek įmanoma tiksliai nustatyti, kurios iš juose nurodytų aplinkybių pagrindžia arba papildo šiuos pagrindus, prieštaravimus ar argumentus (žr. 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Samsung SDI ir kt. / Komisija*, T-84/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:611, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Be to, Bendrasis Teismas neprivalo prieduose ieškoti ir nustatyti pagrindų, prieštaravimų ir argumentų, kuriuos galėtų laikyti pagrindžiančiais ieškinį, nes priedai atlieka tik įrodomąją ir pagalbinę funkciją (žr. 2007 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Microsoft / Komisija*, T-201/04, EU:T:2007:289, 94 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

68 Pirma, dėl ieškovų argumentų, susijusių su klaidingu tam tikro ginčijamame sprendime nagrinėjamo keitimosi informacija aiškinimu, priimtinumo, kurį iš esmės ginčija Komisija, reikia konstatuoti, kad, kaip matyti iš ieškinio, grįsdami savo argumentą, jog „[Komisija] ir toliau neteisingai supranta sandorių žargoną ir neatidėliotinų valiutų keitimo sandorių rinkos veikimą“, ieškovai remiasi prie ieškinio pridėtu A.8 priedu, kuris yra buvusio *Global FX Committee* tarpbankinio padalinio pirmininko ekspertizės ataskaita, ir savo argumentui iliustruoti pateikia tris šios ataskaitos pavyzdžius.

69 Atsakydami į Komisijos argumentus dėl nepriimtinumo, dublike ieškovai pakartojo minėtą argumentą ir vėliau pridūrė, kad A.8 priedas taip pat įrodo, jog, pirma, „bendro antikonkurencinio plano ar tikslo riboti konkurenciją egzistavimas negali būti lengvai ar tiesiogiai nustatytas remiantis dokumentiniais įrodymais“, ir, antra, kad Komisija, remdamasi vien savo aiškinimais, padarė išvadą, kad „pagrindinis susitarimas egzistavo“. Jie, vėlgi dublike, tvirtina, kad Komisijos negebėjimas atskirti buvusių ir būsimų pavedimų „yra veiksnys, į kurį reikia atsižvelgti, nes jis kelia abejonių dėl jos tyrimo kruopštumo ir patikimumo“. Galiausiai ieškovai, remdamiesi ieškinio 18, 69 ir 78 punktais, teigia, kad jų argumentai yra svarbūs ir konkretūs. Jie susiję su galimai prokonkurenciniu keitimosi informacija pobūdžiu, kuris buvo pripažintas prašymuose atleisti nuo baudos ar ją sumažinti (18 punktas), su tuo, kad Komisija klaidingai aiškino ir suprato sandorių žargoną ir neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkos veikimą (69 punktas) ir iš esmės su keturiomis pagrindinio susitarimo taisyklėmis (78 punktas).

70 Teismo posėdyje atsakydami į Bendrojo Teismo klausimą ieškovai laikėsi pozicijos, kad jų argumentai aiškiai ir konkrečiai išdėstyti jų procesiniuose dokumentuose.

71 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ieškovai pateikė šio sprendimo 68 ir 69 punktuose išdėstytą argumentą, kuriame apsiribota bendrais ir nedetalizuotais teiginiais, dažnai suformuluotais vienu ar dviem sakiniais, kuriuose netgi bendrai nurodomas A.8 priedas, nuosekliai ir suprantamai nenurodant, kokią įtaką šis argumentas ir juo labiau ekspertizės ataskaita, kuria jis grindžiamas, turi ginčijamame sprendime išdėstytų Komisijos išvadų teisingumui. Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad šis argumentas neatitinka šio sprendimo 65–67 punktuose išdėstytų reikalavimų.

72 Vadinasi, ieškovų argumentus, iš esmės susijusius su klaidingu tam tikrų ginčijamame sprendime išnagrinėtų pasikeitimų informacija aiškinimu, kurį pateikdami jie remiasi A.8 priedu, reikia atmesti kaip nepriimtinus, ir, kadangi daroma bendra nuoroda į tą priedą, į jį neatsižvelgti.

73 Antra, vertinant argumentų, kad keitimasis informacija neprieštarauja konkurencijai, grindžiamų nuoroda į ieškinio A.9 priedą ir dubliko C.2 ir C.3 priedus, priimtinumą, reikia pažymėti, kad, priešingai, nei teigia Komisija, šie argumentai turi būti laikomi pakankamai aiškiais ir tiksliais. Iš ieškovų Bendrajam Teismui pateiktų procesinių dokumentų, nors ir apibendrintai, galima daryti išvadą, kad, keitimąsi informacija skirstydami į kategorijas: i) bendro pobūdžio pokalbiai, kurie negali būti laikomi „neskelbtina komercine informacija“ neatidėliotinų užsienio valiutos keitimo sandorių rinkoje; ii) (labiau) specifiniai arba į ateitį orientuoti pokalbiai, susiję su santykinai nedidelėmis prekybos apimtimis ir per kuriuos negalėjo būti pateikta svarbi informacija apie, kaip teigiama, numatomą valiutų kursų raidą; ir iii) pokalbiai, susiję su didesnėmis prekybos apimtimis, kuriais galėjo būti siekiama vienintelio hipotetinio antikonkurencinio tikslo, kad informaciją gavęs prekiautojas ja pasinaudotų bandydamas gauti pelno anksčiau už prekiautoją, kuris šia informacija pasidalijo, ieškovai siekia užginčyti Komisijos išvadą dėl keitimosi informacija internetu antikonkurencingumo, turint omenyje jo turinį, tikslą ar gebėjimą „iškreipti“ konkurenciją. Taigi reikia pripažinti, kad šie ieškovų argumentai atitinka šio sprendimo 65 ir 66 punktuose nurodytus jurisprudencijoje suformuluotus reikalavimus ir dėl to yra priimtini.

74 Be to, remiantis šio sprendimo 67 punkte nurodyta jurisprudencija, į A.9, C.2 ir C.3 priedus bus atsižvelgta tik tiek, kiek jais patvirtinami ar papildomi ieškovų procesiniuose dokumentuose aiškiai išdėstyti argumentai.

ii) Dėl ieškovų konkrečiai ginčijamų pokalbių antikonkurencingumo

75 Ieškovai konkrečiai nesutinka su Komisijos atliktu pokalbių, kuriuos jie priskyrė prie pirmosios kategorijos (žr. šio sprendimo 73 punktą), būtent 2011 m. birželio 14 d., rugpjūčio 5 d. ir spalio 4 d., 2012 m. vasario 7 d. ir birželio 1 d., 2012 m. gegužės 14 d., 2012 m. balandžio 11 d., 2012 m. balandžio 13 d., 2012 m. gegužės 9 d., 2012 m. birželio 5 d., 2012 m. balandžio 25 d., 2012 m. vasario 10 d., taip pat 2012 m. balandžio 25 d., birželio 19 d., liepos 3 ir 4 d. vykusių pokalbių, išaiškinimu, remdamiesi tuo, kad informacija, kuria pasikeista per šiuos pokalbius, buvo „informacija apie rinką“, o ne neskelbtina komercinė informacija, ir kad jie nebuvo antikonkurenciniai.

76 Norint nustatyti, ar Komisija teisingai nusprendė, kad prekiautojai keitėsi antikonkurencinio pobūdžio neskelbtina komercine informacija, būtina įvertinti minėtų pasikeitimų informacija pobūdį. Kalbant konkrečiau, būtina išnagrinėti, ar buvo keičiamasi nevieša informacija, kurios prekiautojai negalėjo žinoti, o galbūt apibendrinta ir nuasmeninta informacija, ir, be kita ko, ištirti, ar informacija, kuria buvo keičiamasi, buvo tiksli ir kokiu tikslu ja buvo keičiamasi.

– *Dėl 2011 m. birželio 14 d., rugpjūčio 5 d. ir spalio 4 d. bei 2012 m. vasario 7 d. ir birželio 1 d. pokalbių*

77 2011 m. birželio 14 d., rugpjūčio 5 d. ir spalio 4 d. bei 2012 m. vasario 7 d. ir birželio 1 d. pokalbių, minimų ginčijamo sprendimo 107, 111, 122, 139, 150 ir 504 konstatuojamosiose dalyse, kurių Komisijos atliktą išaiškinimą ieškovai ginčija, Komisija nepripažino neskelbtina komercine informacija.

78 Kalbant, pirma, apie 2011 m. birželio 14 d., rugpjūčio 5 d. ir spalio 4 d. bei 2012 m. vasario 7 d. ir birželio 1 d. pokalbius, minimus ginčijamo sprendimo 107, 111, 122, 139 ir 150 konstatuojamosiose dalyse, reikia pažymėti, kad Komisija nustatė, jog iš esmės šie pokalbiai parodė, kad patekimas į nagrinėjamą pokalbių svetainę buvo grindžiamas pokalbiuose dalyvavusių prekiautojų savitarpio pasitikėjimu ir kad tie patys prekiautojai veikė uždarame rate, siekdami savo interesų. Komisijos teigimu, šio sprendimo 139 ir 150 konstatuojamosiose dalyse minimi pokalbiai taip pat parodė, kad *Credit Suisse* prekiautojas, kuris nagrinėjamoje pokalbių svetainėje lankėsi prieš įsidarbindamas *Credit Suisse*, prie šios svetainės prisijungė kaip darbuotojas ir puikiai išmanė, kaip ji veikia ir ką reiškia joje dalyvauti.

79 Antra, dėl ginčijamo sprendimo 504 konstatuojamojoje dalyje aptarto 2011 m. rugpjūčio 5 d. pokalbio Komisija nusprendė, kad jis parodė, jog *Credit Suisse* prekiautojas, aktyviai nedalyvavęs pokalbiuose, apie juos žinojo.

80 Taigi ieškovų argumentas, grindžiamas šio sprendimo 77 punkte minimų pokalbių, laikomų neskelbtina komercine informacija, neteisingu kvalifikavimu, nėra pakankamai pagrįstas faktais ir dėl to turi būti atmestas.

– *Dėl 2012 m. gegužės 14 d. pokalbio*

81 Dėl 2012 m. gegužės 14 d. pokalbio, kurio tekstas pakartotas ginčijamo sprendimo 209 konstatuojamojoje dalyje, siejamoje su 196–202 ir 337–341 konstatuojamosiomis dalimis, Komisija nusprendė, kad per šį pokalbį prekiautojai pasidalijo informacija apie savo pozicijas, nesusijusia su galimais jų tarpusavio sandoriais, ir spekuliacijomis dėl GBP/USD valiutų poros kainos. Iš to ji padarė išvadą, kad tokia informacija, kuri buvo susijusi su klientų pavedimais, buvo neskelbtina komercinė informacija ir galėjo prisidėti prie visų nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykusių pasikeitimų informacija antikonkurencingumo.

82 Ieškovai nesutinka su Komisijos pateiktu šio pokalbio išaiškinimu ir nurodo, kad per jį buvo pasikeista bendra informacija, o ne informacija apie būsimus prekiautojų pavedimus ar pozicijas, taigi, buvo perduota „informacija apie rinką“. Jie priduria, kad nuorodos „rhs light“ ir „LHS samlls cable“ nėra susijusios su sumomis, kainomis ar klientais, taigi, yra nuasmenintos. Jie daro išvadą, kad šis pokalbis neįrodo, jog informacija, kuria keistasi nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, yra antikonkurencinė.

83 Komisija nesutinka su ieškovų pateiktu nagrinėjamo pokalbio aiškinimu.

84 Pažymėtina, kad, kaip matyti iš ginčijamo pokalbio ištraukos, *Credit Suisse* prekiautojas tą dieną buvo prisijungęs prie ginčijamos pokalbių svetainės ir 14 val. 50 min 48 s nurodė kitiems dalyviams, jog yra gavęs pavedimų parduoti nedidelį kiekį nenurodytos valiutų poros, kurie turi būti įvykdyti nustatant kursą („rhs lights“). 14 val. 52 min. 57 s prekiautojas uždavė jam klausimą, ar tai yra GBP/USD valiutų pora („[c]able??“), ir 14 val. 55 min. 51 s pasidalijo turėta informacija

apie klientų pavedimus, t. y. pavedimus parduoti nedidelį kiekį GBP/USD valiutų poros, kurie turėjo būti įvykdyti nustatant kursą („LHS samlls cable“). Per tą patį pokalbį kitas prekiautojas išreiškė savo požiūrį į GBP/USD valiutų poros vertės padidėjimą („feels like its just being put higher wsith sof eur/gbp and eur/usd running into some bids...“) ir pažymėjo, kad neturi pavedimų dėl šios valiutos poros.

85 Kaip matyti iš nagrinėjamo pokalbio stenogramos, prekiautojai keitėsi informacija, kuri buvo nevieša ir susijusi su konkrečiais jų gautais pavedimais, nurodydami jų tipą (pardavimo pavedimas, kuris turėjo būti įvykdytas nustatant kursą), atitinkamą valiutų porą (GBP/USD) ir jos kiekį. Taigi šis pokalbis atspindi tikruoju laiku paskelbtus komentarus apie prekiautojų veiklą, dėl kurios buvo pasikeista neskelbtina komercine informacija.

86 Net jeigu informacija, kuria buvo keičiamasi, kaip teigia ieškovai, buvo nuasmeninta, ši aplinkybė netrukdo jos kvalifikuoti kaip neskelbtinos komercinės informacijos, nes tokia informacija dėl savo dalyko ir tikslumo bei to, kad ji neprieinama nagrinėjamoje pokalbių svetainėje nesilankantiems konkurentams, suteikia komercinį pranašumą tiems, kam ji skirta.

87 Tikėtina, kad turėdami tokią informaciją specializuoti šios srities prekiautojai sužino apie GBP/USD valiutų poros rinkos pokyčius prieš kurso nustatymą, atsižvelgiant į tai, kad mažesni pardavimo pavedimai, kurie turėjo būti vykdomi nustatant kursą, greičiausiai neturės didelės įtakos valiutos kurso pokyčiams. Atskleidus tokią informaciją, prekiautojams sudaroma galimybė į ją atsižvelgiant pritaikyti savo prekybos strategijas ir sumažinti neatidėliotinų užsienio valiutų sandorių rinkai būdingą neapibrėžtumą.

88 Taigi Komisija teisingai nusprendė, kad 2012 m. gegužės 14 d. pokalbyje buvo keičiamasi neskelbtina komercine informacija, kuri galėjo prisidėti prie nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykusių pasikeitimų informacija antikonkurencingumo.

– *Dėl 2012 m. balandžio 11 d. pokalbio*

89 Dėl 2012 m. balandžio 11 d. pokalbio, kurio tekstas pakartotas ginčijamo sprendimo 223 konstatuojamojoje dalyje, siejamoje su 214–221 ir 337–341 konstatuojamosiomis dalimis, Komisija nusprendė, kad jis buvo susijęs su tiesioginiu konkretaus kliento pavedimu ir kad atskleidus šią neskelbtiną komercinę informaciją buvo pašalintas tam tikras neatidėliotinų užsienio valiutos keitimo sandorių rinkai būdingas netikrumas, taip suteikiant galimybę nagrinėjamoje pokalbių svetainėje besilankantiems prekiautojams geriau numatyti rinkos pokyčius ir pritaikyti savo strategijas taip, kad būtų galima naudotis atskleista informacija ir dėl to padidėjusiu rinkos skaidrumu, todėl galėjo prisidėti prie nagrinėjamo keitimosi informacija antikonkurencingumo.

90 Ieškovai teigia, kad 2012 m. balandžio 11 d. pokalbis susijęs su bendra informacija, neapimančia būsimų pavedimų ar prekiautojų pozicijų. Jie priduria, kad per šį pokalbį išsakytame komentare „lost some X“ nebuvo nurodytos sumos ar kainos ir kad keli klientai klaidžiojo po rinką, todėl iš jo nebuvo galima gauti konkrečios informacijos apie kokį nors klientą. Jie daro išvadą, kad tas pats pokalbis yra susijęs su informacija apie rinką, kuri neturi antikonkurencinio poveikio.

91 Komisija nesutinka su ieškovų pasiūlytu nagrinėjamo pokalbio aiškinimu.

92 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 223 konstatuojamojoje dalyje pateiktoje 2012 m. balandžio 11 d. pokalbio ištraukoje patvirtinta, jog 6 val. 50 min. 23 s UBS prekiautojas nagrinėjamoje pokalbių svetainėje apsilankiusius prekiautojus informavo, jog ką tik sudarė eurų pardavimo už svarus sterlingų sandorį („lost some X“, t. y. EUR/GBP valiutų porą), o 6 val. 50 min. 23 s nurodė, jog sandoris buvo sudarytas su sandorio šalimi, kuri paprastai pereidavo nuo vieno prekiautojo prie kito („usual geezer who does the rounds“). Kai kurie minėtos pokalbių svetainės dalyviai, visų pirma *Credit Suisse* prekiautojas, padėkojo už šią informaciją („ta“).

93 Reikia pripažinti, kad šis pokalbis rodo, jog keistasi tikslia, aktualia ir konfidencialia informacija, nes jo metu kitiems nagrinėjamoje pokalbių svetainėje apsilankiusiems prekiautojams buvo atskleista atitinkamo pavedimo rūšis (neatidėliotinas), jo įvykdymo laikas (dabartis), atitinkama valiutų pora (EUR/GBP) ir ką tik sudaryto sandorio kliento rūšis.

94 Kalbant apie pastarąją nuorodą į kliento rūšį, negalima sutikti su ieškovų teiginiu, kad iš jos nebuvo galima gauti konkrečios informacijos apie klientą. Iš tiesų UBS prekiautojo nuoroda į kitą sandorio šalį, kuri „ėjo nuo vieno prekiautojo prie kito“, minėto pokalbio kontekste turi būti suprantama kaip pakankamai konkreti, kad tie patys prekiautojai, šios srities profesionalai, galėtų šį klientą identifikuoti, taigi, ir atsižvelgti į jo pobūdį, visų pirma į tai, ar jis yra informuotas klientas, ar ne. Tokią išvadą reikėtų daryti atsižvelgiant į tai, kad, pirma, buvo nurodyta, jog tai buvo įprasta kita sandorio šalis („usual geezer“) ir, antra, kad nė vienas iš prekiautojų, kurie padėkojo už šią informaciją, nepaprašė tiksliau nurodyti šį klientą. Kaip Komisija nusprendė ginčijamo sprendimo 40 konstatuojamosios dalies b punkte, siejamame su 381 išnaša, o ieškovai to neginčijo, informacijos apie atitinkamo kliento informuotumą ar neinformuotumą pateikimas kitiems prekiautojams turi būti laikomas veiksmu, padedančiu šios informacijos gavėjams numatyti galimą rinkos pokytį.

95 Tokiomis aplinkybėmis informacija, kuria buvo pasidalyta per ginčijamą pokalbį, negali būti laikoma bendro pobūdžio informacija tik dėl to, kad ją perduodant nebuvo nurodytos suprekiautos sumos, valiutų keitimo kursai ar nebuvo susijusi su būsimais pavedimais. Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad „informacija apie rinką“ iš esmės sudaro bendro pobūdžio nuasmenintos pastabos apie padėtį rinkoje, o per nagrinėjamą pokalbį pateikta informacija nuo jos akivaizdžiai skiriasi.

96 Taigi informacija, kuria keičiamasi, turi būti laikoma neskelbtina, aktualia ir tikslia komercine informacija, kuria remiantis galima pašalinti tam tikrą neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkai būdingą netikrumą. Taigi ją turėdami nagrinėjamoje pokalbių svetainėje lankęsi prekiautojai galėjo geriau numatyti EUR/GBP valiutų poros pokyčius rinkoje ir pritaikyti savo strategijas taip, kad gautų naudos iš atskleistos informacijos, taigi, ta informacija galėjo prisidėti prie nagrinėjamo keitimosi informacija antikonkurencingumo.

97 Vadinasi, Komisija teisingai nusprendė, kad 2012 m. balandžio 11 d. pokalbis buvo susijęs su neskelbtina komercine informacija, kuri galėjo prisidėti prie nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykusio keitimosi informacija antikonkurencingumo.

– *Dėl 2012 m. balandžio 13 d. pokalbio*

98 Dėl 2012 m. balandžio 13 d. pokalbio, minimo ginčijamo sprendimo 224 konstatuojamojoje dalyje, siejamoje su 214–221 ir 337–341 konstatuojamosiomis dalimis, Komisija nusprendė, kad jis susijęs su esama ar būsima neskelbtina komercine informacija apie tiesioginius klientų pavedimus, nagrinėjamoje pokalbių svetainėje pranešant apie konkretaus nesuvestinio pavedimo

apimtį ar kryptį arba apie kliento rūšį, taip pašalinant tam tikrą prekybai neatidėliotinų valiutų keitimo sandorių rinkoje būdingą neapibrėžtumą ir užtikrinant didesnį atitinkamos valiutų poros keitimo kurso pokyčių skaidrumą. Iš to ji padarė išvadą, kad šis pokalbis galėjo prisidėti prie nagrinėjamo keitimosi informacija antikonkurencingumo.

99 Ieškovai nurodo, kad per 2012 m. balandžio 13 d. vykusį pokalbį įvykęs pasikeitimas informacija buvo susijęs su „informacija apie rinką“, nes neapėmė būsimų pavedimų ar prekiautojų pozicijų. Pavyzdžiui, *Credit Suisse* prekiautojo vartota frazė „lose more cable“ yra nuasmeninta ir susijusi su apytikslėmis sumomis, nes joje nenurodomos nei kainos, nei informacija apie klientus. Ieškovų teigimu, sąvoka „corp“ yra bendrinis terminas, vartojamas įmonei įvardyti, todėl nepadeda nustatyti kliento tapatybės.

100 Komisija nesutinka su ieškovų pateiktu nagrinėjamo pokalbio aiškinimu.

101 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad 2012 m. balandžio 13 d. pokalbio ištrauka, pateikta ginčijamo sprendimo 224 konstatuojamojoje dalyje, patvirtinama, jog 9 val. 56 min. 42 s *Credit Suisse* prekiautojas perdavė kitam nagrinėjamoje pokalbių svetainėje apsilankiusiam prekiautojui informaciją apie su didele įmone sudarytą dabartinį 40 mln. GBP/USD valiutų poros pardavimo sandorį („lose more cable 40 odd corp“), todėl tas kitas prekiautojas jam padėkojo („tks ratty“).

102 Taigi nagrinėjamu pokalbiu aiškiai atskleista, jog buvo pasikeista tikslia, aktualia ir viešojoje erdvėje neskelbiama informacija, kuri buvo žinoma tik sandorio šalims, t. y. prekiautojui ir jo klientui. Iš tikrųjų *Credit Suisse* prekiautojo perduotoje informacijoje apie sandorį buvo nurodyta konkreti suma (40 mln.), valiutų pora (GBP/USD), sandorio kryptis (pardavimas) ir nuoroda į kliento rūšį (didelė bendrovė).

103 Šiuo klausimu negalima pritarti ieškovų argumentui, kad iš termino „corp“, kurį *Credit Suisse* prekiautojas vartojo nagrinėjamo pokalbio metu, negalima daryti išvados dėl konkretaus kliento tapatybės. Iš tikrųjų jis vis dėlto reiškia kliento rūšį, t. y. visų pirma, tai, kad klientas yra didelė įmonė. Pažymėtina, kad informacija, susijusi su tam tikrų didelių įmonių ir tarptautinių įmonių pavedimų srautais, gali būti laikoma informatyvia, nes ją turintys prekiautojai gali numatyti atitinkamos valiutų poros keitimo kurso pokyčius, taip pašalinant tam tikrą neatidėliotinų valiutų keitimo sandorių rinkai būdingą neapibrėžtumą ir padidinant minėtos rinkos skaidrumą, naudingą tik šios informacijos gavėjams.

104 Beje, nuorodos į tam tikrą kliento rūšį, šiuo atveju – „corp“, naudingumas buvo patvirtintas per kitus ginčijamame sprendime minimus pokalbius (žr., be kita ko, minėto sprendimo 278–280 konstatuojamąsias dalis), iš kurių matyti, kad nagrinėjamoje pokalbių svetainėje besilankantys prekiautojai gerai įvertino šią nuorodą.

105 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad informacija, kuria prekiautojai pasidalijo per 2012 m. balandžio 13 d. pokalbį, negali būti laikoma „informacija apie rinką“ tik dėl to, kad ji nesusijusi su būsimais pavedimais.

106 Taigi Komisija teisingai nusprendė, kad 2012 m. balandžio 13 d. pokalbis buvo susijęs su neskelbtina komercine informacija, kuri galėjo prisidėti prie nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykusio keitimosi informacija antikonkurencingumo.

– *Dėl 2012 m. gegužės 9 d. pokalbio*

107 Dėl 2012 m. gegužės 9 d. pokalbio, minimo ginčijamo sprendimo 276 konstatuojamojoje dalyje, siejamoje su 252–257 ir 337–341 konstatuojamosiomis dalimis, Komisija nusprendė, kad per šį pokalbį *Barclays* prekiautojas paklausė *Credit Suisse* prekiautojo apie (įgyvendintą) jo prekybos strategiją ir *Credit Suisse* prekiautojas į klausimą atsakė teigiamai bei pateikė papildomą informaciją apie prekybos lygius. Komisijos nuomone, įprastomis rinkos sąlygomis *Barclays* prekiautojas nebūtų turėjęs jokio pagrindo ar galimybių gauti informacijos apie tai, kad *Credit Suisse* prekiautojas neseniai „realizavo savo pasiūlymus“ („cleared his bids“). Pasikeitimas šia neskelbtina komercine informacija suteikė konkurencinį pranašumą *Barclays* prekiautojui, nes galėjo turėti įtakos jo vėlesniems veiksmams nustatant kainas ir padėti jam pritaikyti savo pasiūlymus („bids“) atsižvelgiant į mažesnę konkurenciją, nes jis žinojo, kad *Credit Suisse* prekiautojui pavyko įvykdyti visus savo pasiūlymus.

108 Ieškovai nurodo, jog 2012 m. gegužės 9 d. pokalbis buvo skirtas bendro pobūdžio samprotavimams: nuorodose į pavedimus nebuvo minimos sumos, kainos ar informacija apie atitinkamus klientus, taigi, jos buvo nuasmenintos. Šis pokalbis taip pat nesusijęs su būsimais pavedimais ar prekiautojų pozicijomis.

109 Be to, atsakydami į Bendrojo Teismo klausimą, pateiktą pritaikius proceso organizavimo priemonę, ieškovai teigia, kad nagrinėjamu pokalbiu galėjo būti siekiama ištirti galimybę sudaryti sandorį tarp šiame pokalbyje dalyvavusių prekiautojų, tačiau nurodo negalintys galutinai patvirtinti šio aiškinimo. Subsidiariai jie pakartojo, kad laikosi pozicijos, jog nagrinėjamo pokalbio tikslas buvo dalytis „informacija apie rinką“, siekiant padėti tiems patiems prekiautojams geriau ją suprasti. Bet kuriuo atveju informacija, kuria buvo keičiamasi, net darant prielaidą, kad tai buvo neskelbtina komercinė informacija, buvo bendro pobūdžio, nuasmeninta, istorinė ir nekonkreti, todėl keitimasis ja negali būti laikomas antikonkurenciniu elgesiu.

110 Komisija teigia, kad informacija, kuria buvo dalijamasi per nagrinėjamą pokalbį, yra neskelbtina komercinė informacija, kuri peržengia „rinkos informacijos“ ribas, nes iš esmės yra susijusi su konkrečiais dabartiniais prekybos lygmenimis.

111 Atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą, pateiktą pritaikius proceso organizavimo priemonę, Komisija pakartojo, kad laikosi požiūrio, jog nagrinėjamas pokalbis buvo susijęs su keitimusi nevieša ir konkrečia informacija, padedančia jos gavėjui pritaikyti savo klientams siūlomą kainą ir netgi bandyti ją padidinti, žinant, kad mažai tikėtina, jog jo konkurentas, užbaigęs savo prekybos strategiją, toliau prekiaus nagrinėjama valiutų pora. Ji pridūrė, kad *Credit Suisse* prekiautojo nuoroda į krintantį valiutos kurso lygį būtų buvusi beprasmė, jei *Barclays* prekiautojas nebūtų žinojęs, su kokia valiutų pora buvo susiję ką tik įvykdyti *Credit Suisse* prekiautojo pasiūlymai.

112 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad per nagrinėjamą pokalbį *Credit Suisse* prekiautojas tikrai perdavė informaciją apie savo prekybos veiklą, nurodydamas prekybos lygius, kurie pagal savo pobūdį yra neskelbtina komercinė informacija („yeh all filled“; „feels like its dropped 200 pips its only 40“). Vis dėlto, priešingai, nei teigia Komisija, iš minėto pokalbio ištraukos negalima daryti išvados, kad pasikeitimas šia neskelbtina komercine informacija suteikė konkurencinį pranašumą *Barclays* prekiautojui, nes galėjo turėti įtakos jo tolesniems veiksmams nustatant kainas, kadangi padėjo jam pritaikyti savo pasiūlymus.

113 Viena vertus, Komisijos teiginys, kad nuoroda, susijusi su valiutų keitimo kursų lygiu, „būtų beprasmė, jei abu [prekiautojai] būtų aptarę savo pasiūlymų vykdymą apskritai, neminėdami konkrečios valiutų poros“, turint omenyje minėto pokalbio turinį, yra spekuliatyvus. Iš tikrųjų, nei šiame pokalbyje, nei kitame ginčijamame sprendime nurodytame pokalbyje nėra informacijos, kuria remiantis būtų galima padaryti išvadą, kad prekiautojai pasiūlymų įgyvendinimą aptarė turėdami omenyje *Credit Suisse* prekiautojo paminėtą lygį ir konkrečią valiutų porą.

114 Kita vertus, nagrinėjamame pokalbyje nėra duomenų, patvirtinančių Komisijos teiginį, kad prekiautojas, gavęs informaciją, kuria pasidalijo *Credit Suisse* prekiautojas, galėjo sužinoti, jog mažai tikėtina, kad jo konkurentas toliau prekiaus atitinkama valiutų pora. Taigi šis teiginys taip pat yra spekuliatyvus.

115 Tokie samprotavimai neatitinka įrodinėjimo reikalavimų, kuriuos Komisija turi įvykdyti, kad teisiškai įrodytų pažeidimą sudarančių aplinkybių buvimą (žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *E.ON Energie / Komisija*, C-89/11 P, EU:C:2012:738, 71 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

116 Taigi, nesant tikslesnės informacijos, negalima daryti išvados, kad šiuo pokalbiu buvo sumažintas ar pašalintas netikrumas rinkoje ir dėl to šios informacijos gavėjui buvo suteiktas konkurencinis pranašumas.

117 Šiomis aplinkybėmis reikia pripažinti, kad Komisija teisiškai tinkamai neįrodė, jog 2012 m. gegužės 9 d. pokalbis dėl savo pobūdžio galėjo prisidėti prie elgesio antikonkurencingumo, dėl kurio priekaištaujama *Credit Suisse*. Vadinasi, ieškovai pagrįstai teigia, kad Komisija neturėjo teisės šiuo pokalbiu remtis prieš *Credit Suisse*.

– *Dėl 2012 m. birželio 5 d. pokalbio*

118 Dėl 2012 m. birželio 5 d. pokalbio, minimo ginčijamo sprendimo 281 konstatuojamojoje dalyje, siejamoje su 252–257 ir 337–341 konstatuojamosiomis dalimis, Komisija nusprendė, kad jis susijęs su neskelbtina komercine informacija, nes UBS prekiautojas pasikeitė informacija apie neseniai įvykdytą pavedimą, nurodydamas konkrečią informaciją apie valiutų porą, keitimo kursą ir kliento rūšį, kurios, be šio pokalbio, *Credit Suisse* prekiautojas nebūtų turėjęs pagrindo ar galimybių sužinoti. Žinodamas tokią informaciją, *Credit Suisse* prekiautojas būtų įgijęs konkurencinį pranašumą, jei tokios pat rūšies klientas būtų paprašęs jo sudaryti sandorį, susijusį su ta pačia valiutų pora, žinodamas, kad klientas sutiko sudaryti sandorį taikant UBS prekiautojo anksčiau pasiūlytą valiutų keitimo kursą. Taigi pasikeitimas informacija per šį pokalbį galėjo prisidėti prie nagrinėjamo keitimosi informacija antikonkurencingumo.

119 Ieškovai iš esmės tvirtina, kad informacija, kuria buvo pasikeista per šį pokalbį, buvo „informacija apie rinką“, nes nuorodos į klientų pavedimus joje buvo nuasmenintos ir joje buvo minimos ne sumos ar informacija apie klientus, o tik apytiksliai valiutų kursų lygiai. Jie priduria, kad neaišku, ar nuoroda į „rooskies“ reiškia konkretų klientą.

120 Komisija nesutinka su ieškovų pateiktu ginčijamo pokalbio aiškinimu.

121 Šiuo klausimu pažymėtina, kad nagrinėjamo pokalbio ištraukoje patvirtinta, jog 8 val. 38 min. 40 s UBS prekiautojas paklausė *Credit Suisse* prekiautojo, ar jis gavo kokių nors pardavimo pavedimų („are you seeing much eurusd selling Ratty“), o 8 val. 44 min. 28 s pažymėjo, jog tam tikros rūšies klientas ką tik nusipirko svarų sterlingų už JAV dolerius taikant konkretų valiutos kursą („rooskies

buying cable at 2530“). Atsakydamas į tai, 9 val. 06 min. 14 s *Credit Suisse* prekiautojas pareiškė, kad jų negavo („sry mate no“), o 9 val. 06 min. 24 s. pridūrė, kad pastebėjo šios valiutų poros kurso kritimą vienu lygiu („nothing just seen it melt 100 pips“). 9 val. 06 min. 44 s UBS prekiautojas padėkojo už šią informaciją („tks bro“).

122 Kalbant apie nagrinėjamo pokalbio turinio aiškinimą, reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 121 punkto, informacija, kuria buvo keičiamasi, apėmė tikslią, aktualią ir konfidencialią informaciją, žinomą tik sandorio šalims, t. y. prekiautojui ir jo klientui, nes ji buvo susijusi su pavedimų rūšimi, jų kiekiu, atitinkama valiutų pora, atitinkamos valiutų poros keitimo kurso lygiu ir kliento, su kuriuo buvo sudarytas sandoris, rūšimi.

123 Nė vienu iš ieškovų argumentų negalima paneigti pirmiau padarytos išvados.

124 Viena vertus, kalbant apie nuorodą į „rooskies“, dėl kurios nėra aišku, ar ji susijusi su konkrečiu klientu, reikėtų manyti, kad minėta nuoroda, pateikta per nagrinėjamą pokalbį, turi būti suprantama kaip identifikuojanti konkrečios rūšies klientą, atsižvelgiant į tai, kad UBS prekiautojas padėkojo už šią informaciją, ir, kita vertus, į tai, kad dėl jos kitiems prekiautojams nekilo papildomų klausimų. Be to, šią išvadą patvirtina bendras ginčijamame sprendime minimų pokalbių kontekstas, iš kurio matyti, kad nuoroda į šios rūšies klientą („rooskies“ arba „roosky“) (žr. ginčijamo sprendimo 263 ir 272 konstatuojamąsias dalis) visada buvo aukštai vertinama kitų prekiautojų, todėl galima daryti prielaidą, kad ši nuoroda jiems buvo lengvai atpažįstama kaip reiškianti konkrečią atitinkamo kliento rūšį – informuotą arba neinformuotą klientą – ir taip sudaryti galimybę prekiautojams, kurie yra šios srities profesionalai, numatyti galimą rinkos pokytį ir ramiai priimti strateginius sprendimus.

125 Kita vertus, kalbant apie valiutų keitimo kursų lygius, kurie, ieškovų teigimu, ginčijamame pokalbyje buvo nurodyti apytiksliai, reikia pažymėti, kad šio pokalbio, ypač šio sprendimo 121 punkte nurodytos jo dalies, susijusios su GBP/USD valiutų pora, aiškinimas akivaizdžiai prieštarauja ieškovų siūlomam aiškinimui, nes minėtas skaičius yra labai tikslus.

126 Tokiomis aplinkybėmis informacija, kuria buvo pasikeista per nagrinėjamą pokalbį, negali būti laikoma bendro pobūdžio informacija ar „informacija apie rinką“ tik dėl to, kad ji nebuvo susijusi su būsimais pavedimais. Taigi Komisija teisingai nusprendė, kad 2012 m. birželio 5 d. pokalbis buvo susijęs su neskelbtina komercine informacija, kuri galėjo prisidėti prie nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykusio keitimosi informacija antikonkurencingumo.

– *Dėl 2012 m. balandžio 25 d. pokalbio*

127 Dėl 2012 m. balandžio 25 d. pokalbio, minimo ginčijamo sprendimo 195 konstatuojamojoje dalyje, siejamoje su 176–182 ir 337–341 konstatuojamosiomis dalimis, Komisija nusprendė, kad per šį pokalbį *Credit Suisse* prekiautojas nepateikė jokios informacijos. Vis dėlto tuo metu, kai vyko šis pokalbis apie neskelbtiną komercinę informaciją, jis buvo prisijungęs prie nagrinėjamos pokalbių svetainės arba turėjo galimybę su tuo pokalbiu susipažinti prisijungęs vėliau. Neskelbtina komercinė informacija apie nominalius pavedimus, kuria tą dieną pasikeista nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, galėjo padidinti *Credit Suisse* prekiautojo pasitikėjimą galimu GBP/AUD valiutų poros rinkos kainos pokyčiu, todėl jis galėjo priimti labiau pagrįstus sprendimus dėl savo komercinės strategijos ir taip gauti naudos iš tokio lygio privilegijuotos, taigi antikonkurencinės informacijos.

128 Ieškovai teigia, kad nagrinėjamas pokalbis susijęs su „informacija apie rinką“, nes neapima informacijos apie būsimus pavedimus ar prekiautojų pozicijas. Iš tikrųjų didžioji dalis pasidalytos informacijos apima spekuliacijas būsimų pokyčių tema. Jie priduria, kad nuoroda „hypo“ reiškia ne klientą, o sandorio šalį, sutiktą elektroninėse platformose, kuri rinkoje sudaro sandorius su įvairiomis šalimis, o nuoroda „russia selling eur“ gali būti susijusi su viešai žinoma Rusijos Federacijos centrinio banko veikla.

129 Ieškovai savo ieškinyje, o vėliau ir dublike iš esmės taip pat teigia, kad Komisija nenurodė pakankamų priežasčių, dėl kurių remiantis šiuo pokalbiu ir kitais šio sprendimo 137–162 punktuose nagrinėjamais pokalbiais, galima įrodyti jos teiginius, jog šie pokalbiai laikytini neskelbtina komercine informacija ir yra antikonkurencinio pobūdžio, ir kad nei ieškovai, nei Bendrasis Teismas neprivalo nustatyti, kuria pokalbio ištraukos dalimi remiasi Komisija, nes nepateiktos tikslios laiko žymos.

130 Komisija nesutinka su ieškovų pateiktu nagrinėjamo pokalbio aiškinimu.

131 Šiuo klausimu, kiek šio sprendimo 129 punkte apibendrintą ieškovų teiginį galima suprasti kaip priekaištą Komisijai dėl nepakankamo ginčijamo sprendimo motyvavimo, tenka konstatuoti, kad to sprendimo 195 konstatuojamojoje dalyje, nors ir glaustai, bet aiškiai ir nedviprasmiškai išdėstyti Komisijos argumentai dėl 2012 m. balandžio 25 d. pokalbio, kurio ištrauka pateikta ginčijamo sprendimo 191 konstatuojamojoje dalyje, neskelbtino komercinio pobūdžio ir antikonkurencingumo. Iš šio sprendimo 195 konstatuojamosios dalies matyti, kad šiuo pokalbiu prieš *Credit Suisse* remtasi dėl to, kad jis padėjo jos prekiautojui padidinti pasitikėjimą dėl galimos GBP/AUD ir GBP/NZD valiutų porų rinkos kainos raidos, todėl jis galėjo priimti labiau pagrįstus sprendimus dėl savo prekybos strategijos.

132 Be to, reikia pažymėti, kad skaitant kitą 2012 m. balandžio 25 d. pokalbio ištrauką, kurią ieškovai pateikė Bendrajame Teisme, tikrai matyti, jog prekiautojai keitėsi informacija apie esamus „pirkimo laukiančius pavedimus“, tiksliai įvardydami atitinkamas valiutų poras ir ribinius lygius jų vykdymo pradžioje, ir tai matyti iš UBS prekiautojo klausimo (8 val. 42 min. 19 s: „what's the trigger point for all these gbp/aud and gbp/nzd longs to puke“) ir HSBC bei RBS prekiautojų atsakymų (atitinkamai 8 val. 42 min. 36 s: „looking at 1.6040 as a bit of a lvi“ ir 8 val. 42 min. 56 s: „1.5500 gpaud…“).

133 Priešingai, nei teigia ieškovai, informacija, kuria pasidalyta nagrinėjamo pokalbio metu, negali būti laikoma „informacija apie rinką“, nes tokia informacija akivaizdžiai apima ne vien pastebėjimus apie bendrą rinkos būklę.

134 Iš tikrųjų nagrinėjamas pokalbis aiškiai rodo, jog buvo keičiamasi labai tikslia, aktualia ir konfidencialia informacija, nes informacija, kuria pasikeista, apėmė klientų pavedimų rūšis, jų kryptis, ribinius lygius ir atitinkamas valiutų poras, kurios būna žinomos tik sandorio šalims, t. y. prekiautojui ir jo klientui. Šis pokalbis atspindi tikruoju laiku pateiktas pastabas apie prekiautojų veiklą, kuriomis remiantis buvo keičiamasi neskelbtina komercine informacija, pavyzdžiui, siekiant padidinti prekiautojų tarpusavio santykių skaidrumą ir sumažinti neapibrėžtumą rinkoje siekiant naudos tik jiems.

135 Šios išvados nepaneigia paprastas ieškovų teiginys, kad tam tikrą per nagrinėjamą pokalbį perduotą informaciją sudarė spėlionės dėl būsimų pokyčių raidos. Iš tikrųjų, nors šis argumentas yra bendro pobūdžio, aplinkybė, kad tam tikra informacija, kuria pasikeista, nelaikoma neskelbtina komercine informacija, nesuteikia tam pačiam pokalbiui bendro pobūdžio. Be to,

reikia pažymėti, jog dėl aplinkybės, kad nežinoma, ką tiksliai reiškia nuorodos „hypo“ ar „russia selling eur“, minėtas pokalbis netampa bendro pobūdžio pokalbiu, nes pakanka, kad remiantis tokia nuoroda būtų galima nustatyti, ar atitinkamas klientas yra informuotas, ar ne (žr. šio sprendimo 94 punktą), o ieškovai to neginčija.

136 Taigi Komisija teisingai nusprendė, kad 2012 m. balandžio 25 d. pokalbis buvo susijęs su neskelbtina komercine informacija, kuri galėjo prisidėti prie nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykusio keitimosi informacija antikonkurencingumo.

– *Dėl 2012 m. vasario 10 d. pokalbio*

137 Dėl 2012 m. vasario 10 d. pokalbio, minimo ginčijamo sprendimo 228 konstatuojamojoje dalyje, siejamoje su 214–221 ir 337–341 konstatuojamosiomis dalimis, Komisija nusprendė, kad per šį pokalbį *Credit Suisse* prekiautojas nepateikė jokios informacijos. Vis dėlto tuo metu, kai vyko šis pokalbis, jis buvo prisijungęs prie nagrinėjamos pokalbių svetainės arba turėjo galimybę vėliau susipažinti su tuo pokalbiu. Jos nuomone, neskelbtina komercinė informacija apie tiesioginius pavedimus, kuria tą dieną pasikeista nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, galėjo padidinti *Credit Suisse* prekiautojo pasitikėjimą galimu rinkos kainos pokyčiu, todėl jis galėjo priimti labiau pagrįstus sprendimus dėl savo komercinės strategijos.

138 Ieškovai teigia, kad nagrinėjamas pokalbis susijęs su „informacija apie rinką“, nes neapima informacijos apie būsimus pavedimus ar prekiautojų pozicijas. Jų nuomone, per šį pokalbį prekiautojai dalijosi spėlionėmis dėl būsimos konkrečios sandorio šalies (JP) prekybos, bet nebuvo dėl nieko įsitikinę. Jie priduria, kad konkreti nuoroda „corp“ žymimas bendro pobūdžio nuasmenintas terminas „korporacija“ ir juo remiantis negalima daryti išvados, kad jis reiškia konkretų klientą.

139 Komisija nesutinka su ieškovų siūlomu nagrinėjamo keitimosi informacija turinio aiškinimu.

140 Šiuo klausimu pirmiausia reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 228 konstatuojamojoje dalyje nepateikta ginčijamo pokalbio stenograma. Toje konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, kad ji susijusi su keitimusi informacija apie sandorio šalį, kuri siekė sudaryti konkretų sandorį ir bandė pateikti pardavimo pavedimą („exchange of information regarding *JPMorgan* (JP) getting a specific trade and still trying to sell“). Šiuo pokalbiu remtasi prieš *Credit Suisse*, nes jis padėjo jo prekiautojui padidinti pasitikėjimą galima rinkos kainos raida, todėl jis galėjo priimti labiau pagrįstus sprendimus dėl savo prekybos strategijos.

141 Atsižvelgiant į tai, reikia konstatuoti, kad, perskaičius ieškovų pateiktą 2012 m. vasario 10 d. pokalbio ištrauką, matyti, jog 10 val. 12 min. 14 s UBS prekiautojas nurodė, kad konkreti sandorio šalis ką tik sudarė sandorį („JP had the trade“). 10 val. 12 min. 46 s HSBC prekiautojas padėkojo už informaciją ir paprašė papildomos informacijos apie tai, ar verta parduoti GBP/USD valiutų porą („thx“, „cable worth a sell?“), ir 10 val. 13 min. 35 s bei 10 val. 14 min. 08 s UBS prekiautojas jam atsakė teigiamai, taip pat nurodydamas, kad ši konkreti sandorio šalis turi skubų pavedimą dėl EUR/GBP valiutų poros, ir jos keitimo kurso lygį („yep“, „eurgbp held here at 57–60 pops draghi“, „but i thik that plmub in JP is still rying to sell X“). Galiausiai 10 val. 15 min. 32 s vienas *Barclays* prekiautojas pranešė kitiems prie nagrinėjamos pokalbių svetainės prisijungusiems prekiautojams, kad jis ką tik pardavė 100 mln. EUR vienai didelei bendrovei („sold ton eur for a corp“).

142 Taigi 2012 m. vasario 10 d. įvykęs pokalbis rodo, jog keistasi tikslia, aktualia ir konfidencialia informacija, nes per jį prie nagrinėjamos pokalbių svetainės prisijungusiems klientams buvo atskleisti kitų dalyvių sudaryti arba ką tik sudaryti klientų pavedimai, nurodant atitinkamas valiutų poras, jų keitimo kursų lygius ir šiuos pavedimus pateikusią konkrečią sandorio šalį. Taigi šis pokalbis, atspindintis tikruoju laiku pateiktus komentarus apie prekiautojų veiklą ir pozicijas, apėmė keitimąsi neskelbtina komercine informacija.

143 Be to, kaip matyti iš minėto pokalbio ištraukos, prekiautojai pasikeitė nuomonėmis dėl svarų sterlingų pardavimo už JAV dolerius tikslingumo. Toks keitimasis informacija, neatsiejamai susijęs su prekybos strategijos nustatymu, dėl savo pobūdžio yra priešingas ekonominės veiklos vykdytojo savarankiškumui, kurį pagal šio sprendimo 45 punkte nurodytą jurisprudenciją jis turi parodyti rinkoje nustatydamas politiką, kuria ketina joje vadovautis.

144 Šiuo klausimu negalima pritarti ieškovų teiginiui, kad nuoroda „corp“, tariamai nuasmeninta ir bendrinė, nėra konkrečiai susijusi su kokiu nors klientu. Iš tikrųjų, nepaisant to, ar ši nuoroda reiškia konkretų klientą, pakanka priminti, kaip nurodyta šio sprendimo 94 punkte, kad tam tikros kliento rūšies, t. y. ar jis informuotas, ar neinformuotas (pavyzdžiui, šiuo atveju – didelė įmonė), pakanka tam, kad prekiautojai, kurie yra šios srities profesionalai, galėtų numatyti galimą rinkos pokytį ir ramiai priimti strateginius sprendimus.

145 Taigi Komisija teisingai nusprendė, kad 2012 m. vasario 10 d. pokalbis buvo susijęs su neskelbtina komercine informacija, kuri galėjo prisidėti prie nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykusio keitimosi informacija antikonkurencingumo.

– *Dėl 2012 m. balandžio 25 d., birželio 19 d., liepos 3 ir 4 d. pokalbių*

146 Dėl 2012 m. balandžio 25 d., birželio 19 d., liepos 3 ir 4 d. pokalbių, minimų ginčijamo sprendimo 285 konstatuojamojoje dalyje, siejamoje su 337–341 konstatuojamosiomis dalimis, Komisija nusprendė, kad *Credit Suisse* prekiautojas, kuris per šiuos pokalbius nepateikė jokios informacijos, buvo prisijungęs prie nagrinėjamos pokalbių svetainės, taigi turėjo galimybę dalyvauti keičiantis informacija. Ji iš esmės nusprendė, kad bendras keitimasis neskelbtina komercine informacija padidino prekiautojo pasitikėjimą galima nagrinėjamų valiutų porų rinkos kainų kryptimi, todėl jis galėjo priimti labiau pagrįstus sprendimus dėl savo prekybos strategijos. Kalbant konkrečiai, prekiautojai pasidalijo informacija apie prekybą valiutomis, įskaitant EUR/JPY ir USD/JPY poras (2012 m. balandžio 25 d. pokalbis), GBP/USD porą (2012 m. birželio 19 d. pokalbis), EUR, USD/JPY ir GBP/USD poras (2012 m. liepos 3 d. pokalbis), EUR ir GBP/USD poras (2012 m. liepos 4 d. pokalbis).

147 Ieškovai nurodo, kad per tuos pokalbius buvo pasikeista bendro pobūdžio informacija apie rinką. Informacija yra nuasmeninta ir nesusijusi su būsimais pavedimais ir prekiautojų bei klientų pozicijomis. Per 2012 m. birželio 19 d., liepos 3 ir 4 d. pokalbius nebuvo nurodyti kiekiai, kuriais prekiauta, ar jų kaina. Jie priduria, kad per šiuos pokalbius vartoti terminai, pavyzdžiui, „lev“ (2012 m. balandžio 25 d. ir birželio 19 d. pokalbiai) arba „models“ (2012 m. liepos 4 d. pokalbis), taip pat yra nuasmeninti ir bendriniai. Jie teigia, kad neaišku, ar sąvokos „m/e“, „rm“, „rusky“, „Russia“, „roosides“ (2012 m. birželio 19 d. pokalbis), „rusky“ (2012 m. liepos 3 d. pokalbis), „models“, „range guy“ ir „desert“ (2012 m. liepos 4 d. pokalbis) yra susijusios su konkrečiais klientais. Galiausiai frazėje „51.3 is the nod“ (2012 m. liepos 4 d. pokalbis) buvo nurodyti ekonominiai duomenys, o ne rinkos kaina.

148 Komisija nesutinka su ieškovų pateiktu nagrinėjamų pokalbių aiškinimu.

149 Pirma, kalbant apie 2012 m. balandžio 25 d. pokalbį, pažymėtina, kad iš ieškovų pateiktos šio pokalbio ištraukos matyti, jog prekiautojai keitėsi tikslia ir aktualia informacija apie savo pastarojo meto prekybinę veiklą, visų pirma apie iš prekybos gautas sumas ir valiutų kursų lygius (vienas RBS prekiautojas 9 val. 56 min. 44 s nurodė: „i lost a coupel of ton around 40 earlier“, o vienas *Barclays* prekiautojas 10 val. 05 min. 44 s. pasakė: „lost ton“), klientus ir atitinkamą valiutų porą (UBS prekiautojas 10 val. 03 min. 25 s nurodė: „lev buys usdjpy – gt track record“, o HSBC prekiautojas 10 val. 04 min. 54 s pasakė: „anyone get paid there in euro“). Be to, keli prekiautojai aptarė rinkoje taikytinas strategijas, be kita ko, siūlydami nesudaryti vienos valiutos pirkimo už kitą sandorių (RBS prekiautojas 9 val. 57 min. 11 s nurodė: „but def not right time to be long yet“, o *Barclays* prekiautojas 9 val. 57 min. 24–26 s pasakė: „nope“ ir „agree“) arba nusipirkti konkrečios valiutos (*Barclays* prekiautojas 10 val. 13 min. 50 s pasakė: „get eur now“).

150 Priešingai, nei teigia ieškovai, tokia informacija yra neskelbtina komercinė informacija, galinti padidinti rinkos skaidrumą tik nagrinėjamoje pokalbių svetainėje besilankančių prekiautojų naudai ir padėti jiems priimti strateginius sprendimus. Taigi keitimasis ta pačia informacija dėl savo pobūdžio yra priešingas ekonominės veiklos vykdytojo savarankiškumui, kurį pagal šio sprendimo 45 punkte nurodytą jurisprudenciją jis turi parodyti rinkoje nustatydamas politiką, kuria ketina joje vadovautis.

151 Šiuo klausimu negalima pritarti ieškovų argumentui, kad iš termino „lev“ negalima daryti išvados dėl konkretaus kliento tapatybės. Iš tikrųjų, net jei taip būtų, tas pats terminas reiškia kliento rūšį (informuotas arba neinformuotas), būtent, be kita ko, kad tai yra alternatyvaus investavimo fondas (fondas, naudojantis finansinį svertą), todėl šią informaciją turintys prekiautojai gali numatyti atitinkamos valiutų poros keitimo kurso pokyčius (žr. šio sprendimo 94 punktą). Be to, nuorodos, susijusios su kliento rūšimi, šiuo atveju „lev“, naudingumas patvirtintas per kitus pokalbius, minimus ginčijamo sprendimo 264 ir 268 konstatuojamosiose dalyse, iš kurių matyti, kad šią nuorodą aukštai įvertino nagrinėjamoje pokalbių svetainėje apsilankę prekiautojai.

152 Taigi reikėtų pritarti Komisijos išvadai dėl informacijos, kuria 2012 m. balandžio 25 d. pasikeitė prekiautojai, antikonkurencingumo.

153 Antra, dėl 2012 m. birželio 19 d. pokalbio pažymėtina, kad, kaip matyti iš ieškovų pateiktos jo ištraukos, prekiautojai keitėsi informacija apie savo prekybos veiklą, įskaitant, be kita ko, informaciją apie klientų rūšis ir konkrečių valiutų porų keitimo kurso lygius (vienas UBS prekiautojas 6 val. 42 min. 12 s nurodė: „m/e sniffing in eurusd“, o 6 val. 42 min. 20 s: „passes here on teh 15th price“, kitas UBS prekiautojas 7 val. 14 min. 24 s nurodė: „got cable fromrm high 80s, lively last time he dealt“, vienas HSBC prekiautojas 7 val. 15 min. 02 s nurodė: „Russia gave me a fex clips off highs too“, o *Barclays* prekiautojas 8 val. 09 min. 53 s nurodė: „lev guys selling eur“).

154 Taigi per nagrinėjamą pokalbį pateikta informacija yra susijusi su esamais ir būsimais sandoriais ir joje tiksliai nurodytos valiutų poros ir klientų, su kuriais susiję šie sandoriai, rūšys. Tokia informacija, iš esmės žinoma tik prekiautojui ir jo klientui, yra neskelbtina komercinė informacija.

155 Priešingai, nei teigia ieškovai, tai, kad per nagrinėjamą pokalbį pateiktos nuorodos į klientus nepadeda nustatyti konkrečių klientų, nėra pagrindas abejoti šio pokalbio neskelbtinu komerciniu pobūdžiu. Iš tikrųjų kliento rūšis yra pakankamai svarbi siekiant nustatyti, ar su šiuo klientu sudarytas sandoris atskleidžia informaciją apie rinkos pokyčius, ir dėl to šią informaciją turintiems prekiautojams gali būti suteiktas pranašumas prieš jų konkurentus, kurie nesilanko nagrinėjamoje pokalbių svetainėje. Be to, pranešimo apie aptariamų klientų rūšį svarbą patvirtina *Credit Suisse* prekiautojo padėka jam gavus šią informaciją (6 val. 42 min. 25 s: „ta“).

156 Taigi reikia pripažinti, kad per 2012 m. birželio 19 d. pokalbį pateikta informacija, turint omenyje jos neskelbtiną komercinį pobūdį, tikslumą ir aktualumą, negali būti laikoma paprasta bendra informacija apie rinką.

157 Trečia, iš 2012 m. liepos 3 d. pokalbio ištraukos matyti, kad prekiautojai vienas kitam perdavė informaciją apie klientų pavedimų srautus, susijusius su valiutų poromis ir atitinkamų klientų rūšimi („rusky sells euros“. „Seeing few usdpy sellers“, „rusky sold cable“). Tiesa, informacijoje, kuria pasikeista, nebuvo nurodytos suprekiautos sumos ar konkretūs valiutų kursai. Vis dėlto vien dėl šios aplinkybės likusi informacija, kuria pasikeista, neįgyja bendro pobūdžio. Atskleista informacija, susijusi su pavedimais, šiuo atveju – pavedimais pirkti ir parduoti, atitinkama valiutų pora ir kliento rūšimi, turi būti laikoma neskelbtina komercine informacija. Be to, ieškovai nepateikia jokio paaiškinimo, kuriuo remiantis būtų galima paneigti dalijimosi tokia konfidencialia informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje naudingumą, išskyrus tą, kurį Komisija pateikė ginčijamame sprendime, susijusį su pranašumu, kurį šią informaciją gavę prekiautojai galėjo įgyti savo prekybos strategijų atžvilgiu.

158 Šiomis aplinkybėmis reikėtų pritarti Komisijos išvadai dėl 2012 m. liepos 3 d. įvykusio prekiautojų pokalbio antikonkurencingumo.

159 Ketvirta, iš 2012 m. liepos 4 d. pokalbio ištraukos matyti, kad 8 val. 46 min. 30 s *Barclays* prekiautojas perdavė kitiems nagrinėjamos pokalbių svetainės lankytojams informaciją apie tai, kad vienos rūšies klientas perka eurus („range guy buys eur“), o 8 val. 46 min. 44 s UBS prekiautojas pateikė informaciją apie tai, kad kitos rūšies klientas nusipirko GBP/USD („desert buys cable“). *Credit Suisse* prekiautojas po kelių minučių padėkojo už šią informaciją („ta“). 10 val. 12 min. 00 s *Barclays* prekiautojas paklausė kitų nagrinėjamoje pokalbių svetainėje apsilankiusių prekiautojų, ar jie žino apie euro pardavimus („anyone seen this eur selling“). 10 val. 25 min. 39 s tas pats prekiautojas nurodė, kad jam žinoma apie tam tikros rūšies klientą, kuris dar pardavinėja eurus. 13 val. 08 min. 19–21 s UBS prekiautojas pateikė informaciją apie tam tikrą klientą, svarus sterlingų pardavusį už JAV dolerius („models in selling on the toy here“, „betty“), o *Barclays* prekiautojas į tai atsakė nurodydamas, kad patvirtina padaręs tokią pat išvadą („same“).

160 Šiuo klausimu reikėtų pažymėti, kad, žinoma, informacija, kuria dalijamasi, nėra susijusi su šių sandorių apimtimis ar jiems taikomais valiutų keitimo kursais. Vis dėlto taip pat aišku, kad tokio konfidencialaus pobūdžio informacija, priešingai, nei teigia ieškovai, negali būti laikoma bendra ir nuasmeninta. Nagrinėjamoje pokalbių svetainėje besilankantys prekiautojai iš jos faktiškai sužino apie konkrečią valiutų prekybos veiklą, su šiais prekiautojais vykdomą tam tikros rūšies klientų, kurie taip pat skiriasi pobūdžiu – yra informuoti arba neinformuoti – ir iš principo yra žinomi tik tokiuose sandoriuose dalyvaujantiems prekiautojams.

161 Beje, *Barclays* prekiautojo užduotas klausimas rodo, kad nagrinėjamoje pokalbių svetainėje besilankančių prekiautojų dalijimasis tokia informacija yra naudingas siekiant suteikti jiems pranašumą prieš kitus rinkos dalyvius, kurie neturi prieigos prie šios informacijos. Tokiomis aplinkybėmis, kaip nusprendė Komisija, šiems prekiautojams suteikta informacija galėjo padėti jiems, kaip šios srities profesionalams, padidinti pasitikėjimą galima nagrinėjamų valiutų porų rinkos kainų kitimo kryptimi, todėl jie galėjo priimti labiau pagrįstus sprendimus dėl savo prekybos strategijų.

162 Vadinasi, Komisija teisingai nusprendė, kad per 2012 m. balandžio 25 d., birželio 19 d., liepos 3 ir 4 d. pokalbius buvo aptarta neskelbtina komercinė informacija, kuri galėjo prisidėti prie nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykusio keitimosi informacija antikonkurencingumo.

– *Išvados dėl ieškovų konkrečiai ginčijamų pokalbių*

163 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, jog ieškovų argumentai, kad pasikeitimai informacija neprieštarauja konkurencijai ir kad nepakanka tokį jų pobūdį patvirtinančių to laikotarpio įrodymų, nes tie argumentai buvo pateikti dėl konkrečių pokalbių, priskirtų prie šio sprendimo 73 punkte minimos pirmos kategorijos, turi būti atmesti, išskyrus argumentus, susijusius su 2012 m. gegužės 9 d. įvykusiu pasikeitimu informacija, nes šiuo pasikeitimu, priešingai, nei ginčijamame sprendime konstatavo Komisija, negalima patvirtinti, kad pasikeitimas informacija, dėl kurio priekaištaujama *Credit Suisse*, prieštarauja konkurencijai. Kalbant apie pastarąjį pasikeitimą, toliau reikės nustatyti, ar ši Komisijos klaida gali turėti įtakos išvadų dėl pažeidimo, dėl kurio priekaištaujama *Credit Suisse*, ir už jį paskirtos baudos pagrįstumui.

iii) Dėl konkrečiai neginčijamų pokalbių antikonkurencingumo

164 Ieškovai iš esmės neigia, kad pokalbiai, kuriuos jie priskyrė prie šio sprendimo 73 punkte nurodytų antros ir trečios kategorijų, prieštarauja konkurencijai. Pirma, jie teigia, kad ginčijamo sprendimo 126–129, 142, 147, 183, 185–195, 208, 210, 225–228, 234–238, 245–250, 258–275, 277–280, 282–285, 291–295 ir 473 konstatuojamosiose dalyse išnagrinėti pokalbiai nepadėjo suteikti informacijos apie tikėtinas valiutų kursų kitimo tendencijas, nes sandorių apimtys buvo santykinai nedidelės. Antra, ginčijamo sprendimo 113–121, 184, 195, 204–207, 211–213 ir 228 konstatuojamosiose dalyse išnagrinėtais pokalbiais galėjo būti siekiama tik vieno antikonkurencinio tikslo, t. y. „užbėgti už akių“ informaciją atskleidusiam prekiautojui.

165 Kalbant apie ginčijamo sprendimo 126–129, 142, 147 ir 291–295 konstatuojamosiose dalyse minimus pokalbius, priskiriamus prie šio sprendimo 73 punkte nurodytos antros kategorijos, ir ginčijamo sprendimo 113–121 konstatuojamosiose dalyse minimus pokalbius, priskiriamus prie šio sprendimo 73 punkte nurodytos trečios kategorijos, reikia pažymėti, kad jie neminimi tarp minėto sprendimo 337–341 konstatuojamosiose dalyse Komisijos nurodytų antikonkurencinių veiksmų.

166 Pirma, Komisija iš esmės nusprendė, kad ginčijamo sprendimo 126–129 konstatuojamosiose dalyse pateikti pokalbiai parodė, jog nagrinėjamoje pokalbių svetainėje lankęsi prekiautojai suprato ir tikėjosi, kad informacija, kuria jie keitėsi, bus panaudota jų bendram interesui, o ne prieš atitinkamus jų interesus. Antra, kiek tai susiję su ginčijamo sprendimo 142 konstatuojamojoje dalyje pateiktu pokalbiu, Komisija 144 konstatuojamojoje dalyje nurodė, kad iš jo matyti, jog prekiautojai, pasielgę ne taip, kaip tikėtasi, atsiprašydavo. Trečia, Komisijos teigimu, iš ginčijamo sprendimo 147 konstatuojamojoje dalyje pateikto pokalbio matyti, kad nagrinėjamoje pokalbių svetainėje informacija keistasi siekiant nukreipti konkurentus. Ketvirta, ginčijamo sprendimo 291–295 konstatuojamosiose dalyse nagrinėti pavieniai veiksmų derinimo atvejai, o ne antikonkurenciniai veiksmai, kuriuos Komisija nustatė *Credit Suisse* atveju. Penkta, Komisijos teigimu, ginčijamo sprendimo 113–121 konstatuojamosiose dalyse nurodyti pokalbiai iš esmės įrodė, kad nagrinėjamos pokalbių svetainės nariai sudarė uždarą patikėtinių ratą.

167 Toliau, kalbant apie pokalbius, priskiriamus prie šio sprendimo 73 punkte minimos antros kategorijos ir analizuojamus ginčijamo sprendimo 183, 185–195, 208, 210, 225–228, 234–238, 245–250, 258–275, 277–280, 283–285 ir 473 konstatuojamosiose dalyse, kurių turinio ieškovai neginčija, matyti, kad nagrinėjamoje pokalbių svetainėje lankęsi prekiautojai plačiai ir pakartotinai keitėsi informacija apie dabartinius, įskaitant neseniai įvykdytus, ar būsimus sandorius, pavyzdžiui, apie konkrečias valiutų poras, sandorių apimtis, kryptis, prekybos sąlygas ir su šiais sandoriais susijusių klientų rūšis. Jie keletą kartų prašė kitų prekiautojų patarimų, kaip

prekiauti ir kaip elgtis konkrečios valiutos ar valiutų poros atžvilgiu, nurodė, kad tam tikras vieno iš kitų dalyvavusių prekiautojų sudarytas sandoris paskatino tam tikros valiutos vertės pokyčius ir dėl to teko įvykdyti jų pavedimus dėl sustabdymo, keitėsi nuomonėmis dėl prekybos ir pranešdavo, kokiu lygiu sandoris buvo įvykdytas.

168 Be to, prekiautojai keitėsi informacija apie atviras „trumpąsias“ arba „ilgąsias“ rizikos pozicijas, su šiomis pozicijomis susijusias konkrečias valiutas ir tam tikrais atvejais apie savo ketinimus ar net strategijas, t. y. kad jie pageidauja neparduoti konkrečios valiutos, esančios „ilgojoje“ pozicijoje, ir laikyti ją savo portfelyje, kad jie neketina uždaryti savo „trumpųjų“ pozicijų, nes tikisi, kad konkrečios valiutos vertė toliau mažės, ir kad jie neketina pirkti konkrečios valiutos už kitą valiutą, kol keitimo kursas nenukris iki tam tikro lygio.

169 Dėl pokalbių, priskiriamų prie šio sprendimo 73 punkte nurodytos trečios kategorijos ir nurodytų ginčijamo sprendimo 184, 195, 204–207, 211–213 ir 228 konstatuojamosiose dalyse, kurių turinio ieškovai neginčija, akivaizdu, kad prekiautojai plačiai ir dažnai keitėsi neskelbtina informacija apie esamus ar būsimus sandorius, iš savo klientų gautus įvairių rūšių pavedimus dėl konkrečių valiutų porų ir valiutų kursų, jų apimtis ir atitinkamų klientų rūšis.

170 Iš nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykusių prekiautojų pokalbių, įskaitant, *inter alia*, šio sprendimo 167 ir 169 punktuose minimus pokalbius, turinio matyti, kad prekiautojai savo noru arba paprašyti atskleisdavo neskelbtiną komercinę informaciją, kuria kiti prekiautojai galėjo pasinaudoti vykdydami savo prekybos veiklą arba nustatydami savo prekybos strategiją ir tuo tikslu prognozuodami valiutų keitimo kursų pokyčius. Šioje byloje nagrinėjamais pasikeitimais tokia informacija buvo užtikrintas didesnis skaidrumas tik ginčijamo pažeidimo dalyviams.

171 Iš to matyti, kad, atvirkščiai, nei tvirtina ieškovai, pasikeitimais informacija, ypač priskirtais prie šio sprendimo 73 punkte minimos trečios kategorijos, siekta ne vienintelio hipotetinio antikonkurencinio tikslo aplenkti informacija pasidalijusį prekiautoją, priverčiant rinką judėti prieš jo interesus, bet sumažinti rinkos neapibrėžtumą siekiant naudos dalyvaujantiems prekiautojams, taip darant žalą jų klientams ir kitiems konkurentams.

172 Be to, negalima sutikti su ieškovų teiginiu, kad dėl neva nedidelės sandorių, aptartų per tam tikrus pokalbius, apimties nebuvo galima suteikti informacijos apie tikėtiną valiutų keitimo kursų kitimo tendenciją. Šis ieškovų argumentas prieštarauja ginčijamame sprendime padarytai išvadai, kurios ieškovai kol kas neginčija, kad keitimasis informacija, kuriuo remiamasi prieš *Credit Suisse*, buvo susijęs su didelės apimties sandoriais.

173 Bet kuriuo atveju, jei vienintelis kriterijus, susijęs su ginčijamame sprendime išnagrinėto keitimosi informacija metu aptartų sandorių apimtimi, būtų laikomas svarbiu vertinant šių mainų antikonkurencingumą, tai reikštų, kad šie pokalbiai nebūtų išnagrinėti kaip visuma ir kad daug šių pasikeitimų informacija, kurie iš esmės yra konfidencialaus ir strateginio pobūdžio ir dėl to neturėtų vykti, būtų nepagrįstai nepriskirti prie SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimo.

174 Vadinasi, į pokalbių, kurių išaiškinimas yra galutinis ir nusistovėjęs, antikonkurencingumą bus atsižvelgta analizuojant ieškovų nurodytus antrąjį ir trečiąjį pagrindus, susijusius su ribojimo dėl tikslo ir vieno tęstinio pažeidimo buvimu, kurie bus išnagrinėti toliau.

175 Darytina išvada, kad, priešingai, nei teigia ieškovai, dėl jų tiesioginių, išsamių ir pasikartojančių kontaktų dažnai keičiantis informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, kurie buvo susiję su esama ar būsima neskelbtina komercine informacija, kaip antai išnagrinėta šio sprendimo

81–106, 118–162 ir 167–169 punktuose, dalyvavę prekiautojai išreiškė bendrą ketinimą bendradarbiauti neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkoje, taip sąmoningai pakeisdami konkurencijai būdingą riziką praktišku savitarpio bendradarbiavimu, galinčiu daryti įtaką jų veiksmams rinkoje ir atskleisti nagrinėjamoje pokalbių svetainėje besilankiusių konkurentų planuotus veiksmus. Taigi atsižvelgdama į šio sprendimo 45–47 punktuose nurodytą jurisprudenciją, Komisija pagrįstai nusprendė, kad šie pokalbiai gali būti kvalifikuojami kaip antikonkurenciniai susitarimai ir (arba) suderinti veiksmai, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį.

176 Taip pat pažymėtina, kad Komisijos išvada, jog keitimąsi informacija galima kvalifikuoti kaip antikonkurencinius susitarimus ir (arba) suderintus veiksmus, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį, išlieka pagrįsta net ir neatsižvelgiant į 2012 m. gegužės 9 d. pokalbį, išnagrinėtą ginčijamo sprendimo 276 konstatuojamojoje dalyje ir aptartą šio sprendimo 107–117 punktuose. Taigi Komisijos padaryta vertinimo klaida, susijusi su informacijos, kuria pasikeista per šį pokalbį, pobūdžiu, neturi įtakos ginčijamam sprendimui.

177 Nė vienu iš ieškovų argumentų negalima paneigti šio sprendimo 175 punkte padarytos išvados.

178 Taigi reikia atmesti ieškovų argumentą, jog dėl to, kad *Credit Suisse* dalyvavimo nagrinėjamoje pokalbių svetainėje keičiantis informacija laikotarpiu nebuvo jokių veiksmų derinimo atvejų, pagal šio sprendimo 45–47 punktuose nurodytą jurisprudenciją negalima šių pasikeitimų informacija kvalifikuoti kaip susitarimų ir (arba) suderintų veiksmų.

179 Pateikdami argumentą, kad prekiautojai neveikė „uždarame rate“, ieškovai remiasi „Komisijos byloje esančiais įrodymais“. Vis dėlto siekdami pagrįsti šį argumentą ieškovai nurodo neegzistuojančią savo ieškinio dalį ir, kita vertus, apsiriboja bendra nuoroda į minėtus Komisijos bylos elementus. Net ir darant prielaidą, kad šie įrodymai yra Bendrajam Teismui pateiktos bylos medžiagos dalis, tokia bendro pobūdžio nuoroda negalima kompensuoti įrodymų, pagrindžiančių ieškovų argumentus, nebuvimo, nes Bendrasis Teismas neprivalo ieškoti visų byloje esančių įrodymų, galinčių patvirtinti tuos pačius argumentus (šiuo klausimu žr. 2006 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Roquette Frères / Komisija*, T-322/01, EU:T:2006:267, 209 punktą).

180 Be to, kadangi ieškovai dublike apsiriboja teiginiu, kad informacijos, kuria buvo pasidalyta ne nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, pavyzdžiai yra pateikti A.8 priede, reikia priminti, kad remiantis jų bendra nuoroda į minėtą priedą negalima tiksliai įvardyti šio priedo elementų, patvirtinančių ar papildančių jų argumentus, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 67 punkte nurodytą jurisprudenciją. Taigi į jį negalima atsižvelgti pagrindžiant ieškovų argumentą.

181 Iš visko, kas išdėstyta pirma, matyti, kad Komisija pagrįstai nusprendė, jog, atsižvelgiant į ginčijamame sprendime išnagrinėtus pasikeitimus informacija, galima daryti išvadą, jog būta antikonkurencinio pobūdžio susitarimų ir (arba) suderintų veiksmų, kaip jie suprantami pagal SESV 101 straipsnį.

182 Taigi pirmojo pagrindo antros dalies pirmą ir antrą prieštaravimus reikia atmesti.

2) Dėl trečiojo prieštaravimo, grindžiamo teisės klaida, kurią Komisija padarė, kai nusprendė, jog „Credit Suisse“ pateiktas teisėtas nagrinėjamo keitimosi informacija paaiškinimas yra nereikšmingas

183 Trečiajame prieštaravime ieškovai iš esmės teigia, kad jie pateikė teisėtus paaiškinimus dėl kiekvieno ginčijamame sprendime minimo pokalbio. Šiuo klausimu jie remiasi ieškinio punktais, susijusiais su nagrinėjamų pokalbių skirstymu į kategorijas, aprašytu šio sprendimo 73 punkte, ir tvirtina, kad informacija, kuria buvo keičiamasi nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, buvo „informacija apie rinką“. Jie taip pat pažymi, kad nagrinėjamoje pokalbių svetainėje nebuvo pasidalyta didžiąja dalimi informacijos apie *Credit Suisse* prekiautojo pavedimus ir tai skatina abejoti įrodymų, kuriais remiasi Komisija, įrodomąja galia. Komisija tinkamai neišnagrinėjo ieškovų pateiktų teisėtų paaiškinimų. Dėl šios klaidos ji ginčijamo sprendimo 141 punkte klaidingai nusprendė, kad šis prekiautojas turėjo atsiriboti nuo šios pokalbių svetainės.

184 Komisija ginčija ieškovų argumentus.

185 Pirma, negalima pritarti ieškovų argumentui, kad Komisija neišnagrinėjo jų teisėtų paaiškinimų dėl kiekvieno pokalbio ir dėl to klaidingai nusprendė, kad *Credit Suisse* prekiautojas turėjo nusišalinti. Reikia pažymėti, kad Komisija ginčijamame sprendime, būtent 455–480 konstatuojamosiose dalyse, išnagrinėjo, ar informacija, kuria buvo pasikeista per nagrinėjamus pokalbius, buvo „informacija apie rinką“, t. y. informacija, kuri, kaip teigė ieškovai, galėjo būti teisėtai perduota, ir nustatė, kad taip nebuvo.

186 Be to, reikia priminti, kad ieškovų argumentai, grindžiami nagrinėjamų pokalbių klasifikavimu ir tuo, kad informacija, kuria pasikeista per tam tikrus nagrinėjamus pokalbius, buvo tik „informacija apie rinką“, išnagrinėti šio sprendimo 75–182 punktuose analizuojant pirmąjį ir antrąjį prieštaravimus ir atmesti.

187 Antra, kalbant apie ieškovų argumentą, kad didžiąja dalimi informacijos apie *Credit Suisse* prekiautojo pavedimus nagrinėjamoje pokalbių svetainėje nesidalyta, reikia pažymėti, kaip tai daro Komisija, kad, turint omenyje, jog šiame forume buvo reguliariai dalijamasi neskelbtina komercine informacija, aplinkybė, kad didžiąja dalimi informacijos, susijusios su šio prekiautojo pavedimais, ten nebuvo pasidalyta, nėra svarbi.

188 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pirmojo pagrindo antros dalies trečias prieštaravimas turi būti atmestas.

189 Be to, kadangi ieškovai šio pagrindo antraštinėje dalyje remiasi tuo, kad keitimosi informacija internetu pripažinimas antikonkurenciniais susitarimais ir (arba) suderintais veiksmais buvo nepakankamai motyvuotas, net darant prielaidą, kad tokia nuoroda, nors ir nepagrįsta, galėtų būti laikoma priimtinu argumentu pagal Procedūros reglamento 76 straipsnio d punktą, reikia pripažinti, kad Komisija nepažeidė SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje nustatytos pareigos motyvuoti. Nagrinėjant šį pagrindą matyti, kad remdamiesi ginčijamame sprendime pateiktais paaiškinimais ieškovai galėjo suprasti Komisijos motyvus, kuriais grindžiamas šis kvalifikavimas, o Bendrasis Teismas – vykdyti jo kontrolę, taigi šios nuostatos reikalavimai buvo įvykdyti (šiuo klausimu žr. 2023 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Ryanair / Komisija*, C-210/21 P, EU:C:2023:908, 105 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

190 Dėl šios priežasties reikia atmesti visą pirmąjį pagrindą.

2. Dėl antrojo pagrindo, grindžiamo SESV 101 straipsnio pažeidimu ir nepakankamu motyvavimu, kiek tai susiję su keitimosi informacija internetu kvalifikavimo kaip „ribojimo dėl tikslo“

191 Dėstydami antrąjį pagrindą ieškovai ginčija keitimosi informacija pripažinimą „ribojimu dėl tikslo“. Šį pagrindą sudaro dvi dalys. Pirmoji dalis grindžiama tuo, kad Komisija neįvykdė SESV 101 straipsnyje numatytos pareigos įrodyti, jog keičiantis informacija internetu konkurencija buvo ribojama dėl tikslo. Antroji dalis grindžiama tuo, kad Komisija padarė teisės klaidą, kai nusprendė, jog teisėtas veiksmų paaiškinimas ir prokonkurencinis poveikis nėra svarbūs pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį.

a) Pirminės pastabos

192 Keitimąsi informacija, dėl kurio gali būti pašalintas suinteresuotųjų asmenų netikrumas dėl prisitaikymo veiksmų, kurių atitinkamos įmonės imsis savo elgesio rinkoje atžvilgiu, taip pat datos, apimties ir būdų, reikia laikyti turinčiu antikonkurencinį tikslą (žr. 2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *Dole Food ir Dole Fresh Fruit Europe / Komisija*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 122 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

193 Taigi iš jurisprudencijos matyti, kad neskelbtinos komercinės informacijos, kaip antai informacijos apie kainas, pasiūlą ir paklausą, įskaitant būsimas kainas arba būsimą pasiūlą ir paklausą, pateikimas padeda sumažinti netikrumą dėl konkurentų veiksmų rinkoje, sukurti normalių rinkos sąlygų neatitinkančias konkurencijos sąlygas, taigi, lemia suderintus veiksmus, kuriais siekiama apriboti konkurenciją, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį (2021 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Nippon Chemi-Con Corporation / Komisija*, T-363/18, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:638, 195 punktas).

194 Reikia priminti, jog tam, kad slaptiems veiksmams būtų taikomas SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatytas principinis draudimas, jų „tikslas ar poveikis“ turi būti reikšmingas konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas vidaus rinkoje (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 62 punktas).

195 Iš to matyti, kad šioje nuostatoje, kaip ją aiškina Teisingumo Teismas, aiškiai atskiriama sąvoka „ribojimas dėl tikslo“ ir sąvoka „ribojimas dėl poveikio“, nes kiekvienai iš jų taikomos skirtingos įrodinėjimo taisyklės (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 63 punktas).

196 Taigi, kalbant apie veiksmus, kvalifikuojamus kaip „ribojimas dėl tikslo“, nereikia nustatyti ir juo labiau įrodyti jų poveikio konkurencijai, siekiant juos kvalifikuoti kaip „konkurencijos ribojimą“, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, nes patirtis rodo, kad tokie veiksmai lemia gamybos mažėjimą ir kainų didėjimą, o tai savo ruožtu lemia netinkamą išteklių paskirstymą, visų pirma pakenkiant vartotojams. Dėl jų reikia įrodyti tik tai, kad jie iš tikrųjų gali būti kvalifikuojami kaip „ribojimas dėl tikslo“, tačiau tam nepakanka vien nepagrįstų teiginių (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 64 ir 65 punktai).

197 Kita vertus, kai nenustatytas susitarimo, įmonių asociacijos sprendimo ar suderintų veiksmų antikonkurencinis tikslas, reikia išnagrinėti jų poveikį, kad būtų įrodyta, jog konkurencija iš tikrųjų buvo reikšmingai trukdoma, ribojama arba iškraipoma (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 66 punktas).

198 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad sąvoka „ribojimas dėl tikslo“ turi būti aiškinama siaurai ir gali būti taikoma tik tam tikriems slaptiems įmonių veiksmams, kurie patys, atsižvelgiant į jų nuostatų turinį, jais siekiamus tikslus ir teisinį bei ekonominį jų kontekstą, yra pakankamai žalingi konkurencijai, kad būtų galima teigti, kad jų poveikio tyrimas nereikalingas, nes tam tikras įmonių veiksmų derinimo formas dėl paties jų pobūdžio galima laikyti žalingomis normaliai konkurencijai. Vertinant šį kontekstą reikia atsižvelgti į paveiktų prekių ar paslaugų pobūdį, taip pat į realias atitinkamos rinkos ar rinkų veikimo sąlygas ir struktūrą (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 67 ir 68 punktai).

b) Dėl antrojo pagrindo pirmos dalies, grindžiamos tuo, kad nebuvo įrodytas ribojimo dėl tikslo buvimas

199 Ginčijamo sprendimo 394–454 konstatuojamosiose dalyse Komisija išnagrinėjo, ar veiksmai, dėl kurių priekaištaujama *Credit Suisse*, buvo pakankamai žalingi konkurencijai, kad juos būtų galima laikyti konkurencijos ribojimu „dėl tikslo“. Ginčijamo sprendimo 394 konstatuojamojoje dalyje ji nurodė, kad atliekant tokią analizę, remiantis jurisprudencija, reikia atsižvelgti, be kita ko, į veiksmų turinį, tikslus ir ekonominį bei teisinį kontekstą.

200 Iš pradžių dėl šių veiksmų turinio Komisija ginčijamame sprendime pažymėjo, kad juose dalyvavę prekiautojai nuolat ir plačiai keitėsi informacija ir per šiuo pokalbius vienas kitam atskleidė neskelbtiną informaciją apie esamų ir būsimų savo veiksmų rinkoje aspektus, kaip antai informaciją apie vykdomus klientų pavedimus, atviras rizikos pozicijas, siūlomų ir prašomų kainų skirtumus ir vykdomą ar planuojamą prekybos veiklą (ginčijamo sprendimo 394 konstatuojamoji dalis). Be to, Komisija nustatė, kad informacijos, kuria buvo pasikeista, srautas padėjo dalyvavusioms įmonėms susidaryti išsamų įspūdį apie tai, ką darė ar ko nedarė jų konkurentai, tuo metu, kai jos prekiavo rinkoje, ir sumažinti dalyvavusių įmonių netikrumą dėl numatomų jų veiksmų rinkoje laiko, masto ir konkrečių aspektų bei galimos atitinkamų valiutų kursų krypties. Iš to Komisija padarė išvadą, kad šie pokalbiai peržengė keitimosi viešai prieinama informacija ribas ir negalėjo būti pateisinami prekiautojų tikslu prekiauti tarpusavyje kaip sandorio šalims (ginčijamo sprendimo 396 ir 397 konstatuojamosios dalys).

201 Paskui Komisija nusprendė, kad, atsižvelgiant į pasikeitimų informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje pobūdį, dažnumą ir informacijos išskaidymą, jais buvo siekiama sumažinti neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkoje dalyvavusių įmonių patiriamą įprastą rinkos neapibrėžtumą, sušvelninti joms kylančią riziką ir padėti priimti sprendimus dėl kainų nustatymo. Taigi, Komisijos nuomone, nuolatinis keitimasis neskelbtina komercine informacija suteikė dalyvavusioms įmonėms galimybę išvengti konkuravimo esminiais nuopelnais grindžiamos konkurencijos parametrais (kainomis ir rizikos valdymu). Be to, dėl nuolatinio keitimosi informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje susidarė informacijos asimetrija tarp jame dalyvavusių įmonių ir jame nedalyvavusių jų konkurenčių, kuri buvo naudinga pirmosioms (ginčijamo sprendimo 398–401 konstatuojamosios dalys).

202 Galiausiai, kalbant apie ekonominį ir teisinį kontekstą, ginčijamame sprendime Komisija atkreipė dėmesį į neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkos dinamiškumą ir likvidumą. Ji nusprendė, kad dėl šių aplinkybių labai dažnas ir išsamus keitimasis neskelbtina komercine informacija, vykęs jame dalyvavusioms įmonėms aktyviai veikiant rinkoje, tiesiogiai prisidėjo prie skaidrumo padidinimo ir konkuravimui būdingo netikrumo sumažinimo (ginčijamo sprendimo 402 ir 403 konstatuojamosios dalys).

203 Komisija padarė išvadą, kad atlikus bendrą nagrinėjamų pasikeitimų informacija įvertinimą atsižvelgiant į objektyviai siekiamus tikslus ir ekonomines bei teisines aplinkybes, kuriomis vyko šie veiksmai, buvo nustatytas pakankamai aukštas žalingumo konkurencijai laipsnis, kad būtų galima manyti, jog keitimasis neskelbtina komercine informacija apie esamus ar būsimus neatidėliotinus Dešimties grupės (G10) valiutos keitimo sandorius gali būti laikomas konkurencijos ribojimu dėl tikslo, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį (ginčijamo sprendimo 404 ir 405 konstatuojamosios dalys).

204 Ieškinio antrojo pagrindo pirmoje dalyje ieškovai iš esmės kritikuoja Komisiją dėl to, kad ji klaidingai nusprendė, jog nagrinėjamas keitimasis informacija buvo pakankamai žalingas konkurencijai, kad būtų kvalifikuotas, kaip nurodyta pirma. Grįsdami šią dalį, jie iš esmės pateikia keturis prieštaravimus. Pirmajame prieštaravime jie tvirtina, kad Komisijos teiginiai, jog nagrinėjamu keitimusi informacija siekta apriboti konkurenciją, pagrįsti netiksliomis faktinėmis prielaidomis, kurių ji nepatikrino. Antrajame prieštaravime jie nurodo, kad šie teiginiai nėra tikėtini atsižvelgiant į nagrinėjamos rinkos kontekstą. Trečiajame prieštaravime jie teigia, kad Komisija padarė vertinimo klaidą, kai nekritiškai rėmėsi teisiniu veiksmų kvalifikavimu įrodymuose, pateiktuose prašant atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, ir pareiškimuose dėl susitarimo. Ketvirtajame prieštaravime jie teigia, kad Komisija negali remtis savo patirtimi, susijusia su keitimusi informacija kitose rinkos situacijose ar kitose finansinėse bylose, kad palengvintų jai tenkančią įrodinėjimo naštą, t. y. užduotį nustatyti, kad nagrinėjamais pasikeitimais informacija pokalbių svetainėje konkurencija buvo ribojama dėl tikslo.

205 Pirmiausia reikėtų išnagrinėti antrąjį prieštaravimą.

1) Dėl antrojo prieštaravimo, grindžiamo Komisijos klaidomis vertinant nagrinėjamos rinkos kontekstą

206 Ieškovai iš esmės teigia, kad Komisija neteisingai įvertino neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos faktines ir teisines aplinkybes ar net neatsižvelgė į jas, vertindama *Credit Suisse* inkriminuojamų veiksmų dalyką. Jos tvirtina, kad Komisija neteisingai įvertino arba neatsižvelgė į šios rinkos elementus, susijusius su: i) jos skaidrumu; ii) jos struktūra; ir iii) joje veikiančių prekiautojų vaidmeniu.

207 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

i) Dėl neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos skaidrumo

208 Pirmoji ieškovų pateikta kritinė pastaba susijusi su nagrinėjamos rinkos skaidrumu. Ieškovų nuomone, tariamo pažeidimo laikotarpiu neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkai buvo būdingas ribotas skaidrumas. Ieškovai neginčija to, kad elektroninės platformos gerokai padidino rinkos skaidrumą. Vis dėlto jos užsienio valiutų keitimo rinką apibūdina kaip santykinai neskaidrią. Jų teigimu, sandoriai sudaromi daugybėje platformų ir nėra centralizuotos sistemos, kurioje tikruoju laiku būtų pranešama apie neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje sudaromus sandorius.

209 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais. Ji teigia, visų pirma remdamasi ginčijamo sprendimo 12–16 konstatuojamosiomis dalimis, kad, išplėtojus elektroninės prekybos ekrane sistemas, kuriose siūlomas kainas (įskaitant geriausias esamas pirkimo ir pardavimo kainas) ir sandorių

apimtis beveik visi rinkos dalyviai gali stebėti elektroninėse platformose tikruoju laiku ir jos nuolat atnaujinamos, nagrinėjamų įvykių metu neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinka turėjo būti laikoma skaidria.

210 Kaip savo atsiliepime į ieškinį nurodė Komisija, iš ginčijamo sprendimo 7, 14, 53 ir 402 konstatuojamųjų dalių matyti, kad Komisija, nagrinėdama keitimosi informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje ekonomines aplinkybes, nusprendė, jog neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinka yra didelė, skaidri, dinamiška ir labai likvidi. Atsižvelgdama į šiuos neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkai būdingus veiksnius Komisija ginčijamo sprendimo 404 ir 405 konstatuojamosiose dalyse padarė išvadą, kad keitimasis informacija buvo konkurencijos ribojimas dėl tikslo.

211 Šiuo klausimu reikėtų pažymėti, kad, sprendžiant iš bylos medžiagos, nagrinėjamos rinkos skaidrumas apibrėžiamas kaip rinkos dalyvių galimybė gauti informaciją apie prekybos procesą, pavyzdžiui, kainą, pavedimo apimtį, sandorių apimtį, riziką ir prekiautojo tapatybę. Tai taikoma tiek iki sandorio sudarymo turimai informacijai, tiek informacijai, turimai po sandorio sudarymo, o skaidrumas iš esmės priklauso nuo dalyvių noro ir biržos galimybės viešai rodyti pirkimo ir pardavimo pavedimus.

212 Taigi, remiantis bylos medžiaga, neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje prekiautojų rinkos lygmeniu (žr. šio sprendimo 24 punktą), kuriam būdinga mišri struktūra, reikia išskirti du prekybos kanalus, t. y. tiesioginį (dvišalį) kanalą ir brokerių kanalą, turint omenyje, kad skaidrumas skiriasi, priklausomai nuo naudojamo komercinio kanalo. Konkrečiai kalbant, prekyba tiesioginiame (dvišaliame) prekybos kanale, kaip antai nagrinėjamu atveju, nėra nuasmeninta, o sandorių kaina ir apimtis laikomos sandorio šalių paslaptimi.

213 Žinoma, kad nagrinėjamuoju laikotarpiu dėl elektroninės prekybos ekranuose sistemų plėtros nagrinėjama rinka tapo gerokai skaidresnė. Vis dėlto ginčijamo sprendimo 14 konstatuojamojoje dalyje pateikta išvada dėl jos skaidrumo, priešingai, nei teigia Komisija, negali būti pakankamai teisiškai pagrįsta vien tuo, kad kainos ir apimtys skelbiamos elektroninėse platformose.

214 Iš tiesų savo procesiniuose dokumentuose Bendrajam Teismui ir teismo posėdyje Komisija pati pripažino, kad kitos sąlygos, išskyrus susijusias su tikralaike kaina ir atitinkamomis prekybos apimtimis, nebuvo prieinamos visiems rinkos dalyviams. Kalbant konkrečiau, ji nurodė, kad, nesant galimybės susipažinti su kitų prekiautojų turima informacija, rinkoje išliko tam tikras netikrumas dėl galutinių klientų ir konkuruojančių prekiautojų veiklos, pozicijų, interesų ir su prekyba susijusių ketinimų.

215 Informacija, kuria Komisija rėmėsi savo rašytiniuose paaiškinimuose ir teismo posėdyje darydama išvadą, kad rinkoje egzistuoja tam tikras neapibrėžtumo laipsnis, yra būtent ta informacija, kuri, jei prekiautojai jos neturi, leidžia neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinką apibūdinti kaip skaidrią arba neskaidrią pagal šio sprendimo 211 ir 212 punktuose nurodytus kriterijus.

216 Bendresne prasme, kadangi šalys sutaria dėl to, kad neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinka iš esmės yra asimetriška, ir dėl informacijos vaidmens šioje rinkoje svarbos Komisija negali pagrįstai teigti, kad neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinka šiuo metu turėtų būti laikoma skaidria. Iš tikrųjų skaidrioje rinkoje informacija yra nedelsiant (ir nemokamai) prieinama visiems rinkos dalyviams, o neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje, kaip pripažįsta Komisija, taip nėra, nes joje esama kelių rūšių informacijos.

217 Vadinasi, reikia pripažinti, kad Komisija padarė vertinimo klaidą, kai ginčijamo sprendimo 14 konstatuojamojoje dalyje konstatavo, kad neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinka ginčijamu laikotarpiu buvo skaidri. Taigi reikės išnagrinėti, ar šis vertinimas gali turėti įtakos, kaip teigia ieškovai, nagrinėjamo keitimosi informacija pripažinimui „ribojimu dėl tikslo“, nes šios rinkos skaidrumas yra vienas iš veiksnių, į kuriuos Komisija atsižvelgė ginčijamo sprendimo 404 ir 405 konstatuojamosiose dalyse, taip kvalifikuodama šiuos veiksmus (žr. šio sprendimo 210 punktą).

ii) Dėl nagrinėjamos rinkos struktūros

218 Antrasis ieškovų prieštaravimas grindžiamas tuo, kad Komisija neteisingai įvertino atitinkamos rinkos struktūrą, kuriai būdinga koncentracija. Iš esmės jie mano, kad abejotina, ar tokioje suskaidytoje rinkoje, kurioje nagrinėjami prekiautojai valdė labai mažas rinkos dalis, šie prekiautojai galėjo sukurti didelę informacijos asimetriją kitų rinkos dalyvių nenaudai. Taigi šios minimalios rinkos dalys verčia abejoti galbūt antikonkurenciniu nagrinėjamo keitimosi informacija tikslu. Galiausiai jie kritikuoja Komisiją dėl to, kad ji nepaaiškino, kodėl rinkos dalys šiuo atveju nėra svarbios.

219 Komisija nesutinka su šia ieškovų kritika.

220 Šiuo klausimu pažymėtina, kad nors tiesa, kad rinkos struktūra, kuriai būdinga didelė koncentracija, yra svarbus veiksnys vertinant, ar keitimasis informacija yra konkurencijos ribojimas „dėl tikslo“ (šiuo klausimu žr. 2009 m. birželio 4 d. Sprendimo *T-Mobile Netherlands ir kt.*, C-8/08, EU:C:2009:343, 34 punktą), vienintelis su rinkos struktūra susijęs bendrasis principas yra toks, kad pasiūla negali būti suskaidyta (2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Thyssen Stahl / Komisija*, C-194/99 P, EU:C:2003:527, 86 punktas).

221 Vis dėlto, nors iš pradžių Teisingumo Teismas galėjo atsižvelgti į oligopolinį arba suskaidytą rinkos, kurioje buvo keičiamasi neskelbtina komercine informacija, pobūdį, iš 2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *Dole Food ir Dole Fresh Fruit Europe / Komisija* (C-286/13 P, EU:C:2015:184) visų pirma matyti, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas galėjo pripažinti, kad tokiu keitimusi siekiama antikonkurencinio tikslo net ir tada, kai rinka nėra koncentruota oligopolinė rinka (žr. 2013 m. kovo 14 d. Sprendimo *Dole Food ir Dole Germany / Komisija*, T-588/08, EU:T:2013:130, 341 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

222 Turint tai omenyje, tenka konstatuoti: kadangi konkurencijos teisė yra susijusi su įmonių veikla (2004 m. sausio 7 d. Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. / Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, EU:C:2004:6, 59 punktas), vis dėlto negalima pritarti ieškovams, kai jie, kaip patvirtino teismo posėdyje, remiasi neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos susiskaidymu, atsižvelgdami į prekiautojų, kurie dirbo nagrinėjamą pažeidimą padariusiuose bankuose, užimamas rinkos dalis. Bet kuriuo atveju, kaip matyti iš byloje esančių įrodymų, jie neįrodė bankų užimamų rinkos dalių „balso prekybos“ veikloje, kuria apsiribota nagrinėjamo keitimosi informacija analizėje (žr. šio sprendimo 16 punktą).

223 Taip pat reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 28 ir paskesnėse konstatuojamosiose dalyse ir 402 punkte Komisija, nepareiškusi nuomonės dėl rinkos koncentruotumo, turint omenyje nagrinėjamo pažeidimo dalyvių valdytas rinkos dalis, atsižvelgė į nagrinėjamos rinkos struktūrą ir ypatumus, t. y. jai būdingą rinkos formuotojų, dalyvavusių keičiantis informacija internetu, vaidmenį. Rinkos formuotojų vaidmuo šioje rinkoje, kurio ieškovai neginčija, yra susijęs su

dideliais finansiniais įsipareigojimais, kurių daug dalyvių negalėtų prisiimti, todėl reikia atmesti ieškovų iškeltą prielaidą, kad neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinka buvo smulkiai susiskaidžiusi.

224 Be to, Bendrasis Teismas jau yra nusprendęs, ir tai šiuo klausimu patvirtino Teisingumo Teismas, kad keitimasis informacija yra juo labiau jautrus konkurencijos požiūriu, kai jis vyksta tarp prekiautojų, kurie veikia kaip rinkos formuotojai, turint omenyje tai, kokie jie svarbūs rinkoje, o visų pirma tai, kad jie joje veikia bendrai ir nuolat, todėl sudaro daugiau sandorių nei kiti rinkos dalyviai (2019 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *HSBC Holdings ir kt. / Komisija*, T-105/17, EU:T:2019:675, 145 punktas, šiuo klausimu patvirtintas 2023 m. sausio 12 d. Sprendimo *HSBC Holdings ir kt. / Komisija*, C-883/19 P, EU:C:2023:11, 195 punktu). Vadinasi, konkurencijos taisyklių rinkoje laikymosi požiūriu yra ypač svarbu, kad savo strategijas ir ypač kainas jie nustatytų savarankiškai.

225 Taigi ieškovų prieštaravimas, grindžiamas tuo, kad Komisija neatsižvelgė į rinkos struktūrą, kuriai būdinga susiskaidžiusi koncentracija, turi būti atmestas.

iii) Dėl dvejopo prekiautojų vaidmens

226 Ieškovų trečiasis prieštaravimas susijęs su tuo, kad Komisija, vertindama nagrinėjamo atvejo ekonomines ir teisines aplinkybes, neatsižvelgė į neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos ypatumą, kad joje prekiautojai visą laiką sąveikauja dvejopai – kaip konkurentai ir kaip sandorio šalys. Ieškovų teigimu, nors tiesa, kad dėl keitimosi informacija sumažėjęs netikrumas iš tiesų gali būti laikomas absoliučiu pažeidimo „dėl tikslo“ kriterijumi rinkose, kuriose bet koks neskelbtinos komercinės informacijos atskleidimas tarp konkurentų sukuria sąlygas, neatitinkančias įprastų rinkos sąlygų, jis negali būti laikomas absoliučiu kriterijumi tuo atveju, kai įprastomis rinkos sąlygomis reikalingas reguliarus keitimasis neskelbtina komercine informacija tarp vienu metu vertikaliai ir horizontaliai veikiančių dalyvių.

227 Komisija nesutinka su šia ieškovų kritika.

228 Šiuo klausimu reikia pasakyti, kad tiesa, jog neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje prekiautojai paprastai veikia ir kaip sandorio šalys, nes sudaro sandorius vieni su kitais, ir kaip konkurentai potencialių klientų atžvilgiu. Atsakydami į Bendrojo Teismo priimtą sprendimą dėl proceso organizavimo priemonės ieškovai iš esmės nurodė, kad nors formaliai atskirti šiuos du vaidmenis sunku, aiškus momentas, kai du ūkio subjektai konkuruoja, yra situacija, kai jie vienu metu siekia sudaryti sandorį su tuo pačiu klientu.

229 Vis dėlto šio sprendimo 226 punkte primintai ieškovų kritikai iš esmės prieštarauja ne tik tai, kad ieškovų nurodomą dvejopą vaidmenį prekiautojai atlieka ne tame pačiame sandoryje, o dviejuose atskiruose sandoriuose, bet ir tai, kad į ginčijamo sprendimo 158 ir 467 konstatuojamosiose dalyse nustatytas keitimosi informacija teisėtumo vertinimo ribas nepatenka prekiautojų keitimasis informacija įprastomis verslo sąlygomis, kai jie aiškinosi galimybes prekiauti tarpusavyje.

230 Taigi ieškovų kritika, kad Komisija neatsižvelgė į neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkai būdingą dvejopą prekiautojų vaidmenį, turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

231 Iš visko, kas išdėstyta, matyti, kad antrasis prieštaravimas yra pagrįstas tiek, kiek jis grindžiamas klaida, kurią Komisija padarė ginčijamo sprendimo 14 konstatuojamojoje dalyje, kai nusprendė, jog neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinka ginčijamu laikotarpiu buvo skaidri;

likusi jo dalis turi būti atmesta. Nagrinėjant pirmąjį prieštaravimą reikės išanalizuoti, ar šis vertinimas galėtų turėti įtakos, kaip teigia ieškovai, nagrinėjamo keitimosi informacija pripažinimui „apribojimu dėl tikslo“.

2) Dėl pirmojo prieštaravimo, grindžiamo tuo, kad Komisijos išvada, jog nagrinėjamu keitimusi informacija buvo siekiama apriboti konkurenciją, paremta netiksliomis ir nepatikrintomis faktinėmis prielaidomis

232 Ieškovai teigia, kad Komisija neįvykdė savo pareigos įrodyti, kad iš informacijos, kuria buvo keičiamasi, rūšies ir atitinkamos rinkos ypatumų buvo galima daryti išvadą, jog keičiantis informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje buvo siekiama antikonkurencinio tikslo. Jų nuomone, Komisija neįrodė, kad keitimasis informacija padėjo prekiautojams priimti kasdienius sprendimus dėl kainų nustatymo ir ekspertinio rizikos valdymo. Komisija taip pat neįrodė savo prielaidos, kad dalyvavusių prekiautojų veiksmais buvo siekiama sukurti didelę informacijos asimetriją likusios rinkos dalies atžvilgiu. Neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje prekiautojai skatinami dalytis informacija, kad galėtų ja vadovautis savo prekybos veikloje ir perduoti ją savo klientams. Bet kuriuo atveju didžioji dalis informacijos, susijusios su *Credit Suisse* prekiautojo pavedimais, nebuvo pateikta nagrinėjamoje pokalbių svetainėje.

233 Ieškovai taip pat teigia, kad ginčijamame sprendime minimi pokalbiai, iš kurių galima spręsti, kad informacija, kuria buvo keičiamasi, padėjo nagrinėjamoje pokalbių svetainėje apsilankiusiems prekiautojams apsispręsti palaukti prieš užimant trumpąją poziciją, prieštarauja faktui, kad rinkos formuotojai turėjo būti, kaip teigiama ginčijamame sprendime, „pasirengę bet kuriuo metu prekiauti su bet kuriuo asmeniu, kuriam reikia užsienio valiutos“. Jos laikosi nuomonės, kad daugumos, jei ne visų, ginčijamame sprendime nurodytų pokalbių apie siūlomų ir prašomų kainų skirtumus metu nebuvo kalbama apie galimą sutarčių dėl kainų skirtumų sudarymą ir jie buvo abstraktaus pobūdžio arba netgi įvyko po to, kai kainų skirtumų pasiūlymas jau buvo pateiktas.

234 Norint atsakyti į ieškovų argumentus, reikia išnagrinėti, ar ginčijamame sprendime minimos skirtingos pasikeitimų informacija rūšys buvo pakankamai žalingos, kad juos būtų galima pagrįstai kvalifikuoti kaip „ribojimą dėl tikslo“.

i) Dėl keitimosi informacija apie siūlomų ir prašomų kainų skirtumus („bid-ask spreads“)

235 Kabant apie pasikeitimus informacija, susijusia su siūlomų ir prašomų kainų skirtumais („bid-ask spreads“), išaiškintus ginčijamo sprendimo 245–251 konstatuojamosiose dalyse, reikia pasakyti, kad Komisija šio sprendimo 394–404 konstatuojamosiose dalyse jų priskyrimą prie „apribojimų dėl tikslo“ pagrindė tuo, kad jie padėjo pašalinti atitinkamai rinkai būdingą kainų neapibrėžtumą ir taip padidino informacijos apie didesnius siūlomų ir prašomų kainų skirtumus, kuriuos gali pasiūlyti šie prekiautojai, skaidrumą. Taigi tokie pokalbiai galėjo daryti įtaką tų pačių prekiautojų klientams siūlomoms kainoms, sumažindami pačių klientų patiriamą valiutų keitimo riziką.

236 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, nors ieškovai to neginčija, siūlomų ir prašomų kainų skirtumai yra klientų mokamos galutinės kainos sudedamoji dalis, nes jie taikomi konkrečios valiutų poros pirkimo ir pardavimo kurso medianai, nuo kurios priklauso atlygis, prekiautojo gaunamas už tiesiogiai suteiktą paslaugą ir už riziką, kurią jis vėliau prisiima turėdamas tam tikrą valiutą savo portfelyje (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 20 punktą ir ginčijamo sprendimo 48 bei

239 konstatuojamąsias dalis). Bankų gebėjimas neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje įvertinti savo kainų nustatymo riziką yra vienas esminių konkurencijos parametrų, ir to ieškovai taip pat neginčija.

237 Taigi, keitimasis informacija, šiuo atveju – apie vieną kainos sudedamąją dalį, kuri nėra vieša ir tiksli, turi būti vertinamas kaip padedantis sumažinti įprastą nagrinėjamai rinkai būdingą neapibrėžtumą, susijusį su kainos nustatymu šioje rinkoje, sukurti informacijos asimetriją, naudingą tik nagrinėjamoje pokalbių svetainėje besilankantiems prekiautojams, ir dėl to darantis pakankamai didelę žalą konkurencijai. Tokios išvados pakanka pripažinti, kad toks keitimasis informacija yra konkurencijos ribojimas dėl tikslo, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį (2023 m. sausio 12 d. Sprendimo *HSBC Holdings ir kt. / Komisija*, C-883/19 P, EU:C:2023:11, 204 punktas).

238 Nė vienas iš ieškovų argumentų nesudaro pagrindo paneigti pirma padarytą išvadą.

239 Reikia iš karto atmesti ieškovų argumentus, kad iš esmės keitimasis informacija apie siūlomų ir prašomų kainų skirtumus nėra „apribojimas dėl tikslo“, nes nėra nurodyta jokių galimų sudarytų susitarimų dėl tokių skirtumų. Tiesa, kad iš pasikeitimų informacija apie kainų skirtumus nagrinėjamoje pokalbių svetainėje nematyti, kad prekiautojai būtų susitarę taikyti tam tikro lygio siūlomų ir prašomų kainų skirtumus konkrečiai valiutų porai. Vis dėlto tai reiškia, kad nagrinėjamoje pokalbių svetainėje lankęsi prekiautojai, perduodami savo konkurentams konfidencialią strateginę informaciją apie tinkamą ar ką tik pritaikytą konkrečios valiutų poros siūlomų ir prašomų kainų skirtumą, atskleidė veiksmus, kurių jie galėjo imtis rinkoje, taip sumažindami pasikeitimų informacija dalyvių juntamą netikrumą, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 47 punkte nurodytą jurisprudenciją.

240 Kalbant apie ieškovų argumentą, kad iš esmės atsižvelgiant į tai, jog banko prekybos skyriaus darbuotojai nustato galutinę klientams siūlomą kainą, racionaliai mąstančių prekiautojų požiūriu nebūtų logiška nustatyti kuo didesnį kainų skirtumą, reikia konstatuoti, kad veiksniai, susiję su prekiautojų ketinimu riboti konkurenciją arba jų ekonominiu suinteresuotumu tai daryti, paprastai turi nedidelę reikšmę veiksmus kvalifikuojant kaip „ribojimą dėl tikslo“ (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2004 m. sausio 7 d. *Sprendimo Aalborg Portland ir kt. / Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, EU:C:2004:6, 335 punktą).

241 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisija pagrįstai laikėsi nuomonės, jog nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykęs keitimasis informacija apie siūlomų ir prašomų kainų skirtumus prisidėjo prie nagrinėjamų veiksmų, kaip visumos, pripažinimo „ribojimu dėl tikslo“.

ii) Dėl keitimosi informacija apie klientų pavedimus

242 Pasikeitimų informacija, susijusia su klientų pavedimais, būtent „sąlyginiais“ pavedimais (ginčijamo sprendimo 183–195 konstatuojamosios dalys), pavedimais, kurie turi būti vykdomi „fiksuojant“ kursą (ginčijamo sprendimo 206–213 konstatuojamosios dalys), ir „neatidėliotinais“ pavedimais (ginčijamo sprendimo 223–228 konstatuojamosios dalys), priskyrimą prie „ribojimo dėl tikslo“ Komisija 394–404 konstatuojamosiose dalyse, siejamose su ginčijamo sprendimo 171–173 konstatuojamosiomis dalimis, pagrindė tuo, kad, turint omenyje jų pobūdį, dažnumą bei suskaidymą, dėl jų išnyko su neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinka susijęs netikrumas ir padidėjo nagrinėjamoje pokalbių svetainėje dalyvavusių prekiautojų prekybos strategijų skaidrumas, nes dalijimasis informacija apie rinkos tendenciją arba rinkos atsparumo

lygį galėjo padėti prekiautojui užimti geresnę poziciją siekiant gauti pelno arba išvengti nuostolių. Vadinasi, per šiuos pokalbius prekiautojai sužinodavo, be kita ko, kainų tendencijas, todėl sumažėdavo neapibrėžtumas dėl joms būdingos rizikos nustatymo (ir dėl to, pavyzdžiui, sumažėdavo tikėtini nuostoliai), o kaina yra vienas iš konkurencijos neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje parametrų, kurį dalyvaujantys bankai turėtų nustatyti savarankiškai.

243 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, kaip matyti iš byloje esančių įrodymų, informacija, susijusi su klientų pavedimais, yra nevieša, žinoma tik sandorio šalims, t. y. prekiautojui ir klientui, ir yra svarbi, nes padeda sandorį sudariusiam prekiautojui susidaryti savo nuomonę apie valiutų kursų pokyčius arba nustatyti savo prekybos strategiją. Keitimasis tokia informacija gali sumažinti atitinkamai rinkai būdingą neapibrėžtumą, nes rinkos formuotojams nereikia savarankiškai nustatyti, viena vertus, savo strategijos, susijusios su konkrečiomis valiutų poromis, apie kurias jie turi konfidencialios ir išsamios informacijos, ir, kita vertus, savo veiksmų rinkoje, nes jie įgyja galimybę gauti naudos arba išvengti nuostolių, kuriuos gali nulemti pokyčiai rinkoje.

244 Vadinasi, minėtas keitimasis informacija turi būti laikomas, remiantis šio sprendimo 237 punkte nurodyta jurisprudencija, pakankamai žalingu konkurencijai, kad jį būtų galima laikyti jos „ribojimu dėl tikslo“.

245 Tokios išvados negalima paneigti vadovaujantis ieškovų teiginiu, kad ginčijamo sprendimo 193 konstatuojamojoje dalyje pateikta išvada, jog informacija, kuria buvo keičiamasi, paskatino dalyvaujančius prekiautojus palaukti prieš įtraukiant trumpąją poziciją į savo portfelį (siekiant maksimaliai padidinti savo galimybes gauti pelno), prieštarauja minėto sprendimo 21 konstatuojamojoje dalyje išdėstytai išvadai, kad rinkos formuotojai turėjo būti „pasirengę bet kuriuo metu prekiauti su bet kuriuo asmeniu, kuriam reikia užsienio valiutos“. Iš tikrųjų, kadangi prekiautojų tikslas yra gauti pelno ir sumažinti nuostolius, prekiautojams nebūtų logiška veikti prieš savo komercinius interesus vien dėl to, kad jie iš principo turi būti pasirengę prekiauti bet kuriuo metu. Taigi iš to negalima daryti išvados, kad prekiautojai pozicijas užimdavo tik remdamiesi gaunamais klientų pavedimais, kad būtų galima atmesti galimybę keitimąsi informacija apie klientų pavedimus kvalifikuoti kaip „ribojimą dėl tikslo“.

246 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisija pagrįstai nusprendė, jog šio sprendimo 242 punkte minimas keitimasis informacija apie klientų pavedimus prisidėjo prie nagrinėjamų veiksmų, kaip visumos, pripažinimo „ribojimu dėl tikslo“.

iii) Dėl keitimosi informacija apie atviras rizikos pozicijas

247 Dėl keitimosi informacija, susijusia su atviromis rizikos pozicijomis, kurios aiškinimą Komisija pateikė ginčijamo sprendimo 234–238 konstatuojamosiose dalyse, Komisija šio sprendimo 394–404 konstatuojamosiose dalyse jų pripažinimą „ribojimu dėl tikslo“ grindė tuo, kad, pasidaliję šiais duomenimis, prekiautojai užsitikrino didesnį tikrumą dėl atitinkamų jų komercinių ketinimų, susijusių su „apsidraudimu“, taigi pašalino netikrumą dėl galimų konkrečių valiutų kursų pokyčių ir taip mainuose dalyvavę prekiautojai įgijo pranašumą prieš kitus rinkos dalyvius bei galėjo kvalifikuotai valdyti su tarpusavio konkurencija susijusią riziką.

248 Šiuo klausimu, nesant jokių konkrečių ieškovų argumentų prieš keitimosi informacija apie atviras rizikos pozicijas pripažinimą „ribojimu dėl tikslo“, pakanka konstatuoti, kaip padaryta ginčijamame sprendime, jog keitimasis šia informacija, nurodant konkrečią valiutą ir strategiją,

pagal kurią susilaikoma nuo pozicijos uždarymo arba prieš ją uždarant palaukiama, turi būti laikomas veiksmu, galinčiu pašalinti neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos veikimui būdingą neapibrėžtumą.

249 Iš to matyti, kad toks keitimasis informacija, iš esmės prieštaraujantis SESV 101 straipsnio 1 dalyje įtvirtintam savarankiškumo reikalavimui, yra pakankamai žalingas konkurencijai, kad jį būtų galima laikyti „ribojimu dėl tikslo“, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 237 punkte nurodytą jurisprudenciją.

250 Remiantis tuo, kas išdėstyta, galima spręsti, kad Komisija pagrįstai nusprendė, jog keitimasis informacija apie atviras rizikos pozicijas prisidėjo prie nagrinėjamų veiksmų, kaip visumos, pripažinimo „ribojimu dėl tikslo“.

iv) Dėl keitimosi informacija apie esamą ar būsimą prekybos veiklą

251 Dėl pasikeitimų informacija, susijusia su esama ar būsima prekybos veikla, kurios aiškinimą Komisija pateikė ginčijamo sprendimo 258–285 konstatuojamosiose dalyse, Komisija šio sprendimo 394–404 konstatuojamosiose dalyse jų pripažinimą „ribojimu dėl tikslo“ pagrindė tuo, kad jie padėjo pašalinti tam tikrus neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkai būdingus neaiškumus ir padidino šios rinkos skaidrumo lygį, nes nagrinėjamos pokalbių svetainės dalyviams buvo suteikta galimybė susipažinti su dabartine jų konkurentų elgsena, taip sukuriant informacijos asimetriją tarp nagrinėjamoje pokalbių svetainėje besilankiusių prekiautojų ir kitų rinkos dalyvių. Taigi pirmieji buvo patikinti dėl jiems kylančios rizikos vertinimo, susijusio su jų pačių prekybos strategijų, visų pirma taikomų kainoms, kūrimu.

252 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad dalijimasis išsamia informacija apie prekiautojų vykdytus sandorius ir dalijimasis patarimais ar nuomonėmis dėl prekybos metodų, kaip antai nagrinėjamų šioje byloje, padeda nagrinėjamoje pokalbių svetainėje besilankantiems prekiautojams, pirma, įgyti specifinių žinių, kad jie galėtų geriau prognozuoti rinkos pokyčius ir, antra, atitinkamai pritaikyti savo prekybos strategijas.

253 Toks keitimasis informacija akivaizdžiai prieštarauja savarankiškumo reikalavimui, kuris, esant veiksmingai konkurencijos sistemai, turi būti būdingas rinkos formuotojų veiksmams nagrinėjamoje rinkoje. Iš tikrųjų šie pokalbiai pašalina jų abejones dėl esminių konkurencijos minėtoje rinkoje parametrų, t. y. kainos ir ekspertinio rizikos valdymo. Taigi šie pokalbiai galėjo padidinti skaidrumą neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje, taip suteikdami pranašumą nagrinėjamoje pokalbių svetainėje besilankiusiems prekiautojams ir pakenkdami kitiems rinkos dalyviams. Vadinasi, jie daro pakankamai didelę žalą konkurencijai, kad būtų galima juos kvalifikuoti kaip „ribojimą dėl tikslo“, kaip tai suprantama remiantis šio sprendimo 237 punkte nurodyta jurisprudencija.

254 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad ginčijamame sprendime nagrinėtas keitimasis informacija apie siūlomų ir prašomų kainų skirtumus, klientų pavedimus, atviras rizikos pozicijas ir esamą arba būsimą prekybos veiklą daro pakankamai didelę žalą konkurencijai. Taigi Komisija pagrįstai juos kvalifikavo kaip „ribojimą dėl tikslo“.

255 Priešingai, nei teigia ieškovai, aplinkybė, kad *Credit Suisse* prekiautojas nepasidalijo didžiąja dalimi informacijos apie savo pavedimus, neturi įtakos veiksmų, dėl kurių priekaištaujama šiam bankui, žalingumui. Šiuo klausimu pakanka nurodyti, kad vertinimas, ar veiksmai yra pakankamai žalingi konkurencijai, nėra grindžiamas jokia kiekybine informacijos, kuria dalijamasi su konkurentais, teisine riba.

256 Šiomis aplinkybėmis, nepaisant Komisijos padarytos vertinimo klaidos dėl neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos skaidrumo, ieškovų argumentai, kuriais jie siekia paneigti nagrinėjamo keitimosi informacija kvalifikavimą kaip „ribojimą dėl tikslo“, turi būti atmesti.

257 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad pirmąjį prieštaravimą reikia atmesti.

3) Dėl trečiojo prieštaravimo, grindžiamo klaidomis, kurias Komisija padarė remdamasi nagrinėjamo keitimosi informacija teisiniu kvalifikavimu įrodymuose, pateiktuose teikiant prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, ir susitarimo pareiškimuose

258 Ginčijamo sprendimo 394–404 konstatuojamosiose dalyse, siejamose su 170–285 konstatuojamosiomis dalimis, Komisija, grįsdama savo išvadą dėl konkurencijos ribojimo „dėl tikslo“, rėmėsi to laikotarpio įrodymais, kuriuos jai pateikė kiti darant ginčijamą pažeidimą dalyvavę bankai, t. y. daugybe nagrinėjamoje pokalbių svetainėje įvykusių pasikeitimų informacija stenogramų, tam tikrais atvejais, kiek tai susiję su jų apimtimi, vadovaudamasi šių bankų pateiktais pareiškimais, visų pirma susijusiais su prašymais atleisti nuo baudos ar ją sumažinti.

259 Ieškovai priekaištauja Komisijai dėl to, kad ji „nekritiškai“ rėmėsi prašymais atleisti nuo baudos ar ją sumažinti ir susitarimo pareiškimais. Dėl tų pareiškimų jie tvirtina, kad šie neturi didelės įrodomosios galios, yra preliminarūs ir nepagrįsti, ir pažymi, kad visos susitarimus sudariusios šalys išreiškė abejonių dėl Komisijos supratimo apie nagrinėjamą rinką ir nagrinėjamų veiksmų tikslą. Ieškovai daro išvadą, kad Komisija prašymais atleisti nuo baudos ar ją sumažinti rėmėsi tais atvejais, kai jais buvo galima pagrįsti jos pateiktą faktinių aplinkybių aiškinimą.

260 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

261 Pirmiausia reikia pažymėti, kad nors ieškovai šiame argumente cituoja prašymų atleisti nuo baudos ar ją sumažinti ir susitarimo pareiškimų ištraukas, kaip jie patvirtino per posėdį, jie konkrečiai neginčija fakto, kad Komisija rėmėsi susitarimo pareiškimais.

262 Atsižvelgiant į tai, kadangi šalys nesutaria dėl prašymų atleisti nuo baudos ar ją sumažinti įrodomosios vertės ir dėl to, kaip Komisija į juos atsižvelgė kaip į įrodymus, kuriais galima pagrįsti pažeidimo, dėl kurio priekaištaujama *Credit Suisse*, buvimą, reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją jokia Sąjungos teisės nuostata ar bendrasis principas nedraudžia Komisijai prieš vieną įmonę remtis kitų kaltinamų įmonių pareiškimais. Priešingu atveju Komisijai tenkanti SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimų įrodymo našta būtų nepakeliama ir nesuderinama su SESV sutartimi jai skirta užduotimi prižiūrėti tinkamą šių nuostatų taikymą (žr. 2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Goldfish ir kt. / Komisija*, T-54/14, EU:T:2016:455, 96 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

263 Konkrečiai kalbant, laikytina, jog tai, kad asmuo prisipažino padaręs pažeidimą ir taip pripažino kitas faktines aplinkybes nei tos, apie kurias buvo galima spręsti tiesiogiai remiantis nagrinėjamais dokumentais, *a priori* reiškia, kad, jei nėra konkrečių tam prieštaraujančių aplinkybių, tas asmuo

yra apsisprendęs sakyti tiesą. Taigi pareiškimai, prieštaraujantys juos pateikiančiojo interesams, iš esmės turi būti laikomi ypač patikimais įrodymais, nebent nebūtų paremti kitais duomenimis (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Goldfish ir kt. / Komisija*, T-54/14, EU:T:2016:455, 98–100 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

264 Beje, jeigu Komisija, konstatuodama konkurencijos teisės pažeidimą, rėmėsi rašytiniais įrodymais, atitinkamos įmonės turi ne paprasčiausiai nurodyti kitą įtikinamą Komisijos teiginį, bet tinkamai pagrįsti, kad ginčijamame sprendime pateiktų įrodymų nepakanka pažeidimui konstatuoti (žr. 2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *FSL ir kt. / Komisija*, T-655/11, EU:T:2015:383, 181 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

265 Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad ieškovai savo argumentuose, pirma, neginčija pareiškimų, pateiktų nagrinėjant prašymus atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, autentiškumo ir, antra, neįrodo, kad būta tokių ypatingų aplinkybių, kurios rodytų, jog prašymus atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikusios įmonės nebuvo apsisprendusios sakyti tiesą, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 263 punkte nurodytą jurisprudenciją.

266 Kalbėdami apie prašymų atleisti nuo baudos ar ją sumažinti dalis, į kurias Komisija neatsižvelgė, nes jos prieštaravo jos pateiktam faktinių aplinkybių aiškinimui, ieškovai remiasi dokumentais, kuriuos pateikė kiti du darant ginčijamą pažeidimą dalyvavę bankai. Iš šių bankų pateiktų pastabų matyti, kad jie iš esmės siekė arba įspėti Komisiją apie padarinius neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos veikimui, galimus tuo atveju, jei nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykęs keitimasis informacija būtų pripažintas konkurencijos ribojimu dėl tikslo, arba įrodyti, kad šis keitimasis informacija buvo „teisėtas“ ar net „prokonkurencinis“.

267 Tenka konstatuoti, kad minėtais teiginiais, kuriais remiasi ieškovai, iš esmės siekiama „pateisinti“ nagrinėjamą keitimąsi informacija remiantis jo tariamai „teisėtu“ ar net „prokonkurenciniu“ pobūdžiu, bet nepateikiama įrodymų, kuriais remiantis būtų galima suabejoti tuo, kad jie savaime gali daryti poveikį konkurencijai nagrinėjamoje rinkoje, į kurį Komisija esą neatsižvelgė.

268 Atvirkščiai, iš šio sprendimo 261 punkte minimų prašymų atleisti nuo baudos ar ją sumažinti ir kitų ginčijamame sprendime cituojamų pareiškimų ištraukų, kurių turinio teisingumo ieškovai neginčija, matyti, jog prašymus atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikę subjektai pripažino, kad nagrinėjamoje pokalbių svetainėje įvykę pasikeitimai informacija padidino atitinkamos rinkos skaidrumą ir kad dėl to šio forumo dalyviams buvo suteiktas pranašumas, dėl kurio nukentėjo kiti rinkos dalyviai.

269 Šiomis aplinkybėmis reikia pripažinti, kad prašymai atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, kuriais, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo, buvo grindžiami kitų bankų Komisijai pateikti to laikotarpio įrodymai, yra itin patikimi įrodymai, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 263 punkte nurodytą jurisprudenciją, kuriais Komisija pagrįstai galėjo remtis kaip faktinėmis aplinkybėmis, kuriomis remdamasi ji galėjo išnagrinėti ginčijamų pokalbių dalyką.

270 Be to, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo, Komisija prašymais atleisti nuo baudos ar ją sumažinti rėmėsi tam, kad patvirtintų savo vertinimus, pagrįstus jos turėtais dokumentais. Taigi negalima sutikti su ieškovų teiginiu, kad Komisija pati neatliko faktinių aplinkybių vertinimo.

271 Nė vienas ieškovų pateiktas argumentas nesudaro pagrindo paneigti šią išvadą.

272 Pirma, būtent ieškovų procesiniuose dokumentuose išdėstyti prieštaringi teiginiai išryškina jų argumentų nepagrįstumą. Iš tikrųjų ieškovai teigia, kad pareiškimai, pateikti nagrinėjant prašymus atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, turi didelę įrodomąją vertę, o įrodymai, pateikti siekiant atleidimo nuo baudos ar jos sumažinimo, turi mažą įrodomąją vertę. Per posėdį paklausti apie šiuos prieštaringus pareiškimus, jie nurodė, kad šis požiūrio skirtumas atsirado dėl to, kad pirmasis teiginys buvo susijęs su principu, jog pareiškimai, pateikti nagrinėjant prašymus atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, turi didelę įrodomąją vertę, o antrasis – su maža nagrinėjamų pareiškimų įrodomąja verte šioje byloje. Vis dėlto tokiam ieškovų argumentavimo supratimui prieštarauja jų Bendrajam Teismui pateiktų procesinių dokumentų turinys, nes juose abiem atvejais remiamasi jurisprudencija, kurioje atkreipiamas dėmesys į tai, kad tokie dokumentai turi didelę įrodomąją galią.

273 Dėl tariamai mažos prašymų atleisti nuo baudos ar ją sumažinti įrodomosios galios, nurodytos 2011 m. liepos 13 d. Sprendime *Kone ir kt.* prieš Komisiją (T-151/07, EU:T:2011:365), reikia pažymėti, kad ieškovų argumentas grindžiamas klaidingu šio sprendimo aiškinimu. Iš tiesų, atvirkščiai, nei teigia ieškovai, šiame sprendime Bendrasis Teismas priėmė sprendimą dėl prašymų atleisti nuo baudos ar ją sumažinti „reikšmingos pridėtinės vertės“, palyginti su Komisijos turimais įrodymais baudos sumažinimo pagal Pranešimą dėl bendradarbiavimo tikslais, o ne dėl apskritai mažos prašymų atleisti nuo baudos ar ją sumažinti įrodomosios galios.

274 Antra, galiausiai, nors ieškovai teigia, kad tai, jog Komisija remiasi bankų, paprašiusių atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, pareiškimais, kelia nerimą dėl vertinimo, reikalingo siekiant nustatyti neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje leistino keitimosi informacija mastą, sudėtingumo, reikia pažymėti, kad jie nepateikia jokio konkretaus teisinio prieštaravimo šiuo klausimu.

275 Taigi trečiąjį prieštaravimą reikia atmesti.

4) Dėl ketvirtojo prieštaravimo, grindžiamo tuo, kad Komisija, siekdama palengvinti jai tenkančią įrodinėjimo naštą, negalėjo remtis savo patirtimi, sukaupta nagrinėjant keitimąsi informacija kitokiomis rinkos sąlygomis arba kitose finansinėse bylose

276 Pirma, ieškovai priekaištauja Komisijai dėl to, kad ji, remdamasi savo tariama patirtimi, sukaupta nagrinėjant keitimąsi informacija kitokiomis rinkos sąlygomis arba kitose finansinėse bylose, palengvino jai tenkančią pareigą įrodyti, kad nagrinėjamais pasikeitimais informacija konkurencija buvo ribojama „dėl tikslo“.

277 Antra, ieškovai tvirtina, kad Komisija perkėlė įrodinėjimo naštą jiems, kad įrodytų, jog galimai neteisėtas keitimasis informacija buvo būtinas, užuot išnagrinėjusi, ar neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje šis keitimasis iš tikrųjų buvo neteisėtas ir priskiriamas prie vienų sunkiausių konkurencijos apribojimų.

278 Trečia, ieškovai teigia, kad veiksmai gali būti kvalifikuojami kaip „ribojimas dėl tikslo“ tik tuo atveju, kai patirtis ir ekonominė teorija aiškiai rodo, jog tam tikra veiksmų forma pagal savo pobūdį yra viena iš žalingiausių antikonkurencinių veiksmų rūšių. Bendrasis ekonomikos principas, pagal kurį galima tikėtis, kad keitimasis nevieša ir išsamia informacija gali būti savaime labai žalingas konkurencijai daugumoje rinkų, neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkai netaikomas.

279 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

280 Pirma, vertinant ieškovų teiginį, kad Komisija tariamai palengvino jai tenkančią įrodinėjimo naštą, nes, siekdama nagrinėjamą keitimąsi informacija kvalifikuoti kaip „ribojimą dėl tikslo“, rėmėsi tariama savo patirtimi, sukaupta nagrinėjant keitimąsi informacija kitomis sąlygomis, pakanka priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 235–254 punktuose išdėstytų argumentų, Komisija teisingai nusprendė, jog dėl šių informacijos mainų gali atsirasti informacijos asimetrija tarp dalyvavusių prekiautojų ir kitų rinkos prekiautojų, kurie dėl jos nukentėtų, ir kad dėl to šie mainai gali daryti pakankamai didelę žalą konkurencijai, bet ši išvada nėra pagrįsta jos patirtimi kitose rinkose.

281 Antra, šiomis aplinkybėmis ieškovai negali nei priekaištauti Komisijai dėl įtariamo įrodinėjimo naštos perkėlimo siekiant, kad jie įrodytų, jog keitimasis informacija buvo būtinas, nei teigti, kad Komisija savo išvadą grindė minėtų mainų tikslu, o ne jų „išsamesniu ar informatyvesniu“ pobūdžiu. Iš ginčijamo sprendimo aiškiai matyti, kad Komisija keitimąsi informacija kvalifikavo kaip „apribojimą dėl tikslo“, nes keičiantis neskelbtina komercine informacija buvo sumažintas ar net panaikintas netikrumas rinkoje, taigi padarytas poveikis nagrinėjamoje rinkoje veikiančių prekiautojų savarankiškumui priimant sprendimus ir pakankamai didelė žala konkurencijai.

282 Trečia, reikia pažymėti, viena vertus, kad ekonominėje literatūroje, kuria ieškovai remiasi grįsdami savo argumentus, apibendrintus šio sprendimo 278 punkte, visiškai neminimas neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos atvejis, kuriuo būtų galima šiuos argumentus patvirtinti.

283 Kita vertus, Teisingumo Teismas neseniai nusprendė, kad aplinkybė, jog Komisija praeityje nėra nustačiusi, jog susitarimu, panašiu į nagrinėjamą susitarimą, dėl paties jo tikslo buvo ribojama konkurencija, nėra kliūtis jai tai padaryti ateityje (2021 m. kovo 25 d. Sprendimo *Lundbeck / Komisija*, C-591/16 P, EU:C:2021:243, 130 punktas).

284 Taigi ieškovai negali pagrįstai remtis ekonominio sutarimo nebuvimu, siekdami užginčyti nagrinėjamo keitimosi informacija pripažinimą „apribojimu dėl tikslo“. Vadinasi, jų argumentus šiuo klausimu reikia atmesti.

285 Darytina išvada, kad ketvirtasis prieštaravimas turi būti atmestas.

5) Išvados dėl antrojo pagrindo pirmos dalies

286 Išnagrinėjus prieštaravimus, pateiktus antrojo pagrindo pirmoje dalyje, matyti, kad, nepaisant Komisijos klaidos, padarytos vertinant neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos skaidrumą (žr. šio sprendimo 217 punktą), reikia atmesti ieškovų argumentus, kuriais siekiama paneigti nagrinėjamo keitimosi informacija pripažinimą „ribojimu dėl tikslo“, taigi, ir antrojo pagrindo pirmą dalį, su išlyga, kad toliau bus išnagrinėti argumentai, susiję su prokonkurenciniu minėtų pokalbių poveikiu.

c) Dėl antrojo pagrindo antros dalies, grindžiamos Komisijos klaidomis, padarytomis analizuojant nagrinėjamo keitimosi informacija teisėtumą arba prokonkurencinį pobūdį

287 Ginčijamo sprendimo 464–479 konstatuojamosiose dalyse Komisija iš pradžių pažymėjo, kad į galimą veiksmų prokonkurencinį poveikį buvo galima atsižvelgti vertinant SESV 101 straipsnio 3 dalį, bet *Credit Suisse* nesirėmė minėto straipsnio taikytinumu nagrinėjamoje byloje. Bet kuriuo atveju, kalbant apie nagrinėjamų pasikeitimų informacija kvalifikavimą kaip papildomų ribojimų, *Credit Suisse* neįrodė, kad neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinka be šių ribojimų

negalėtų veikti, taip pat jokio šių pokalbių prokonkurencinio poveikio. Paskui Komisija išsamiai išnagrinėjo *Credit Suisse* teiginius dėl nagrinėjamo keitimosi informacija prokonkurencinio poveikio.

288 Šiuo klausimu Komisija priminė, kad dėl to, jog šiais veiksmais siekta teisėto tikslo, negalima atmesti prielaidos, kad bus pripažinta, jog jais siekiama konkurenciją ribojančio tikslo. Iš tikrųjų, jei keičiantis informacija būtų galima sumažinti siūlomų ir prašomų kainų skirtumus ir pagerinti kainas, būtų nustatytas esminis skirtumas tarp tokio keitimosi informacija ribotame pokalbių svetainėje besilankančių prekiautojų rate, koks vyko nagrinėjamu atveju, ir visiems rinkos dalyviams prieinamos informacijos. Ieškovų minimas keitimosi informacija prokonkurencinis poveikis keitimuisi informacija uždarame rate nepriskirtinas, nes dalijantis nagrinėjama informacija susidaro informavimo asimetrija, kadangi konkurencinį pranašumą įgyja tik nagrinėjamos pokalbių svetainės dalyviai. Šiomis aplinkybėmis prekiautojai galėjo nuspręsti ne sumažinti kainas, o padidinti savo pelną, nes jų gaunamos premijos būna susijusios su sukuriamu pelnu.

289 Pirma, ieškovai ginčija šį vertinimą teigdami, kad Komisija rėmėsi klaidingu teisiniu pagrindu, nes ji tik išsamiai išnagrinėjo jų argumentus, susijusius su keitimosi informacija teisėtumu ir prokonkurenciniu poveikiu. Taip elgdamasi ji laikėsi požiūrio, kad nagrinėjamų pasikeitimų informacija prokonkurencinis pobūdis neturi esminės reikšmės jų teisinei analizei. Ieškovų nuomone, jei suderintais veiksmais siekiama teisėto ar prokonkurencinio tikslo, jie negali būti kvalifikuojami kaip pažeidimas dėl tikslo.

290 Antra, jie teigia, kad Komisija klaidingai įvertino jų argumentus ir įrodymus, turint omenyje, kad keitimasis informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje buvo teisėtas ir prokonkurencinis.

291 Iš tiesų, viena vertus, šia informacija keistasi informavimo tikslais, kad ji būtų perduota klientams ir kad prekiautojai galėtų greitai įvertinti atsargoms kilusią riziką, taip pat atitinkamai sumažinti klientams nurodomus siūlomų ir prašomų kainų skirtumus.

292 Kita vertus, Komisija pažeidė įrodinėjimo naštos paskirstymo taisykles, nes tuo atveju, kai veiksmai pasižymi netipiškais elementais, ieškovui būtų lengviau paneigti Komisijos teiginius, pateikiant kito galimo aiškinimo įrodymų. Apskritai ieškovai tvirtina, kad nagrinėjamų veiksmų negalima pateisinti jų prokonkurenciniu poveikiu ar „teisėtumu“, bet vienintelis jų tikslas yra teisėtas ir prokonkurencinis.

293 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

294 Iš pradžių reikia pažymėti, kad per posėdį Bendrajam Teisme bylos šalims buvo užduotas klausimas, kokios buvo 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company* (C-333/21, EU:C:2023:1011) pasekmės atsižvelgimui į ieškovų nurodomą prokonkurencinį poveikį šioje byloje. Šiuo klausimu šalys iš esmės nurodė, kad į prokonkurencinį poveikį reikia atsižvelgti kvalifikuojant keitimąsi informacija pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį. Konkrečiai kalbant, ieškovai laikėsi nuomonės, jog šiuo sprendimu patvirtinama jų pozicija, kad į nagrinėjamo keitimosi informacija prokonkurencinį poveikį reikia atsižvelgti kaip į šio keitimosi ekonominių ir teisinių aplinkybių elementus. Komisija nusprendė, kad ginčijamame sprendime atliktą analizę galima patvirtinti tuo pačiu Teisingumo Teismo sprendimu.

295 Per teismo posėdį preliminariai paklausti apie tam tikrus argumentus, susijusius su tariamu „teisėtu“ poveikiu, kurį buvo nurodę savo rašytiniuose paaiškinimuose Bendrajam Teismui, ieškovai patvirtino, kad šis poveikis turi būti suprantamas kaip tų pačių ekonominių ir teisinių aplinkybių dalis ir dėl to yra svarbus siekiant užginčyti pasikeitimo informacija kvalifikavimą kaip „ribojimo dėl tikslo“.

296 Atsižvelgiant į tai, reikia priminti, kad, siekiant konkrečiu atveju nustatyti, ar susitarimas, įmonių asociacijos sprendimas ar suderinti veiksmai dėl savo pobūdžio yra pakankamai žalingi konkurencijai, kad juos būtų galima laikyti turinčiais tikslą ją trukdyti, ją riboti ar iškraipyti, reikia išnagrinėti, pirma, to susitarimo, sprendimo ar veiksmų turinį, antra, jų ekonominį ir teisinį kontekstą ir, trečia, jais siekiamus tikslus (žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 165 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

297 Šiuo klausimu taip pat primintina, kad visų pirma, kiek tai susiję su nagrinėjamų veiksmų ekonominiu ir teisiniu kontekstu, reikia atsižvelgti į atitinkamų prekių ar paslaugų pobūdį, taip pat į realias nagrinėjamų sektorių ar rinkų veikimo sąlygas ir struktūrą. Atvirkščiai, visiškai nereikia nagrinėti ir juo labiau įrodinėti tų veiksmų poveikio konkurencijai, neatsižvelgiant į tai, ar jis yra faktinis, ar galimas, neigiamas ar teigiamas (žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 166 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

298 Kiek tai susiję su nagrinėjamais veiksmais siekiamais tikslais, reikia nustatyti objektyvius tikslus, kuriuos šiais veiksmais konkurencijos atžvilgiu bandoma įgyvendinti. Aplinkybė, kad dalyvaujančios įmonės veikė neturėdamos subjektyvaus ketinimo trukdyti, riboti ar iškraipyti konkurenciją, ir tai, kad jos siekė tam tikrų teisėtų objektyvių tikslų, neturi lemiamos reikšmės SESV 101 straipsnio 1 dalies taikymui (žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 167 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

299 Galiausiai atsižvelgus į visus šio sprendimo 296–298 punktuose išdėstytus aspektus bet kuriuo atveju turėtų išaiškėti tikslios priežastys, dėl kurių nagrinėjami veiksmai yra pakankamai žalingi konkurencijai, kad būtų galima pagrįstai nuspręsti, kad jais siekiama ją trukdyti, riboti ar iškraipyti (žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 168 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

300 Pažymėtina, kad iš ieškinio pirmojo pagrindo ir antrojo pagrindo antros dalies analizės matyti, jog Komisija išsiaiškino nagrinėjamo keitimosi informacija turinį, ekonominį ir teisinį kontekstą ir tikslus, kurių juo buvo siekiama, taip pat paaiškino, kodėl, atsižvelgusi į visus šiuos veiksnius, padarė išvadą, kad pagal šio sprendimo 296–299 punktuose nurodytą jurisprudenciją šiais pokalbiais siekta antikonkurencinio tikslo.

301 Be to, reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 297 ir 298 punktuose nurodytos jurisprudencijos, priešingai, nei teigia bylos šalys, viena vertus, vertinant, ar nagrinėjamas keitimasis informacija turėtų būti kvalifikuojamas kaip konkurencijos ribojimas „dėl tikslo“ pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, be kita ko, nagrinėjant, ar yra pasiektas tokiam kvalifikavimui būtinas žalingumo laipsnis, į patį prokonkurencinį poveikį atsižvelgti nebūtina. Kita vertus, atsižvelgimas į esą teisėtus tikslus neturi lemiamos reikšmės atliekant šį vertinimą.

302 Taigi ieškovai negali pagrįstai kaltinti Komisijos padarius teisės klaidą, grindžiamą „klaidingo teisinio pagrindo taikymu“.

303 Bet kuriuo atveju tenka konstatuoti, kad Komisija ginčijamo sprendimo 465–479 konstatuojamosiose dalyse išnagrinėjo *Credit Suisse* argumentus, grindžiamus keitimosi informacija teisėtumu ar prokonkurenciniu pobūdžiu. Reikia patikrinti, ar ieškovų argumentai gali sukelti abejonių dėl šio vertinimo pagrįstumo.

304 Pirma, kalbant apie ieškovų procesiniuose dokumentuose minimą ekonomikos teoriją, kurioje tik teigiama, kad įmonės efektyvumo padidėjimas „gali“ turėti iš esmės palankų netiesioginį poveikį, reikia pripažinti, kad ryšys tarp šia ekonomikos teorija grindžiamos išvados ir nagrinėjamo keitimosi informacija negali būti laikomas teisiškai įrodytu. Be to, ieškovų teiginys prieštarauja rinkos formuotojų komercinei logikai ir ekonominiam racionalumui, nes kai ribotas konkurentų, veikiančių kaip rinkos formuotojai, ratas turi papildomos informacijos, palyginti su kitais rinkos dalyviais, kuo didesnio pelno siekimo logika, atsižvelgiant į šią informaciją, skatina labiau derinti savo kainų pasiūlymus su klientais, o ne siūlyti mažesnius kainų skirtumus.

305 Priešingai, nei teigia ieškovai, jokie bylos elementai negali tapti įrodymais, kad nagrinėjami prekiautojai, atsižvelgdami į pasidalytą informaciją, ketino savo klientams pasiūlyti mažesnius kainų skirtumus. Šiuo klausimu, viena vertus, ieškovai remiasi 2011 m. birželio 24 d. pasikeitimu informacija, kurio tekstas pakartotas A.12 priede. Atsižvelgiant į tai, kad jis įvyko anksčiau, nei *Credit Suisse* įsitraukė į nagrinėjamą pažeidimą, jis turi būti atmestas kaip nereikšmingas.

306 Kita vertus, vertinant kitą A.12 priede pateiktą pavyzdį, dera pažymėti, kad jis datuojamas 2012 m. birželio 19 d., t. y. data, kuri patenka į referencinį laikotarpį. Iš jo matyti, kad nuo 10 val. 40 min. 33 s iki 10 val. 41 min. 38 s įvyko pokalbis, per kurį *Credit Suisse* prekiautojas paklausė nagrinėjamoje pokalbių svetainėje apsilankiusio RBS prekiautojo apie siūlomų ir prašomų kainų skirtumą, taikytiną 50 mln. EUR/GBP valiutų poros sumai („whats spread 50 x these days“). Atsakydamas į klausimą RBS prekiautojas nurodė taikytiną siūlomų ir prašomų kainų skirtumą („3“). *Credit Suisse* prekiautojas padėkojo jam už šią informaciją („yeh thats what I thought“; „ta mate“).

307 Iš kito A.12 priede pakartoto pokalbio, vykusio 2012 m. birželio 19 d. nuo 7 val. 30 min. 20 s iki 7 val. 30 min. 47 s kitoje pokalbių svetainėje, matyti, kad du asmenys pasikeitė informacija apie siūlomų ir prašomų kainų skirtumą, taikytiną EUR/GBP valiutų porai („50 eurgbp“; „sure“, „42 46“, „off“, „ref“). Ieškovai šiuo klausimu mano, kad šio sprendimo 306 punkte minimas *Credit Suisse* prekiautojo ir RBS prekiautojo pokalbis tikriausiai paskatino *Credit Suisse* prekiautoją pasiūlyti *Credit Suisse* klientui siauresnius siūlomų ir prašomų kainų skirtumo intervalus. Vis dėlto, kaip matyti iš byloje esančių įrodymų, *Credit Suisse* prekiautojo ir RBS prekiautojo pokalbis įvyko po pokalbio kitoje pokalbių svetainėje. Be to, byloje nėra nieko, kas patvirtintų ieškovų teiginį, kad šis pokalbis buvo kaip nors susijęs su *Credit Suisse* prekiautojo ir RBS prekiautojo pokalbiu.

308 Vis dėlto, net darant prielaidą, kad šie du A.12 priede nurodyti pasikeitimo informacija pavyzdžiai buvo susiję su galimu nagrinėjamų prekiautojų numatytu siūlomų ir prašomų kainų skirtumo sumažinimu, iš to negalima daryti teisiškai pagrįstos išvados, kad nagrinėjamų prekiautojų keitimasis informacija apie siūlomų ir prašomų kainų skirtumus buvo sistemingai naudojamas klientų labui, o tai padėjo nustatyti tinkamą, atitinkamai praktikai būdingą ir pakankamai reikšmingą poveikį.

309 Atvirkščiai, patys ieškovai ieškinyje pripažįsta, kad keitimasis informacija pokalbių svetainėse (ne galimų sandorių kontekste) padeda prekiautojams valdyti sandorių riziką ir per trumpą laiką nustatyti tikslesnes kainas, taigi taip pat sumažinti riziką, susijusią su jų, kaip rinkos formuotojų, vaidmeniu.

310 Nors keitimasis informacija iš tiesų gali padidinti veiksmingumą ir padaryti bankų veiklą efektyvesnę, be kita ko, dėl to, kad jiems suteikiama galimybė palyginti jų taikomą praktiką ir pagerinti savo padėtį rinkoje, savaime suprantama, kad tokiomis iniciatyvomis negalima pateisinti antikonkurencinių veiksmų, kaip antai keitimosi konkurencijos teisės požiūriu konfidencialia strategine informacija, kaip šiuo atveju – informacija apie siūlomų ir prašomų kainų skirtumus, klientų pavedimus, rizikos pozicijas ir esamą ar planuojamą konkuruojančių prekiautojų prekybos veiklą ir pozicijas, kuri yra informacija, reikalinga kainoms nustatyti ir ekspertiniam rizikos valdymui, t. y. parametrai, kuriais remiantis vyksta konkurencija neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje.

311 Apskritai, net darant prielaidą, kad nagrinėjamas keitimasis informacija galėjo būti naudingas klientams, kiek tai susiję su jiems siūlomomis kainomis, toks pranašumas pats savaime nesuteiktų pagrindo suabejoti tuo, kad šis keitimasis informacija buvo pakankamai žalingas konkurencijai. Be to, reikia priminti, kad SESV 101 straipsniu, kaip ir kitomis Sutartyje įtvirtintomis konkurencijos taisyklėmis, siekiama apsaugoti ne tik konkurentų arba vartotojų tiesioginius interesus, bet ir rinkos struktūrą ir kartu pačią konkurenciją (2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *Dole Food ir Dole Fresh Fruit Europe / Komisija*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 125 punktas). Ieškovai niekaip nepagrindžia savo teiginio, kad keitimasis informacija buvo apskritai naudingas rinkai.

312 Priešingai, nei teigia ieškovai, jiems tenkanti įrodinėjimo pareiga, nustatyta siekiant leisti pagrįstai suabejoti nagrinėjamų pasikeitimų informacija pakankamu žalingumu, negali būti palengvinta nei dėl neva „netipiškų“ šių mainų elementų, nei dėl įrodymų, kuriais Komisija rėmėsi ginčijamame sprendime, įrodomosios galios, nes šios galios ir šių įrodymų pakankamumo ieškovai neginčijo.

313 Antra, reikia pažymėti, kad ieškovai, grįsdami šio sprendimo 290–292 punktuose išdėstytus argumentus, remiasi ieškinio A.5 ir A.11 prieduose pateiktomis ekspertų ataskaitomis (toliau – atitinkamai „ekspertizės ataskaita Nr. 1“ ir „ekspertizės ataskaita Nr. 2“).

314 Šiuo klausimu svarbu priminti, kad, remiantis jurisprudencija, įrodomoji galia, priskiriama, be kita ko, ataskaitoms, kurias vienos bylos šalies prašymu jos teiginiams pagrįsti pateikia eksperto statusą turinti trečioji šalis, vertinama keliais aspektais. Viena vertus, jų autorius turi užtikrinti, kad būtų nurodyta jo kvalifikacija ir patirtis, taip pat paaiškinti, kodėl ši kvalifikacija ir patirtis yra svarbios pateikiant nuomonę nagrinėjamu klausimu. Kita vertus, šios nuomonės tekste turi būti nurodytos priežastys, dėl kurių į ją verta atsižvelgti, nesvarbu, ar tai būtų naudoto metodo patikimumas, ar atsakymo į šį klausimą svarba šios bylos tikslais (2022 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Google ir Alphabet / Komisija (Google Android)*, T-604/18, dėl kurio pateiktas apeliacinis skundas, EU:T:2022:541, 96 punktas).

315 Dėl toliau išdėstytų priežasčių ekspertizės ataskaitų turinys negali atitikti šio sprendimo 314 punkte nurodyto antrojo reikalavimo, taigi, juo negalima patvirtinti ieškovų argumentų.

316 Ekspertizės ataskaitoje Nr. 1 pateiktos išvados, kad prekiautojų keitimasis informacija yra tiesiogiai naudingas klientams, grindžiamos mokslo straipsniais, kurie nepatvirtina šių išvadų teisingumo. Iš tiesų straipsnių ištraukos, kurias ieškovai pateikė per administracinę procedūrą Komisijoje atsakydami į jos prašymą pateikti paaiškinimų ir Bendrajame Teisme, niekaip

nesusijusios su prielaida, kad keitimasis neskelbtina komercine informacija, koks vyko nagrinėjamu atveju, darė galimai palankų poveikį mažesniems siūlomų ir prašomų kainų skirtumams ir, dar mažiau, klientams siūlomų kainų sumažinimui. Tokia pat išvada darytina ir dėl vienos publikacijos, kurią ieškovai minėjo grįsdami ekspertizės ataskaitą Nr. 1, kurioje nors ir konstatuojamas ryšys tarp mažesnių siūlomų ir prašomų kainų skirtumų ir prekiautojo galimybės su mažomis sąnaudomis uždaryti savo poziciją, jokiu būdu nedaroma išvados, kad yra ryšys tarp keitimosi neskelbtina komercine informacija ir klientams siūlomų mažesnių kainų, kurios, logiškai mąstant, vienintelės galėtų būti naudingos klientams.

317 Ekspertizės ataskaitose Nr. 1 ir Nr. 2 išdėstyta analizė nėra susijusi su šioje byloje nagrinėjama situacija, t. y. pasikeitimais informacija uždarame prekiautojų rate: joje daugiau dėmesio skiriama bendro pobūdžio teiginiams, susijusiems su prekiautojų keitimusi informacija neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje, arba ji nėra susijusi su konfidencialia ir strategine informacija, kuria pasikeista nagrinėjamu atveju, bet apima bendro pobūdžio informaciją („rinkos spalva“, „skirtumai“, „agreguotos ir nuasmenintos klientų pavedimų pozicijos“). Ataskaitose konkrečiau minimi prekiautojai, besikeičiantys informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, visų pirma siekiant atmesti antikonkurencinių veiksmų prielaidą dėl pastarųjų užimamos nedidelės rinkos dalies, o ne patvirtinti keitimosi neskelbtina komercine informacija ribotame prekiautojų rate poveikio, pobūdžio ar tikslo teisėtumą.

318 Priešingai, nei teigia ieškovai, ekspertizės ataskaita Nr. 2, kuri yra gana neaiški ir nepagrįsta įrodymais, negrindžiama jokiais ekonominiais modeliais, kuriais remiantis būtų galima nustatyti, kad veiksmai, vykę nagrinėjamoje pokalbių svetainėje keičiantis informacija uždaroje grupėje, buvo teisėti. Tai *a fortiori* pasakytina apie ekspertizės ataskaitą Nr. 1, kuri nėra pagrįsta jokia kita „moksline medžiaga“, galinčia patvirtinti teiginius dėl tariamai teisėto keitimosi informacija apie klientus ar apskritai apie rinką pobūdžio.

319 Tokiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad ieškovai neįrodė, jog nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykęs keitimasis informacija buvo teisėtas ar skatino konkurenciją, kad būtų galima suabejoti pakankamu jo žalingumo konkurencijai laipsniu ir dėl to jį kvalifikuoti kaip „ribojimą dėl tikslo“. Taigi Komisija nepadarė vertinimo klaidos, kai atmetė argumentus šiuo klausimu, kurie jai buvo pateikti per administracinę procedūrą.

320 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, antrojo pagrindo antrą dalį reikia atmesti.

321 Be to, kiek ieškovai šio pagrindo antraštėje nurodo nepakankamą keitimosi informacija internetu pripažinimo „ribojimu dėl tikslo“ motyvavimą, ir net jeigu tokia nepagrįsta nuoroda galėtų būti laikoma priimtinu argumentu, kaip tai suprantama pagal Procedūros reglamento 76 straipsnio d punktą, reikia konstatuoti, kad Komisija nepažeidė SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje nustatytos pareigos motyvuoti. Nagrinėjant šį pagrindą matyti, kad remdamiesi ginčijamame sprendime pateiktais paaiškinimais ieškovai galėjo suprasti Komisijos motyvus, kuriais grindžiamas šis kvalifikavimas, o Bendrasis Teismas – vykdyti jo kontrolę, taigi šios nuostatos reikalavimai buvo įvykdyti (šiuo klausimu žr. 2023 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Ryanair / Komisija*, C-210/21 P, EU:C:2023:908, 105 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

322 Vadinasi, visą antrąjį pagrindą reikia atmesti.

3. Dėl trečiojo pagrindo, grindžiamo SESV 101 straipsnio pažeidimu ir nepakankamu motyvavimu, kiek tai susiję su ginčijamame sprendime pateiktu kvalifikavimu kaip vieno tęstinio pažeidimo

323 Ieškinio trečiajame pagrinde ieškovai ginčija ginčijamame sprendime pateiktą kvalifikavimą kaip vieno tęstinio pažeidimo. Šį trečiąjį pagrindą sudaro dvi dalys. Pirmoji dalis grindžiama nepakankamu teiginio, kad egzistuoja bendras planas siekti bendro tikslo, prie kurio *Credit Suisse* ketino prisidėti, apie kurį ji žinojo arba kurį turėjo numatyti, įrodymu ir pagrindimu. Antroji dalis grindžiama teisės klaida, padaryta pagrindinį susitarimą kvalifikuojant kaip vieno tęstinio pažeidimo, kuriam gali būti būdingas skirtingas dalyvavimo laipsnis, elementą.

324 Šiuo klausimu suformuotoje jurisprudencijoje teigiama, kad SESV 101 straipsnio 1 dalis gali būti pažeista ne tik atskiru veiksmu, bet ir veiksmų seka arba tęstiniu elgesiu, nors viena ar kelios šios veiksmų sekos ar tęstinio elgesio sudedamosios dalys pačios gali būti pripažintos atskiru šios nuostatos pažeidimu. Taigi, jei įvairiais veiksmais vykdomas „bendras planas“, nes siekiama vieno tikslo – iškreipti konkurenciją vidaus rinkoje, Komisija turi teisę priskirti atsakomybę už tokius veiksmus, remdamasi dalyvavimu darant visą pažeidimą (žr. 2022 m. birželio 16 d. Sprendimo *Sony Corporation ir Sony Electronics / Komisija*, C-697/19 P, EU:C:2022:478, 62 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

325 Įmonė, dalyvavusi darant tokį vieną tęstinį pažeidimą savo veiksmais, priskirtinais „susitarimui“ ar „suderintiems veiksmams“, turintiems antikonkurencinį tikslą, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, ir kuriais siekta prisidėti prie bendro pažeidimo darymo, taip pat gali būti atsakinga už kitų įmonių veiksmus darant šį pažeidimą visu jos dalyvavimo darant tą pažeidimą laikotarpiu. Taip yra tuo atveju, kai įrodoma, kad įmonė ketino savo elgesiu prisidėti prie visų dalyvių siekiamų bendrų tikslų ir žinojo apie tikrąjį kitų įmonių planuotus ar įgyvendintus neteisėtus veiksmus siekiant tų pačių tikslų arba galėjo pagrįstai juos numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti su tuo susijusią riziką (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 24 d. Sprendimo *Fresh Del Monte Produce / Komisija ir Komisija / Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P ir C-294/13 P, EU:C:2015:416, 157 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

326 Jei įmonė tiesiogiai atliko vieną tęstinį pažeidimą sudarantį vieną ar kelis antikonkurencinius veiksmus, bet neįrodyta, kad savo elgesiu ji ketino prisidėti prie visų bendrų kitų kartelio dalyvių siekiamų tikslų ir kad žinojo apie tikrąjį kitų įmonių planuotą ar praktiškai įgyvendintą elgesį siekiant tų pačių tikslų arba galėjo protingai jį numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti riziką, Komisija turi teisę priskirti jai atsakomybę tik už tuos veiksmus, kuriuos darant ji tiesiogiai dalyvavo, ir už kitų dalyvių numatytus ar įgyvendintus veiksmus siekiant tų pačių tikslų, kurių ji siekė ir dėl kurių buvo įrodyta, kad ji žinojo apie juos arba galėjo protingai numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti riziką (žr. 2015 m. birželio 24 d. Sprendimo *Fresh Del Monte Produce / Komisija ir Komisija / Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P ir C-294/13 P, EU:C:2015:416, 159 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

327 Visgi dėl to ši įmonė neturėtų būti atleista nuo atsakomybės už veiksmus, kuriuos darant ji dalyvavo arba už kuriuos iš tikrųjų gali būti laikoma atsakinga. Iš tiesų tai, kad įmonė nedalyvavo atliekant visus kartelio veiksmus arba kad jos vaidmuo atliekant tuos veiksmus buvo nereikšmingas, nėra svarbu nustatant jos įvykdyto pažeidimo buvimą, nes reikia atsižvelgti į šias aplinkybes tik vertinant pažeidimo sunkumą ir prireikus nustatant baudos dydį (2012 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Komisija / Verhuizingen Coppens*, C-441/11 P, EU:C:2012:778, 45 punktas).

328 Be to, kadangi kvalifikavimas kaip vieno tęstinio pažeidimo reiškia, kad įmonei yra priskiriamas dalyvavimas darant konkurencijos teisės pažeidimą, reikia priminti, kad jei konkurencijos teisės srityje kyla ginčas dėl pažeidimo buvimo, Komisijai tenka pareiga įrodyti jos konstatuotus pažeidimus ir pateikti įrodymų, kurie teisiškai pakankamai patvirtintų pažeidimą sudarančių aplinkybių buvimą (žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *E.ON Energie / Komisija*, C-89/11 P, EU:C:2012:738, 71 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją bei 2019 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *ABB / Komisija*, C-593/18 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2019:1027, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

329 Kaip matyti iš šio sprendimo 324–328 punktuose nurodytos jurisprudencijos, sprendžiant, ar įmonė dalyvavo darant vieną tęstinį pažeidimą, svarbūs trys kriterijai. Pirmasis yra susijęs su paties vieno tęstinio pažeidimo egzistavimu. Įvairūs veiksmai turi būti „bendro plano“, kuriuo siekiama vieno tikslo, dalis. Antrasis ir trečiasis kriterijai yra susiję su vieno tęstinio pažeidimo priskyrimu įmonei. Tam, kad įmonei būtų inkriminuojamas pažeidimas, ji, pirma, turi būti sužinojusi apie kitų įmonių planuojamus ar įgyvendinamus neteisėtus veiksmus siekiant tų pačių tikslų, arba galėjusi pagrįstai juos numatyti ir būti pasirengusi prisiimti su jais susijusią riziką, ir, antra, savo pačios veiksmais ketinusi prisidėti prie visų pažeidimo dalyvių siekiamų bendrų tikslų.

a) Dėl trečiojo pagrindo pirmos dalies, grindžiamos nepakankamu bendro plano, kuriuo siekta bendro tikslo, prie kurio „Credit Suisse“ ketino prisidėti ir apie kurį žinojo arba kurį turėjo numatyti, buvimo įrodymu ir motyvavimu

330 Trečiojo pagrindo pirmoje dalyje ieškovai teigia, kad Komisija neįrodė ir nepakankamai motyvavo, kad yra bendras planas, kuriuo siekta vieno antikonkurencinio tikslo, prie kurio *Credit Suisse* ketino prisidėti, apie kurį žinojo arba kurį turėjo numatyti.

1) Dėl „bendro plano“, kuriuo siekta bendro tikslo, buvimo

331 Pirma, ginčijamo sprendimo 481–484 ir 488–491 konstatuojamosiose dalyse nagrinėdama, ar būta bendro plano, kuriuo siekta bendro tikslo, Komisija konstatavo vieną tęstinį pažeidimą. Iš esmės ji nusprendė, kad: i) nuodugnus ir pasikartojantis keitimasis informacija; ii) pavieniai veiksmų derinimo atvejai; ir iii) pagrindinis susitarimas sudarė minėtą pažeidimą, kuriuo siekta bendro tikslo – sumažinti įprastą neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkai būdingą neapibrėžtumą, siekiant sumažinti riziką ir padėti darant pažeidimą dalyvavusioms įmonėms priimti sprendimus dėl kainų nustatymo ir rizikos valdymo, kad jos savarankiškai nekonkuruotų tarpusavyje. Be to, „bendro plano“ buvimas buvo įrodytas objektyviais veiksniais, būtent nagrinėjamos pokalbių svetainės *modus operandi* ir darant pažeidimą dalyvavusių prekiautojų bei bankų veiklos tęstinumu.

332 Ieškovai kritikuoja Komisiją dėl to, kad ji bendro antikonkurencinio plano buvimą pagrindė nagrinėjamos pokalbių svetainės *modus operandi*, t. y. tuo, kad joje besilankę prekiautojai nuolat bendravo „privačiame“ forume ir kad dalyvauti šiame forume buvo galima „tik su kvietimu“. Jie nurodo, kad daugiašalių pokalbių svetainių naudojimas buvo įprastas ir gerai žinomas neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje. Šie forumai buvo „privatūs“ tik ta prasme, kad juose galėjo dalyvauti žmonės, pakviesti administratoriaus, kuriuo galėjo būti bet kuris kitas prekiautojas, turintis prieigą prie *Bloomberg* forumo. Ieškovai priduria, kad šių forumų sudėtis galėjo dažnai keistis, ir nesutinka su ginčijamo sprendimo 497 konstatuojamojoje dalyje išdėstytu Komisijos teiginiu, kad būta „didelio atitinkamų asmenų dalyvavimo tęstinumo“, tai motyvuodami tuo, kad Komisijos byloje nėra nieko, kas rodytų, jog prekiautojai sudarė „uždarą

grupę“. Be to, jie laikosi nuomonės, kad net jei prekiautojai keitėsi informacija pagal „beveik kasdienio“ bendravimo modelį, toks modelis atitiko įprastą rinkos formavimo veiksmą, taigi juo remiantis nebuvo galima įrodyti „bendro plano“ buvimo.

333 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

334 Dera priminti, kad jurisprudencijoje nustatyta nemažai kriterijų, kurie svarbūs vertinant, ar padarytas vienas pažeidimas, būtent tikslų, kurių siekiama nagrinėjamais veiksmais, tapatumas, susijusių prekių ir paslaugų tapatumas, dalyvavusių atliekant veiksmus įmonių tapatumas ir įgyvendinimo sąlygų tapatumas (šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Siemens ir kt. / Komisija*, C-239/11 P, C-489/11 P ir C-498/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:866, 243 punktą; taip pat žr. 2013 m. gegužės 17 d. Sprendimo *Trelleborg Industrie ir Trelleborg / Komisija*, T-147/09 ir T-148/09, EU:T:2013:259, 60 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Be to, kiti svarbūs kriterijai, į kuriuos galima atsižvelgti atliekant šį vertinimą, yra įmonių interesais veikusių fizinių asmenų tapatumas ir nagrinėjamų veiksmų geografinės taikymo srities tapatumas (2013 m. gegužės 17 d. Sprendimo *Trelleborg Industrie ir Trelleborg / Komisija*, T-147/09 ir T-148/09, EU:T:2013:259, 60 punktas).

335 Šiuo klausimu iš ginčijamame sprendime Komisijos padarytų išvadų, grindžiamų, be kita ko, pokalbiais, vykusiais prieš *Credit Suisse* įsitraukiant į nagrinėjamą pažeidimą ir jos dalyvavimo jame laikotarpiu, matyti, kad tikslas, kurio šiuo laikotarpiu siekta kitais veiksmais, Komisijos teigimu, sudariusiais vieną tęstinį pažeidimą, t. y. visų pirma, pavieniu veiksmų derinimu ir pagrindiniu susitarimu, iš esmės buvo sumažinti įprastą neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkai būdingą neapibrėžtumą, taip padedant prekiautojams priimti sprendimus dėl kainų nustatymo ir rizikos valdymo, o to ieškovai neginčija. Be to, kaip matyti iš šio sprendimo 235–254 punktų, keitimusi neskelbtina komercine informacija, kuriame dalyvavo *Credit Suisse*, siekta to paties tikslo.

336 Be to, pokalbiai, vykę, be kita ko, *Credit Suisse* dalyvavimo laikotarpiu, patvirtina ginčijamame sprendime pateiktus vertinimus, pagal kuriuos, iš esmės remiantis objektyviais elementais, buvo patvirtinta, jog dalyvių vykdyti antikonkurenciniai veiksmai buvo susiję ir kad šie veiksmai padėjo įgyvendinti bendrą planą, kuriuo siekta Komisijos aprašyto antikonkurencinio tikslo.

337 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, pirma, nagrinėjami veiksmai vyko pagal tą patį *modus operandi*, t. y. nagrinėjamoje pokalbių svetainėje kasdien ir dažnai vyko neskelbtinos komercinės informacijos aptarimai. Be to, šie veiksmai vyko „privačioje“ pokalbių svetainėje. Kaip ieškovai patvirtino per posėdį, jie neginčija, kad į ginčijamą pokalbių svetainę buvo galima patekti tik gavus asmeninį kvietimą (žr., pavyzdžiui, ginčijamo sprendimo 107 ir 111 konstatuojamąsias dalis).

338 Antra, nagrinėjamuose veiksmuose dalyvavo pastovi įmonių grupė, t. y. *Barclays*, HSBC, RBS ir UBS, ir tie patys fiziniai asmenys, lygiagrečiais arba gretimais laikotarpiais veikę šių įmonių vardu. Ši grupė buvo išplėsta, kai vieno iš šių bankų prekiautojas pakeitė darbovietę ir pradėjo dirbti *Credit Suisse*, todėl visą nagrinėjamą laikotarpį *Credit Suisse* dalyvavo keičiantis neskelbtina komercine informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje.

339 Neaiškiais ir nepakankamai išsamiais ieškovų argumentais, kuriais siekiama tik „pateisinti“ nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykusius veiksmus, teigiant, kad daugiašalių pokalbių svetainių naudojimo pobūdis buvo tariamai įprastas ir gerai žinomas, negalima paneigti išvados, kad nagrinėjamuose pasikeitimuose informacija tikrai dalyvavo privati ir stabili asmenų bei įmonių grupė.

340 Be to, net jeigu dalyvavę prekiautojai buvo ir kitų pokalbių svetainių (diskusijų forumų) nariai, nes jos plačiai naudojamos neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje, ar kad šių svetainių (forumų) lankytojų sudėtis dažnai keičiasi, vis tiek aišku, kad remiantis visais ginčijamame sprendime išnagrinėtais pasikeitimais informacija galima nustatyti prekiautojų, nagrinėjamoje pokalbių svetainėje dalyvavusių visą pažeidimo laikotarpį, tapatybę.

341 Trečia, bendro plano, kuriuo buvo siekiama vieno antikonkurencinio tikslo, buvimą patvirtina kiti bylos dokumentai. Kaip matyti iš visų Komisijos surinktų to laikotarpio įrodymų, visi nagrinėjami veiksmai buvo susiję su tais pačiais produktais, t. y. Dešimties grupės (G10) valiutomis. Šį vertinimą galima pagrįsti keletu ginčijamame sprendime Komisijos išnagrinėtų pokalbių, per kuriuos buvo nurodyta, kad tą pačią dieną tie patys prekiautojai pasikeitė informacija apie minėtas valiutas (žr., pvz., šio sprendimo 92, 101 ir 132 punktuose minimus pokalbius).

342 Kadangi šio sprendimo 337–341 punktuose išvardyti veiksniai yra svarbūs vertinant, ar tam tikri veiksmai yra bendro plano dalis ir ar pagal šio sprendimo 334 punkte nurodytą jurisprudenciją jie sudaro vieną pažeidimą, Komisija teisingai nusprendė, kad būta bendro plano, kuriuo siekta bendro tikslo.

343 Beje, kalbant apie neva teisėtas ir prokonkurencines keitimosi informacija priežastis, kadangi jose pakartoti kartoja pirma šiame sprendime išnagrinėto antrojo pagrindo antroje dalyje nurodyti argumentai, daroma nuoroda į šio sprendimo 287–319 punktuose išdėstytą argumentavimą, kuriuo remiantis jie atmetami dėl tų pačių motyvų.

344 Vadinasi, ieškovų argumentas, kuriuo jie siekia paneigti Komisijos išvadą dėl bendro plano siekti bendro tikslo buvimo, turi būti atmestas.

2) Dėl siekiamo bendro tikslo žinojimo ir ketinimo prisidėti jo siekiant

345 Ginčijamo sprendimo 500–505 konstatuojamosiose dalyse Komisija išnagrinėjo, ar *Credit Suisse* ketino prisidėti prie bendro tikslo ir žinojo apie kitų dalyvių veiksmus vykdant pažeidimą. Iš esmės ji nustatė, kad, pirma, šios įmonės prekiautojas ketino prisidėti siekiant šio tikslo, nes gavo ir pateikė neskelbtiną komercinę informaciją nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, ir, antra, kad jis žinojo apie keitimąsi informacija ir pagrindinį susitarimą, taip pat žinojo arba bet kuriuo atveju turėjo pagrįstai numatyti, kad pasikeitę informacija prekiautojai gali nustatyti veiksmų derinimo galimybes. Be to, ginčijamo sprendimo 507–538 konstatuojamosiose dalyse Komisija atmetė kelis *Credit Suisse* argumentus.

346 Galiausiai, kalbant apie *Credit Suisse* atsakomybę už vieną tęstinį pažeidimą, pažymėtina, kad ginčijamo sprendimo 539–547 konstatuojamosiose dalyse Komisija atmetė jo atsakomybę už pagrindinį susitarimą ir pavienius veiksmų derinimo atvejus, bet pripažino atsakingu už platų ir pakartotinį keitimąsi neskelbtina komercine informacija apie vykdomą ir būsimą veiklą, kuris buvo šio pažeidimo dalis.

347 Ieškovai kritikuoja Komisiją, kad ji padarė išvadą, jog jų prekiautojas žinojo apie antikonkurencinį tikslą ar net bendrą antikonkurencinį planą, remdamasi, pirma, išvadomis, kad iš pokalbių matyti, jog minėtas prekiautojas žinojo nagrinėjamos pokalbių svetainės administratoriaus ir narių tapatybę (ginčijamo sprendimo 527 konstatuojamoji dalis), kad vėl prisiregistravęs minėtoje pokalbių svetainėje jis buvo vadinamas slapyvardžiu (ginčijamo sprendimo 525 konstatuojamoji dalis), kad jis prie šio forumo prisijungė ir į jį buvo pakviestas neatsitiktinai (ginčijamo sprendimo 155 konstatuojamoji dalis), kad nuo tada, kai vėl prisijungė prie šio forumo, užsiėmė tais pačiais veiksmais ar kad turėjo suprasti, jog šio forumo tikslas ir taisyklės liko nepakitę (ginčijamo sprendimo 521 konstatuojamoji dalis), ir, antra, kito banko, kuris nėra ginčijamo sprendimo adresatas ir kuriame *Credit Suisse* prekiautojas dirbo anksčiau, susitarimo pareiškimu. Šiuo klausimu jie nurodo, kad Komisija padarė teisės klaidą, nes rėmėsi kito banko pateiktais pokalbių įrodymais ir susitarimo pareiškimu, susijusiais su laikotarpiu iki *Credit Suisse* dalyvavimo darant pažeidimą.

348 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

349 Pirma, viena vertus, reikia pažymėti, kad didžioji dalis Komisijos išvadų šio sprendimo 347 punkte nurodytose ginčijamo sprendimo konstatuojamosiose dalyse grindžiamos pokalbiais, įvykusiais 2012 m. vasario 7 d., taigi nagrinėjamu laikotarpiu. Kita vertus, reikia atkreipti dėmesį į tai, kad ginčijamo sprendimo 519 konstatuojamojoje dalyje Komisija teisingai nusprendė, jog ankstesnis *Credit Suisse* prekiautojo darbas yra konteksto dalis ir kad ji gali į jį atsižvelgti, siekdama nustatyti, jog *Credit Suisse* žinojo apie pažeidimą. Kaip atsiliepime į ieškinį nurodė Komisija, iš jurisprudencijos matyti, jog įvykiai, atsitikę ne pažeidimo, kuriuo kaltinama įmonė, laikotarpiu, yra įrodymų, kuriais Komisija gali remtis siekdama įrodyti šios įmonės elgesio antikonkurencingumą, visumos dalis (šiuo klausimu žr. 2012 m. vasario 2 d. Sprendimo *Denki Kagaku Kogyo ir Denka Chemicals / Komisija*, T-83/08, nepaskelbtas Rink., EU:T:2012:48, 188 punktą).

350 Antra, reikia priminti, kad vieno ir tęstinio pažeidimo buvimo konstatavimas skiriasi nuo klausimo, ar įmonei turi būti priskirta atsakomybė už visą šį pažeidimą (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Infineon Technologies / Komisija*, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 174 punktą). Be to, galimybė priskirti visą vieną ir tęstinį pažeidimą tam tikrai įmonei turi būti vertinama atsižvelgiant į du veiksnius, t. y. pirma, minėtos įmonės sąmoningą prisidėjimą prie visų dalyvių siektų bendrų tikslų ir, antra, jos žinojimą apie kitų įmonių siekiant tų pačių tikslų planuotus ar įgyvendintus neteisėtus veiksmus arba tai, kad ji galėjo pagrįstai juos numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti su tuo susijusią riziką (žr. šio sprendimo 324–329 punktus).

351 Nagrinėjamu atveju, atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo 543, 545 ir 547 konstatuojamąsias dalis, siejamas su šio sprendimo rezoliucine dalimi, reikia konstatuoti, kad, kaip Komisija patvirtino per posėdį atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą, ji nepriskiria *Credit Suisse* atsakomybės už visą vieną tęstinį pažeidimą, bet laiko jį atsakingu už šį pažeidimą tiek, kiek jis dalyvavo viename iš jo elementų, t. y. išsamiai ir pasikartojančiai keičiantis neskelbtina komercine informacija apie vykdomą ir būsimą veiklą.

352 Kadangi *Crédit Suisse* buvo pripažintas atsakingu ne už visą pažeidimą, o tik tiek, kiek jis dalyvavo vienoje iš jo sudedamųjų dalių, nagrinėjamu atveju nereikia nustatyti, ar jis žinojo apie kitų šio pažeidimo dalyvių slaptus veiksmus ir ketino savo veiksmais prisidėti siekiant visų jo dalyvių bendrų tikslų (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Infineon Technologies / Komisija*, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 177 punktą).

353 Taigi iš to matyti, kad ginčijamo sprendimo dalis, skirta „ketinimui prisidėti prie bendro tikslo ir žinojimo“ neturi jokios įtakos sprendimui, kad *Credit Suisse* yra atsakingas už pažeidimą, dėl kurio jam priekaištaujama. Vadinasi, ieškovai negali pagrįstai ginčyti toje dalyje išdėstytų motyvų pagrįstumo, siekdami paneigti šį atsakomybės priskyrimą.

3) Dėl atsiribojimo nuo keitimosi informacija

354 Ginčijamo sprendimo 529–533 konstatuojamosiose dalyse atsakydama į *Credit Suisse* argumentus, pateiktus per administracinę procedūrą, Komisija laikėsi nuomonės, kad šio banko prekiautojas ne tik neatsiribojo nuo nagrinėjamo keitimosi informacija, bet ir vėl pradėjo jame dalyvauti po to, kai buvo įdarbintas *Credit Suisse*.

355 Savo argumentuose ieškovai teigia, kad Komisija nepagrįstai kritikavo *Credit Suisse* prekiautoją už tai, kad jis neatsiribojo nuo keitimosi informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, siekdamas išvengti atsakomybės. Jie laikosi nuomonės, kad prekiautojai buvo automatiškai prijungti prie visų pokalbių svetainių, kurių nariai buvo, kai prisijungė prie *Bloomberg* sistemos, bet vien iš šio prisijungimo negalima sužinoti apie pokalbius, kuriuose prekiautojas nedalyvavo.

356 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

357 Siekiant atsakyti į klausimą, ar Komisija gali antikonkurencinio elgesio įrodymu pripažinti pokalbius, vykusius pokalbių svetainėje, prie kurios atitinkama įmonė buvo prisijungusi, bet aktyviai pokalbiuose nedalyvavo, reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją pasyvus dalyvavimas darant pažeidimą, pavyzdžiui, įmonės dalyvavimas susitikimuose, per kuriuos buvo sudaryti susitarimai, kuriais siekta antikonkurencinio tikslo, ir neprieštaravimas jiems laikytinas bendrininkavimu, dėl kurio jai gali kilti atsakomybė pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, nes nebylus pritarimas neteisėtai iniciatyvai, viešai neatsiribojant nuo jos turinio arba nepranešant apie ją administracinėms institucijoms, skatina tęsti pažeidimą ir neleidžia jo atskleisti (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 22 d. Sprendimo *AC-Treuhand / Komisija*, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 31 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

358 Pripažintina, kad nagrinėjamas pažeidimas, kuris pasireiškė daugiašaliais įvairių nagrinėjamos pokalbių svetainės dalyvių kontaktais, pagal pobūdį negali būti laikomas „dalyvavimu“ „susirinkime“, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 357 punkte nurodytą jurisprudenciją. Vis dėlto ieškovai nenurodo jokių priežasčių, trukdančių šią jurisprudenciją pritaikyti pokalbiams, vykusiems internetinėse pokalbių svetainėse. Aplinkybė, kad į nagrinėjamus įvykius įtrauktų bankų prekiautojai fiziškai nebuvo nagrinėjamoje svetainėje, kurioje vyko nagrinėjami pokalbiai, o tik buvo prie jos prisijungę nuotoliniu būdu, nėra svarbi, nes, kaip matyti iš šio sprendimo 77–173 punktų, šių pokalbių turinys buvo antikonkurencinis.

359 Be to, kadangi reikia suprasti, jog ieškovai, darydami nuorodą į 2011 m. lapkričio 30 d. Sprendimą *Quinn Barlo ir kt. / Komisija* (T-208/06, EU:T:2011:701, 51 punktas) ir 2014 m. spalio 10 d. Sprendimą *Soliver / Komisija* (T-68/09, EU:T:2014:867, 105 punktas), siekia užginčyti jurisprudencijos, susijusios su reikalavimu viešai atsiriboti, taikymą, nors šių pokalbių antikonkurencingumas nebuvo nustatytas, ši nuoroda turi būti atmesta kaip nepagrįsta. Iš tikrųjų dėl šio sprendimo 77–173 punktuose nurodytų priežasčių, Komisija įrodė, kad nagrinėjami pokalbiai buvo antikonkurencinio pobūdžio.

360 Taigi nagrinėjamu atveju Komisija turėjo teisę manyti, kad *Credit Suisse* žinojo apie nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, prie kurios buvo prisijungęs jos prekiautojas, vykusius pokalbius, nors kai kuriuose ginčijamame sprendime nagrinėjamuose pokalbiuose šis prekiautojas aktyviai nedalyvavo. Vadinasi, kadangi jokio viešo atsiribojimo ar pranešimo apie atitinkamus veiksmus administracinėms institucijoms nebuvo, *Credit Suisse* atsakomybė galėjo būti pripažinta.

361 Kitaip būtų buvę tik tuo atveju, jei ieškovai, remdamiesi patikimais ir laiko žymomis pažymėtais įrodymais, būtų galėję įrodyti, kad *Credit Suisse* iš tikrųjų nežinojo apie pokalbius, dėl kurių jam priekaištaujama, arba apie juos sužinojo tik praėjus tokiam laiko tarpui, kad šiuose pokalbiuose esanti informacija nebebuvo neskelbtina.

362 Ieškovai nepateikė jokių tai patvirtinančių įrodymų ir tik nurodo, kad iš daugiau nei 100 ginčijamame sprendime išnagrinėtų pokalbių 36 atitinka atvejus, kai *Credit Suisse* prekiautojas: i) nebuvo prisijungęs; ii) nebuvo aktyvus; ir iii) nedirbo *Credit Suisse*, bet nesiremia jokiu konkrečiu pasikeitimo informacija atveju. Tokie nepagrįsti ir bendrai bei neapibrėžtai į šiame sprendime išnagrinėtus 36 pokalbius nukreipti teiginiai neleidžia abejoti Komisijos išvada, kad šis prekiautojas nagrinėjamu laikotarpiu dalyvavo visuose ginčijamame sprendime išanalizuotuose pokalbiuose, taigi ir Komisijos išvada dėl atsakomybės, kurią *Credit Suisse* užsitraukė dėl dalyvavimo šiuose veiksmuose.

363 Vadinasi, reikia pripažinti, kad Komisijos išvada nėra klaidinga, ir atmesti ieškovų argumentus šiuo klausimu.

364 Be to, kadangi ieškovai šio ieškinio pagrindo ir šios dalies antraštėse bei pranešime apie šią dalį nurodo, kad ginčijamame sprendime pateiktas kvalifikavimas kaip vieno tęstinio pažeidimo buvo nepakankamai motyvuotas, ir net jeigu tokia nepagrįsta nuoroda galėtų būti laikoma priimtinu argumentu, kaip tai suprantama pagal Procedūros reglamento 76 straipsnio d punktą, reikia konstatuoti, kad Komisija nepažeidė SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje nustatytos pareigos motyvuoti. Nagrinėjant šį pagrindą matyti, kad remdamiesi ginčijamame sprendime pateiktais paaiškinimais ieškovai galėjo suprasti Komisijos motyvus, kuriais grindžiamas šis kvalifikavimas, o Bendrasis Teismas – vykdyti jo kontrolę, taigi šios nuostatos reikalavimai buvo įvykdyti (šiuo klausimu žr. 2023 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Ryanair / Komisija*, C-210/21 P, EU:C:2023:908, 105 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

365 Taigi trečiojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti.

b) Dėl trečiojo pagrindo antros dalies, grindžiamos teisės klaida, padaryta pagrindinį susitarimą kvalifikuojant kaip vieno tęstinio pažeidimo, kuriam gali būti būdingas skirtingas dalyvavimo laipsnis, elementą

366 Trečiojo pagrindo antroje dalyje ieškovai iš esmės teigia, kad pagrindinis susitarimas yra ne veiksmų rūšis, skirtinga nuo keitimosi informacija, kuriame iš dalies galėjo dalyvauti *Credit Suisse*, o įtariamo pažeidimo *modus operandi*. Jie daro išvadą, kad Komisija suklydo ar net pati sau prieštaravo, kai teigė, kad tai, jog jis nedalyvavo sudarant pagrindinį susitarimą ir pavieniuose veiksmų derinimo atvejuose, nekeičia išvados dėl *Credit Suisse* dalyvavimo keičiantis informacija.

367 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

368 Pirmiausia reikia pažymėti, kad trečiojo pagrindo antroje dalyje ieškovai, remdamiesi pirmajame pagrinde išdėstytais argumentais, iš esmės pakartojo prieštaravimą, susijusį su keitimosi informacija priklausomumu nuo pagrindinio susitarimo. Šį argumentą reikia atmesti dėl šio sprendimo 48–59 punktuose jau išvardytų priežasčių.

369 Vis dėlto reikia priminti, kad Komisija teisingai nustatė, jog pagrindinis susitarimas ir keitimasis informacija buvo atskiri vieno tęstinio pažeidimo, kuris buvo vykdomas taikant tą patį *modus operandi*, t. y. kasdien dažnai aptarinėjant neskelbtiną komercinę informaciją nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, elementai (žr. šio sprendimo 334–342 punktus). Be to, iš ginčijamame sprendime minimų įrodymų matyti, kad *Credit Suisse* prekiautojas dalyvavo keičiantis informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, ir ieškovai savo rašytiniuose paaiškinimuose aiškiai pripažįsta didžiąją dalį tokių pasikeitimų informacija.

370 Taigi atsižvelgiant į ginčijamame sprendime išnagrinėtą išsamų ir pasikartojantį keitimąsi neskelbtina komercine informacija apie vykdomą ir būsimą veiklą, Komisijos padaryta kvalifikavimo klaida, susijusi su ginčijamo sprendimo 276 konstatuojamojoje dalyje nagrinėtu 2012 m. gegužės 9 d. pokalbiu (žr. šio sprendimo 107–117 punktus), nedaro poveikio Komisijos išvadai, kad *Credit Suisse* dalyvavo darant vieną tęstinį pažeidimą.

371 Be to, reikia pažymėti, kad Bendrajam Teismui pateiktuose procesiniuose dokumentuose ieškovai neginčija, kad vienintelis pažeidimas buvo tęstinis. Vis dėlto per teismo posėdį jie nurodė, kad, atsižvelgiant į tai, jog tam tikras keitimasis informacija, kuriuo Komisija rėmėsi ginčijamame sprendime, negali tapti pagrindu įrodyti vieno tęstinio pažeidimo buvimą, tokia išvada taip pat turėtų paskatinti Bendrąjį Teismą išnagrinėti viso kartelio, kurio dalis neva yra šie pokalbiai, tęstinumą. Kadangi, kaip per posėdį iš esmės nurodė Komisija, toks faktinėmis ar teisinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui ir kurių negalima suprasti kaip išplečiančių jų argumentus dėl ieškinio trečiojo pagrindo, nepagrįstas ieškovų argumentas nebuvo nurodytas ieškinyje, jis yra pateiktas pavėluotai ir dėl to nepriimtinas pagal Procedūros reglamento 84 straipsnio 1 dalį, pagal kurią iš esmės draudžiama vykstant procesui pateikti naujų pagrindų (šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Fakro / Komisija*, T-515/18, nepaskelbtas Rink., EU:T:2020:620, 92 punktą).

372 Taigi reikia pritarti Komisijos išvadai, kad *Credit Suisse* dalyvavo darant vieną tęstinį pažeidimą, kiek jis susijęs su keitimusi informacija.

373 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, trečiojo pagrindo antrą dalį reikia atmesti, o dėl to reikia atmesti visą šį pagrindą.

4. Dėl penktojo pagrindo, grindžiamo gero administravimo principo pažeidimu

374 Penktajame pagrinde ieškovai priekaištauja Komisijai dėl to, kad ji iš esmės pažeidė gero administravimo principą. Jie tvirtina, kad Komisija neįvykdė pareigos nešališkai ir kruopščiai ištirti byloje esančius įrodymus, nes jais ir trečiųjų šalių, dalyvavusių mišrioje procedūroje, pareiškimais rėmėsi selektyviai, o to ji negali pateisinti tuo, kad esą nagrinėja daug finansinių bylų.

375 Be to, laisvo įrodymų vertinimo principas neturėtų būti suprantamas taip, kad Komisijos atliekamas įrodymų aiškinimas turi lemiamą reikšmę, nes jis akivaizdžiai nesuderinamas su *Credit Suisse* teise į gynybą. Vadovaujantis principu, kad nekaltumo prezumpcija reiškia, jog abejonės aiškinamos ieškovo naudai, darytina išvada, kad tuo atveju, kai įrodymai yra nepatikimi, ieškovui tenkanti pareiga pateikti Komisijos teiginius paneigiančių įrodymų taip pat yra nesunki.

376 Be to, viena vertus, Komisija neįvykdė pareigos kritiškai išnagrinėti informaciją, pateiktą per susitarimo procedūrą, ir, kita vertus, per įprastą procedūrą neatliko „*de novo* pakartotinio turimų įrodymų tyrimo pagal *tabula rasa* principą“. Komisija taip pat tinkamai nepasinaudojo savo diskrecija spręsti, ar imtis papildomų tyrimo priemonių.

377 Komisija ginčija ieškovų argumentus.

378 Remiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsniu „Teisė į gerą administravimą“, kiekvienas asmuo, be kita ko, turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos jo reikalus tvarkytų nešališkai. Šis nešališkumo reikalavimas apima, pirma, subjektyvų nešališkumą, reiškiantį, kad nė vienas bylą nagrinėjantis atitinkamos institucijos pareigūnas neturi reikšti šališkumo ar asmeninio palankumo, ir, antra, objektyvų nešališkumą, reiškiantį, kad institucija turi suteikti pakankamas garantijas, kad neliktų jokių teisėtų abejonių dėl šališkumo (žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Ziegler / Komisija*, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 155 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

379 Viena iš Sąjungos teisės administracinėse procedūrose suteikiamų garantijų, siejamų su gero administravimo principu, yra kompetentingos institucijos pareiga kruopščiai ir nešališkai išnagrinėti visas svarbias bylos aplinkybes (žr. 2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Shell Petroleum ir kt. / Komisija*, T-343/06, EU:T:2012:478, 170 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

380 Pirmiausia reikia pažymėti, kad nors ieškovai šiame pagrinde remiasi teisės į gynybą pažeidimu, jie nepateikia jokių konkrečių argumentų šiuo klausimu. Iš tikrųjų jų argumentas grindžiamas veikiau tuo, kad Komisijai nustatytas reikalavimas paisyti objektyvaus nešališkumo painiojamas su galimybe veiksmingai gintis tuo metu, kai Komisija išdėstė *Credit Suisse* adresuotus prieštaravimus. Ieškovai neginčija, kad prieš priimant ginčijamą sprendimą per įprastą administracinę procedūrą *Credit Suisse* turėjo galimybę tiek raštu, tiek žodžiu veiksmingai įgyvendinti teisę į gynybą pagal visas procesines garantijas, susijusias su tų teisių veiksmingu įgyvendinimu, ir taip ginčyti faktines aplinkybes ir įrodymus, kuriais remiasi Komisija.

381 Dėl to ieškovai mano, kad Komisija „ignoravo“ *Credit Suisse* „susirūpinimą“ ir išaiškinimus, kuriuos jis pateikė per administracinę procedūrą, ir taip neva nesilaikė jai taikomo nešališkumo reikalavimo atliekant „*de novo* pakartotinio turimų įrodymų tyrimą pagal *tabula rasa* principą“. Vis dėlto nė vienas ieškovų pateiktas argumentas neįrodo, kad nagrinėjamu atveju Komisija nesuteikė visų garantijų, kad neliktų jokių teisėtų abejonių dėl jos nešališkumo nagrinėjant bylą dėl *Credit Suisse*, be kita ko, jo pateiktus argumentus ir įrodymus, kuriuos jis galėjo pateikti įgyvendindamas savo teisę į gynybą per įprastą administracinę procedūrą. Iš tikrųjų aplinkybė, kad per administracinę procedūrą *Credit Suisse* išreikštas „susirūpinimas“ ir pateikti paaiškinimai Komisijai nepasirodė įtikinami, priskiriama prie Komisijos atliktų vertinimų pagrįstumo nagrinėjimo, o ne prie pagal Sąjungos teisę suteiktų garantijų per įprastą administracinę procedūrą laikymosi kontrolės.

382 Taigi ieškovai negali pagrįstai priekaištauti Komisijai dėl to, kad nepasinaudojo diskrecija nuspręsti, ar tikslinga imtis papildomų tyrimo priemonių, kad patikrintų per administracinę procedūrą išdėstytus *Credit Suisse* teiginius. Iš tiesų, kadangi dėstydami šį teiginį ieškovai tik tvirtina, kad Komisijos sprendimas pasinaudoti papildomais tyrimo įgaliojimais būtų „tinkamas sudėtingoje rinkoje“, tas teiginys ne tik yra bendro pobūdžio, bet ir grindžiamas klaidinga prielaida, kad nagrinėjamoje rinkoje konkurentams leidžiama vykdant įprastinę veiklą keistis neskelbtina komercine informacija.

383 Bet kuriuo atveju, kadangi Komisija turi diskreciją nuspręsti, ar tikslinga imtis tyrimo priemonių (šiuo klausimu žr. 2022 m. vasario 2 d. Sprendimo *Scania ir kt. / Komisija*, T-799/17, EU:T:2022:48, 154 punktą), ji neturėjo pareigos pasinaudoti tyrimo įgaliojimais ir paprašyti papildomų duomenų arba pasikonsultuoti su ekspertu, kad patikrintų *Credit Suisse* teiginius.

384 Be to, reikia pripažinti, kad nešališkumo reikalavimu, taikomu *de novo* nagrinėjant bylą dėl susitarimo procedūros, atsižvelgiant į bylos šalį, kuri nusprendė nesitarti, negalima užkirsti kelio faktinėms išvadoms ar teisiniam kvalifikavimui, panašiems į tuos, kurie buvo padaryti sprendime dėl susitarimo, jei tai pagrindžiama Komisijos turimais įrodymais (*a contrario* žr. 2022 m. vasario 2 d. Sprendimo *Scania ir kt. / Komisija*, T-799/17, EU:T:2022:48, 149 punktą).

385 Šiuo klausimu ieškovų teiginiai dėl įrodymų, kuriais Komisija rėmėsi ginčijamame sprendime, neatskleidžia kokio nors šios institucijos šališkumo. Ieškovai tik nurodo, kad Komisija neva atrinko įrodymus, atitinkančius jos iš anksto nustatytą bylos versiją, bet nepateikė jokios konkrečios informacijos šiuo klausimu. Be to, jie apsiriboja argumentu, kad Komisija atmetė kitus *Credit Suisse* pateiktus įrodymus, neva verčiančius abejoti ginčijamame sprendime jos padarytomis išvadomis, vienu sakiniu pakartodami argumentą, kuris yra identiškas argumentui, atmestam nagrinėjant jų ieškinio pirmąjį pagrindą.

386 Be to, kadangi ieškovai kartoja savo argumentus, išdėstytus pirmajame pagrinde, grindžiamus tuo, kad įrodymai, pateikti siekiant gauti atleidimą nuo baudos ar jos sumažinimą, ir dokumentai, kuriais remiantis buvo susitarta, kelia abejonių dėl Komisijos nustatytų pagrindinio susitarimo taisyklių, dera priminti, kad Bendrasis Teismas neprivalo jų nagrinėti dėl šio sprendimo 58 punkte nurodytų priežasčių.

387 Atsižvelgiant į tai, kad Komisija, remdamasi tuo, kad šioje byloje surinkta pakankamai konkrečių įrodymų, nustatė pažeidimo faktą ir *Credit Suisse* dalyvavimą jį darant, aplinkybė, kad kai kurie jos teiginiai dėl keitimosi informacija tikslo buvo paimti iš vieno administracinėje procedūroje dalyvavusio trečiosios šalies pareiškimo sakinio, negali reikšti jokio gero administravimo principo pažeidimo. Galiausiai, kiek tai susiję su ieškovų teiginiu, kad nekaltumo prezumpcija iš esmės reiškia, jog, atsižvelgiant į tai, kad įrodymai yra nepatikimi, ieškovams tenka nesunki pareiga pateikti Komisijos teiginius paneigiančius įrodymus, pažymėtina, kad jis turi būti atmestas, nes ieškovai neįrodė, kad įrodymai, kuriais rėmėsi Komisija, buvo nepatikimi.

388 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti visą penktąjį pagrindą.

5. Išvada dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnio

389 Išnagrinėjus ieškinio pirmąjį, antrąjį, trečiąjį ir penktąjį pagrindus, grindžiančius reikalavimą panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį, kuriame Komisija nusprendė, kad *Credit Suisse*, dalyvaudamas darant vieną tęstinį pažeidimą, pažeidė SESV 101 straipsnio 1 dalį, matyti, kad jis yra nepagrįstas, todėl turi būti atmestas.

B. Dėl ginčijamo sprendimo 2 straipsnio a punkto

1. Dėl ketvirtojo pagrindo, grindžiamo Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio, baudų apskaičiavimo gairių, proporcingumo ir vienodo požiūrio principų, taip pat pareigos motyvuoti pažeidimu

390 Ketvirtajame pagrinde ieškovai kritikuoja Komisiją dėl įvairių klaidų, padarytų skirtingais *Credit Suisse* paskirtos baudos dydžio apskaičiavimo etapais. Šį pagrindą sudaro penkios dalys. Pirma dalis grindžiama klaida apskaičiuojant pakaitinę vertę. Antra dalis grindžiama klaida, susijusia su baudos sumažinimu dėl lengvinančių aplinkybių. Trečia dalis grindžiama klaida, susijusia su per didelės baudos skyrimu pritaikius pažeidimo sunkumo koeficientą. Ketvirta dalis grindžiama vienodo požiūrio principo pažeidimu. Galiausiai penkta dalis grindžiama nepakankamu ginčijamo sprendimo motyvavimu, kiek tai susiję su ieškovams skirtos baudos apskaičiavimo proporcingumu, palyginti su kitiems pažeidimo dalyviams skirta bauda.

391 Iš pradžių reikėtų priminti, kad Komisijos sprendimų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo procedūromis, teisminės kontrolės sistemą sudaro SESV 263 straipsnyje nustatyta institucijų aktų teisėtumo kontrolė (žr. 2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Infineon Technologies / Komisija*, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

392 Kalbant apie SESV 263 straipsnyje numatytą teisėtumo kontrolę, reikia pažymėti, kad ji taikoma visiems Komisijos sprendimų, susijusių su procedūra pagal SESV 101 ir 102 straipsnius, elementams, kurių išsamią kontrolę tiek teisės, tiek faktų požiūriu užtikrina Sąjungos teismas, atsižvelgdamas į ieškovo nurodytus pagrindus ir visas reikšmingas aplinkybes (žr. 2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Infineon Technologies / Komisija*, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 48 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

393 Vykdydamas šią kontrolę teismas negali remtis Komisijos turima diskrecija, nei kiek tai susiję su pasirinktais elementais, į kuriuos atsižvelgta apskaičiuojant baudas taikant gairėse nurodytus kriterijus, nei kiek tai susiję su šių elementų vertinimu, kad atsisakytų vykdyti išsamią teisinę ir faktinę kontrolę (2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Chalkor / Komisija*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 62 punktas).

394 Vis dėlto reikia priminti, kad vykdydami SESV 263 straipsnyje numatytą ginčijamo sprendimo teisėtumo kontrolę Sąjungos teismai negali ginčijamo akto rengėjo motyvų pakeisti savaisiais (šiuo klausimu žr. 2013 m. sausio 24 d. Sprendimo *Frucona Košice / Komisija*, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 89 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

395 Pirma, ginčijamo sprendimo 574–660 konstatuojamosiose dalyse Komisija pažymėjo, kad *Credit Suisse* tyčia pažeidė SESV 101 straipsnį ir kad dėl to ji ketina jai skirti baudą pagal Baudų apskaičiavimo gairėse nustatytą metodiką.

396 Antra, nustatydama pardavimo vertę, laikomą atskaitos tašku apskaičiuojant bazinį baudų dydį, Komisija pažymėjo, kad nagrinėjami produktai, t. y. Dešimties grupės (G10) valiutos, nelemia pardavimų įprastine šio žodžio prasme, todėl jų negalima tiesiogiai atsekti dalyvavusių įmonių apskaitoje. Vadinasi, nagrinėjamu atveju buvo tikslinga apskaičiuoti pakaitinę vertę. Ji buvo grindžiama, pirma, metinėmis nominaliomis sumomis, atitinkančiomis valiutų poras, kuriomis prekiaujama daugiausia, įskaitant vieną iš Europos ekonominės erdvės (EEE) valiutų (eurą, Danijos kroną, svarą sterlingų, Norvegijos kroną ir Švedijos kroną), sandoriais, sudarytais su EEE

esančiomis sandorio šalimis tais mėnesiais, kai įmonės dalyvavo darant pažeidimą, ir, antra, koregavimo koeficientu, kurį sudaro siūlomų ir prašomų kainų skirtumas, atspindintis rinkos formavimo pajamų vertę ir prekybos savo sąskaita pajamų vertę.

397 Trečia, *Credit Suisse* skirtinos baudos bazinį dydį Komisija apskaičiavo už nagrinėjamo pažeidimo sunkumą taikydama 16 % pakaitinės vertės dalį, padaugintą iš *Credit Suisse* taikomo trukmės koeficiento, t. y. 0,42 metinio koeficiento, ir galiausiai atgrasymo tikslais pridėdama papildomą 16 % dydį.

398 Ketvirta, Komisija pakoregavo *Credit Suisse* taikytiną bazinę sumą. Komisija nenustatė sunkinančių aplinkybių šiuo klausimu. Kita vertus, ji atsižvelgė į lengvinančias aplinkybes, iš *Credit Suisse* apskaičiuotos bazinės sumos atimdama 2 % pirmiausia dėl to, kad ji nėra atsakinga už pagrindinį susitarimą, ir dėl to, kad ji nėra atsakinga už pavienius veiksmų derinimo atvejus, t. y. iš viso atimdama 4 %. Galiausiai ji baudos nepadidino atgrasymo tikslais.

a) Dėl ketvirtojo pagrindo pirmos dalies, grindžiamos klaida apskaičiuojant pakaitinę vertę

399 Ieškovai ginčija ginčijamame sprendime nustatytą pardavimų vertę ir teigia, kad Komisijos patvirtinta pakaitine verte iš esmės ir savavališkai pervertinta *Credit Suisse* pardavimų vertė ir ginčijamo pažeidimo ekonominė reikšmė, taip nukrypstant nuo Baudų apskaičiavimo gairėse vartojamos sąvokos „pardavimo vertė“.

400 Komisija nesutinka su šiais argumentais.

401 Pagal Baudų apskaičiavimo gairių 13 punktą „siekdama nustatyti bazinį skirtinos baudos dydį, Komisija remsis tiesiogiai ar netiesiogiai su pažeidimu susijusių įmonės prekių ar paslaugų pardavimo verte atitinkamame geografiniame EEE teritorijos sektoriuje“.

402 Baudų apskaičiavimo gairių įžangos 6 punkte patikslinama, kad „su pažeidimu susijusio pardavimo vertės ir pažeidimo trukmės derinys yra laikomas tinkama pakaitine verte, parodančia ekonominę pažeidimo svarbą ir santykinę kiekvienos [darant] pažeidim[ą] dalyvaujančios įmonės reikšmę“.

403 Taigi Baudų apskaičiavimo gairių 13 punktu siekiama nustatyti, kad įmonei skirtos baudos apskaičiavimo pagrindas būtų dydis, kuris atspindi pažeidimo ekonominę svarbą ir šios įmonės reikšmę darant šį pažeidimą. Vadinasi, nors minėtame punkte vartojama sąvoka „pardavimų vertė“ negali būti taip išplėsta, kad apimtų nagrinėjamos įmonės pardavimus, kurių neapima jai inkriminuojamas kartelis, vis dėlto būtų pakenkta šia nuostata siekiamam tikslui, jeigu ši sąvoka būtų aiškinama kaip apimanti tik apyvartą, gautą vien iš tų pardavimų, kuriuos, kaip nustatyta, realiai paveikė šis kartelis (2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 76 punktas).

404 Taip pat reikia priminti, kad, remiantis Baudų apskaičiavimo gairių 15 punktu, siekdama nustatyti įmonės pardavimų vertę Komisija naudojasi šios įmonės turima geriausia informacija.

405 Ginčijamo sprendimo 584–620 konstatuojamosiose dalyse Komisija pardavimų vertę nustatė taikydama pakaitinę vertę, nes neatidėliotinų Dešimties grupės valiutų keitimo sandorių veikla nėra pardavimai įprastine šio termino prasme.

406 Šiuo klausimu Komisija nusprendė, kad tikslinga pakaitine verte laikyti *Credit Suisse* metines nominaliąsias sumas, atitinkančias valiutų poras, kuriomis prekiaujama daugiausia, įskaitant vieną iš EEE valiutų, t. y. eurą, svarą sterlingų, Norvegijos kroną, Švedijos kroną arba Danijos kroną, tais mėnesiais, kai šis bankas dalyvavo darant ginčijamą pažeidimą su EEE esančiomis sandorio šalimis, paskui padauginti šias sumas iš vienodo koregavimo koeficiento, kurį sudaro siūlomų ir prašomų kainų skirtumas, atspindintis rinkos formavimo veiklos pajamų vertę (toliau – rinkos formavimo koregavimo koeficientas) ir savo sąskaita vykdomos prekybos veiklos pajamų vertę (toliau – prekybos savo sąskaita koregavimo koeficientas). Komisija nusprendė, kad *Credit Suisse* pardavimų vertė yra 381 888 991 euras.

1) Dėl „Credit Suisse“ metinių nominalių sumų

407 Ginčijamo sprendimo 628 konstatuojamojoje dalyje dėl *Credit Suisse* argumento, kad į nominalias sumas, kuriomis remiamasi apskaičiuojant pakaitinę vertę, buvo įtraukti sandoriai, per kuriuos *Credit Suisse* įsigijo likvidumą, o ne sandoriai, kuriais *Credit Suisse* suteikė likvidumą, Komisija nurodė, kad jis nėra svarbus. Šiuo klausimu ji pažymėjo, kad neturėtų būti atsižvelgiama į tai, kaip prekiautojai nusprendžia padengti ir valdyti riziką, susijusią su jų portfelio atviromis pozicijomis, ir kad likvidumo paieška, atvirų pozicijų laikymas, didinimas ar likvidavimas sudaro prekiautojo veiklos pagrindą ir yra veikla, įtraukta į prekiautojų savo klientams siūlomas pirkimo bei pardavimo kainas.

408 Ieškovai mano, kad pagal ginčijamame sprendime Komisijos taikytą metodiką buvo klaidingai įtrauktos nominalios sumos, susijusios su sandoriais, kuriais *Credit Suisse* įgyja likvidumą, nes dėl tokio įtraukimo *Credit Suisse* priskiriamos kitų bankų nominalios sumos. Iš esmės šios sumos apima rinkos formavimo paslaugos teikimo sąnaudas, todėl negalėtų būti įtrauktos apskaičiuojant pardavimų vertę, nes šiuo veiksmu siekiama nustatyti pajamas. Taigi Komisija pervertino tariamo pažeidimo ekonominę reikšmę.

409 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

410 Visų pirma reikėtų pažymėti, kad ieškovai neginčija paties metinių nominalių sumų apskaičiavimo principo, bet siekia, kad jas apskaičiuojant nebūtų atsižvelgiama į *Credit Suisse* sudarytus valiutos pirkimo sandorius.

411 Atsižvelgiant į tai, reikia konstatuoti, kad taikydama pakaitinės vertės apskaičiavimo metodiką, darant pažeidimą dalyvavusių įmonių apskaitoje nesant tiesiogiai atsekamų sumų, Komisija siekė panašiai apskaičiuoti pardavimų vertę, nes ši vertinama pagal parduotų vienetų kiekio ir jų pardavimo kainos derinį (ginčijamo sprendimo 585 ir 586 konstatuojamosios dalys). Nagrinėjamu atveju ši apimtis atitiko metines nominalias sumas.

412 Žinoma, kad apskaičiuodama šias nominalias sumas Komisija nediferencijavo nominalių sumų, atitinkančių sandorius, kuriuos *Credit Suisse* sudarė siekdamas užtikrinti arba suteikti likvidumą. Vis dėlto tokio diferencijavimo nebuvimas apskaičiuojant metines nominalias sumas turi būti laikomas pateisinamu dėl ieškovų neginčijamų neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos ypatumų, dėl kurių įplaukos priklauso nuo viso valiutų poros keitimo sandorio, t. y. pirkimo ir pardavimo sandorio. Kalbant konkrečiau, kaip teisingai nurodo Komisija, kadangi prekiautojas neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkoje siekia gauti pelno tiek iš pirkimo, tiek iš pardavimo sandorių, rinkoje sudarytas likvidumo pirkimo sandoris yra neatsiejama jo įprastos veiklos šioje rinkoje ir, be kita ko, jo pajamų dalis.

413 Priešingai, nei teigia ieškovai, *Credit Suisse* valiutos pirkimo sandoriai negali būti neįtraukiami apskaičiuojant nominaliąsias sumas pakaitinei vertei nustatyti, nes jie nėra pajamos siaurąja prasme, ir, jeigu į juos būtų atsižvelgiama, dėl to šiam bankui būtų priskirtos kitų bankų nominaliosios sumos.

414 Šiuo klausimu ieškovai negali pagrįstai remtis prie dubliko C.5 priedo pridėtoje pastaboje nurodytu metodu. Iš tiesų savo dublike jie tik bendrai nurodo minėtą priedą. Bendrasis Teismas neprivalo ieškoti visų bylos medžiagoje esančių įrodymų, kuriais būtų galima patvirtinti ieškovų teiginį (šiuo klausimu žr. 2006 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Roquette Frères / Komisija*, T-322/01, EU:T:2006:267, 209 punktą).

415 Be to, ieškovai neginčija, kad sandoriai, kuriais *Credit Suisse*, kaip ir kiti bankai, siekė gauti likvidumo, buvo sudaryti rinkoje, kuriai turėjo įtakos kartelis ir kurioje, be to, likvidumo paieška yra portfelio lygmens atsargų rizikos valdymo dalis. Jei Komisija dirbtinai nesumažins šio banko padaryto pažeidimo ekonominės reikšmės ir dėl to neskirs baudų, neturinčių realaus ryšio su nagrinėjamo kartelio mastu, pakaitinė vertė – kaip ir pardavimų vertė – negalės būti apskaičiuota atsižvelgiant tik į sandorius, kurie, kaip nustatyta, iš tikrųjų buvo paveikti šio kartelio, bet galės būti apskaičiuota, kaip nagrinėjamu atveju, remiantis visais į minėto kartelio taikymo sritį patenkančiais sandoriais, kaip nurodyta šio sprendimo 403 punkte minimoje jurisprudencijoje.

416 Vadinasi, Komisija pagrįstai pakaitinę vertę apskaičiavo remdamasi *Credit Suisse* metinėmis nominaliosiomis sumomis, susijusiomis tiek su užsienio valiutos pirkimu, tiek su pardavimu.

2) Dėl ginčijamame sprendime nustatyto vienodo koregavimo koeficiento

417 Ginčijamame sprendime apskaičiuodama pakaitinę vertę Komisija iš esmės taikė metodiką, nustatytą dauginant metines nominaliąsias sumas iš koregavimo koeficiento. Dėl šio koregavimo koeficiento Komisija laikėsi nuomonės, kad jį sudaro, pirma, rinkos formavimo koregavimo koeficientas ir prekybos savo sąskaita koregavimo koeficientas.

i) Dėl rinkos formavimo koregavimo koeficiento

418 Ginčijamame sprendime Komisija laikėsi nuomonės, kad, kalbant apie rinkos formavimo pajamų vertę, koregavimo koeficientas turėtų būti lygus 50 % siūlomų ir prašomų kainų skirtumo, nes turi būti atsižvelgiama į tai, kad visas siūlomų ir prašomų kainų skirtumas priklauso nuo abiejų sandorio šalių ir kad dėl to prekiautojo pajamos iš konkretaus sandorio sudaro pusę šio skirtumo. Norėdama atkurti šį skirtumą Komisija nusprendė remtis duomenimis, gautais per pasikeitimus informacija nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, kurių metu buvo aptarti siūlomų ir prašomų kainų skirtumai, taikyti sandoriams, kurių sumos galėjo siekti iki 500 mln. bazinės valiutos vienetų, t. y. pasikeitimų informacija imtimi, apimančia 2011–2012 m. laikotarpio siūlomų ir prašomų kainų skirtumus. Taigi ji nustatė kainų skirtumų nuokrypių intervalą nuo 6,2 iki 8,9 punkto, pagrįstą metodika, pagal kurią siūlomų ir prašomų kainų skirtumų intervalo apatinė riba buvo nustatyta pagal mažiausių nuokrypių vidurkį ir medianą, o šio intervalo viršutinė riba – pagal didžiausių nuokrypių vidurkį ir medianą. Šis intervalas buvo naudojamas nustatant tinkamą kainų skirtumą, kuris buvo įvertintas 7 punktais, nes šis lygis buvo artimas siūlomų ir prašomų kainų skirtumo, nustatyto remiantis šiais pokalbiais, apimančiais bet kurį Dešimties grupės (G10) valiutų derinį ir bent vieną EEE valiutą, viduriui. Taikydama pusės kainų skirtumo sumažinimą ji nustatė 3,5 punkto koregavimo koeficientą (597, 598, 604–609 konstatuojamosios dalys ir 501 išnaša).

419 Ieškovai nurodo, kad rinkos formavimo koregavimo koeficientas yra netinkamas ir iškreiptas remiantis didesniais siūlomų ir prašomų kainų skirtumais, kurie rodo, kad *Credit Suisse* nustatyta pakaitinė vertė yra per didelė, ir neatspindi pažeidimo ekonominės reikšmės. Jų nuomone, ginčijamame sprendime Komisijos pasirinkta imtis yra ribota ir nereprezentatyvi, ypač dėl to, kad ji nėra susijusi su *Credit Suisse* dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpiu. Jų nuomone, Komisija negalėjo savo metodikos „tinkamumo“ pagrįsti tuo, kad susitarimo procedūros šalys sutiko su baudų intervalu. Bet kuriuo atveju, jei Komisija rėmėsi minėta imtimi, ji galėjo įvertinti kainų skirtumus taip, kad atsižvelgtų į sandorių pasiskirstymą ir ištaisytų šios imties nereprezentatyvumą.

420 Per posėdį ieškovai patvirtino, kad vykstant administracinei procedūrai jie pateikė Komisijai „geriausią turimą informaciją“ apie ginčijamame sprendime Komisijos pasirinktą imtį, t. y. atitinkamo laikotarpio *Bloomberg BFIX* duomenis. Atsakydami į proceso organizavimo priemonę, ieškovai šiuos duomenis pateikė Bendrajam Teismui.

421 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais. Jos nuomone, ginčijamame sprendime naudota keitimosi informacija imtis yra tinkamiausia ir reprezentatyviausia duomenų bazė, nes labiausiai atitinka *Credit Suisse* ekonominę veiklą, su kuria susijęs nagrinėjamas pažeidimas. Iš tikrųjų šis pavyzdys apima visus pokalbius, vykusius nagrinėjamoje pokalbių svetainėje, kurioje buvo keičiamasi informacija, taip pat su pažeidimu susijusius konkrečius finansinius produktus, ir yra gautas iš įmonių, iš tikrųjų dalyvavusių darant tą patį pažeidimą. Komisija mano, kad siekdama užtikrinti vienodas sąlygas ji neprivalėjo parengti *Credit Suisse* pritaikytos metodikos, bet atsižvelgė į su kitomis dalyvaujančiomis įmonėmis susijusiomis nagrinėjamų įvykių laikotarpio įrodymus. Be to, ji laikosi nuomonės, kad dėl to, jog buvo atsižvelgta tik į 500 mln. bazinės valiutos vienetų arba mažesnės vertės sandorius, dalyvavusių bendrovių prekybos veiklos atveju ši imtis yra reprezentatyvi. Bet kuriuo atveju apskaičiuojant nominaliąsias metines sumas jau atsižvelgta į konkretų *Credit Suisse* dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpį ir jo reikšmę. Komisija prašo atmesti ieškovų argumentus.

422 Per posėdį Komisija pakartojo savo poziciją, kad ginčijamame sprendime rinkos formavimo koregavimo koeficientui apskaičiuoti naudota pasikeitimų informacija imtis buvo reprezentatyvesnė nei *Bloomberg BFIX* duomenys, nes ji tiko konkrečiam nagrinėjamam pažeidimui. Atsakydama į proceso organizavimo priemonę Komisija pateikė minėtą imtį, kurią, kaip ji manė, sudarė „geriausia turima informacija“ minėtam apskaičiavimui atlikti ir kuria remiantis buvo galima geriausiai apytiksliai nustatyti pažeidimo ekonominį dydį.

423 Šiuo klausimu pažymėtina, kad šalys sutinka, jog apskaičiuojant rinkos formavimo koregavimo koeficientą nagrinėjamu atveju tikslinga atsižvelgti į pusę siūlomų ir prašomų kainų skirtumo. Vis dėlto šalys iš esmės nesutaria dėl to, ar ginčijamame sprendime apskaičiuojant rinkos formavimo koregavimo koeficientą naudota pokalbių dėl siūlomų ir prašomų kainų skirtumo imtis yra „geriausia turima informacija“, kaip tai suprantama pagal Baudų apskaičiavimo gairių 15 punktą.

424 Reikia priminti, kad, remiantis Baudų apskaičiavimo gairių 15 punktu, „[n]ustatydama įmonės pardavimo vertę, Komisija naudosis geriausia turima šios įmonės informacija“. Kaip matyti iš šio sprendimo 393 punkte minimos jurisprudencijos, taikydama gairėse nustatytą metodą, ji, be kita ko, turi užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į „geriausią turimą informaciją“, Sąjungos teismui vykdant išsamią teisinę ir faktinę kontrolę.

425 Kita vertus, remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, priėmusi elgesio taisykles, kaip antai Baudų apskaičiavimo gaires, ir apie jas pranešusi viešai paskelbdama, jog nuo šio momento taikys jas atvejams, kuriems skirtos šios taisyklės, Komisija pati apribojo savo diskreciją ir negali nukrypti nuo šių taisyklių, nes priešingu atveju jos veiksmai bus pripažinti bendrųjų teisės principų, pavyzdžiui, vienodo požiūrio ar teisėtų lūkesčių apsaugos, pažeidimu (šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 211 punktą).

426 Nagrinėjamu atveju iš ginčijamo sprendimo matyti, kad apskaičiuojant rinkos formavimo koregavimo koeficientą Komisijos naudota imtis apėmė šešiolika pokalbių. Taip pat paaiškėjo, kad ši imtis susijusi su kainų skirtumais, apie kuriuos sužinota iš pokalbių, įvykusių 2011 m. (du birželio 24 d. pokalbiai, vienas liepos 11 d. pokalbis, du rugpjūčio 10 d. pokalbiai, vienas rugsėjo 20 d. pokalbis, vienas spalio 5 d. pokalbis ir vienas spalio 21 d. pokalbis) bei 2012 m. (vienas sausio 5 d. pokalbis, vienas sausio 11 d. pokalbis, vienas sausio 31 d. pokalbis, vienas vasario 17 d. pokalbis, vienas kovo 1 d. pokalbis, vienas balandžio 5 d. pokalbis, vienas balandžio 18 d. pokalbis ir vienas birželio 18 d. pokalbis), per kuriuos prekiautojai vieni kitiems nurodė šių valiutų porų siūlomų ir prašomų kainų skirtumus: GBP/USD (šeši pokalbiai), EUR/CHF (vienas pokalbis), EUR/GBP (septyni pokalbiai), GBP/JPY (vienas pokalbis) ir EUR/JPY (vienas pokalbis).

427 Atsižvelgiant į tai, reikia išnagrinėti ieškovų kritines pastabas dėl Komisijos naudotos imties.

428 Pirma, kalbant apie laikotarpį, kuriuo buvo apskaičiuoti siūlomų ir prašomų kainų skirtumai, susidarę dėl ginčijamame sprendime naudotos imties, tenka konstatuoti, kaip tai padarė ieškovai, kad jo įtraukimas negali būti laikomas tinkamu, nes jis viršija nagrinėjamą laikotarpį.

429 Šiaip ar taip, atsižvelgti į siūlomų ir prašomų kainų skirtumus, sužinotus iš kelių pokalbių, be kita ko, įvykusių 2011 m., t. y. prieš prasidedant *Credit Suisse* pažeidimo laikotarpiui, nėra svarbu nustatant pakaitinę vertę, apskaičiuojamą remiantis sandoriais su įvairiomis valiutų poromis, kurių metinės nominaliosios sumos buvo nustatytos 2012 m.

430 Atsižvelgiant į neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkos nepastovumą ir likvidumą, valiutų kursai, kurių sudedamoji dalis yra siūlomų ir prašomų kainų skirtumas, veikiami šių rinkos ypatumų, greitai kinta, kaip, be kita ko, matyti iš ginčijamame sprendime naudotos imties. Kalbant konkrečiau, iš šios imties matyti, kad sandorio, susijusio su ta pačia suma ir ta pačia valiutų pora, siūlomų ir prašomų kainų skirtumai skirtingomis dienomis buvo nevienodi. Reikia pasakyti, kad, vertinant objektyviai, taikydama 2011 m. prekiautojų nustatytus siūlomų ir prašomų kainų skirtumus Komisija negalėjo gauti tikslios informacijos apie tikrąją *Credit Suisse* 2012 m. – pažeidimo laikotarpiu – gautų rinkos formavimo pajamų vertę.

431 Jei šiomis aplinkybėmis būtų atsižvelgiama į siūlomų ir prašomų kainų skirtumus, susijusius su įvairiomis 2011 m. datomis, turėtų būti pripažinta, kad tai yra netinkama ir negali atspindėti *Credit Suisse* faktinės ekonominės padėties pažeidimo laikotarpiu.

432 Antra, šešiolikos pokalbių imtis, naudota rinkos formavimo korekcijos koeficientui apskaičiuoti, yra ribota, palyginti su sandorių, atitinkančių metines nominaliąsias sumas, į kuriuos atsižvelgė Komisija, skaičiumi, kad būtų galima objektyviai atspindėti, be kita ko, tariamo pažeidimo ekonominę reikšmę.

433 Šiuo klausimu reikia pasakyti, kad nors minėtas sandorių skaičius nebuvo nurodytas ginčijamame sprendime, nes Komisija rėmėsi tik sandoriais dėl 500 mln. bazinės valiutos vienetų ar mažesnių sumų (604 konstatuojamoji dalis), o nominaliosios sumos, į kurias ji atsižvelgė, sudaro 1 060 802 752 528 EUR bendrą sumą (592 konstatuojamoji dalis), šias nominaliąsias sumas padalijus iš maksimalios sandorių, kuriais ji rėmėsi, apimties (500 000 000), reikia laikytis nuomonės, kad šias nominalias sumas atitinkančių sandorių skaičius yra ne mažesnis kaip 2 121. Ieškovai tvirtina, kad *Credit Suisse* per dalyvavimo darant nurodytą pažeidimą laikotarpį įvykdė 22 000 sandorius, o Komisija to neginčija.

434 Trečia, reikėtų priminti, kad apskaičiuodama pakaitinę vertę Komisija rėmėsi metinėmis nominaliosiomis sumomis, atitinkančiomis valiutų, kuriomis prekiaujama dažniausiai, poras, įskaitant vieną iš EEE valiutų, t. y. eurais, svarais sterlingų, Norvegijos kronomis, Švedijos kronomis arba Danijos kronomis, tais mėnesiais, kai bankai dalyvavo darant nagrinėjamą pažeidimą (ginčijamo sprendimo 589 konstatuojamoji dalis). Kaip matyti iš įrodymų, susijusių su ginčijamame sprendime naudota pokalbių apie siūlomų ir prašomų kainų skirtumus imtimi, į šią imtį pateko vos penkios valiutų poros iš keturiasdešimties galimų kombinacijų.

435 Šis valiutų porų, susijusių su ginčijamame sprendime patvirtinta siūlomų ir prašomų kainų skirtumų imtimi, nereprezentatyvumas gali turėti reikšmingą įtaką vertinant *Credit Suisse* pakaitinei vertei apskaičiuoti reikalingus „geriausius duomenis“, turėtus priimant ginčijamą sprendimą. Iš tikrųjų, kaip matyti iš minėtos imties, įvairios valiutų poros, susijusios su šia byla, skiriasi likvidumu ir taikomais siūlomų ir prašomų kainų skirtumais (pavyzdžiui, 200 mln. EUR ir GBP valiutų poros atveju mažiausias siūlomų ir prašomų kainų skirtumas siekė nuo 10 iki 12, o didžiausias – nuo 12 iki 14, o tokios pat apimties GBP ir USD valiutų poros atveju mažiausias siūlomų ir prašomų kainų skirtumas buvo 18, o didžiausias – 20).

436 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tenka konstatuoti, jog imtį, kurią Komisija naudojo ginčijamam koregavimo koeficientui apskaičiuoti, sudaro nedaug elementų, iš kurių daugiau nei pusė nėra susijusi su nagrinėjamu laikotarpiu (žr. šio sprendimo 426 punktą), taigi ji nepakankamai išsamiai atspindi kiekvieną valiutų porą, kurią Komisija pripažino reikšminga minėtam apskaičiavimui atlikti. Vadinasi, minėta imtis negali būti laikoma suteikiančia duomenų, kurių būtų pakakę užtikrinti, kad visoms atitinkamoms valiutų poroms būtų proporcingai atstovaujama atsižvelgiant į rinkos formavimo koregavimo koeficiento logiką, t. y. į tai, kad iš sandorių gaunamos pajamos įtraukiamos apskaičiuojant valiutų poros, apimančios vieną EEE valiutą, pirkimo ir pardavimo kursų skirtumą.

437 Ieškovams vis dėlto svarbu įrodyti, kad, vadovaujantis metodika, kurią teisėtai nustatė Komisija, iš tikrųjų buvo geresnių duomenų nei tie, kuriuos pasirinko ši institucija, ir kad šie duomenys iš tikrųjų yra prieinami (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2019 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *HSBC Holdings ir kt. / Komisija*, T-105/17, EU:T:2019:675, 324 punktą). Taigi reikia nustatyti, ar *Bloomberg BFIX* duomenys, kuriais ieškovai siūlė Komisijai remtis nustatant rinkos formavimo koregavimo koeficientą, buvo „geriausia turima informacija“, kuria remiantis galima įgyvendinti ginčijamame sprendime Komisijos apibrėžtą metodiką.

438 Šiuo klausimu pirmiausia reikia pažymėti, kad, kaip ieškovai pabrėžė per teismo posėdį, naudodama *Bloomberg BFIX* duomenis Komisija būtų galėjusi atsižvelgti į tūkstančius atitinkamo laikotarpio duomenų, taigi, į daug daugiau siūlomų ir prašomų kainų skirtumo pavyzdžių, susijusių su *Credit Suisse* įvykdyto pažeidimo laikotarpiu, kurie yra reprezentatyvesni, turint omenyje didelę sandorių, į kuriuos Komisija atsižvelgė apskaičiuodama pakaitinę vertę, apimtį (žr. šio sprendimo 432 ir 433 punktus). Taigi atsižvelgus į šiuos duomenis, būtų buvę galima

nustatyti proporcingą šių skirtumų ir to paties laikotarpio metinių nominaliųjų sumų atitiktį, remiantis pagrindine pardavimo vertės apskaičiavimo logika šioje byloje, ir valiutų poras, įtrauktas į ginčijamo koregavimo koeficiento apskaičiavimo perimetrą.

439 Antra, kaip buvo nurodyta per posėdį, Komisija ginčija *Bloomberg BFIX* duomenų tinkamumą. Komisijos nuomone, šie duomenys yra riboti, visų pirma dėl to, kad jais remiantis negalima išskirti darant pažeidimą dalyvavusių bankų faktiškai taikyto siūlomų ir prašomų kainų skirtumo. Kaip Komisija nurodė per posėdį ir atsakydama į Teisingumo Teismo priimtą proceso organizavimo priemonę, šie duomenys taip pat nėra konkrečiai susiję su nagrinėjamu pažeidimu, visų pirma dėl to, kad jie gaunami ne iš pažeidimo padarymo vietos ir nėra susiję su darant pažeidimą dalyvavusių bankų įvykdytais sandoriais.

440 Vis dėlto, nors tiesa, kad Baudų apskaičiavimo gairės grindžiamos atsižvelgimu į su pažeidimu susijusių atitinkamų produktų pardavimų vertę siekiant nustatyti skirtinų baudų bazinį dydį (2019 m. liepos 10 d. Sprendimas *Komisija / Icap ir kt.*, C-39/18 P, EU:C:2019:584, 26 punktas), jų 16 punkte taip pat numatyta galimybė Komisijai nustatyti šią vertę, kai įmonės pateikti duomenys neišsamūs arba nepatikimi, be kita ko, remiantis bet kokia kita informacija, kurią ji laiko svarbia ar tinkama. Taigi pagal šias gaires duomenys, į kuriuos atsižvelgia Komisija, nebūtinai turi būti susiję su konkrečiu pažeidimu.

441 Sąvoka „geriausia turima informacija“, kaip ji apibrėžta Baudų nustatymo gairių 15 punkte, nereiškia, kad reikia rasti duomenų, kuriais būtų galima visiškai tiksliai parodyti pažeidimo ekonominę svarbą ir įmonės santykinį svorį vykdant pažeidimą; ji reiškia, kad reikia rasti duomenų, kurie būtų geresnės kokybės nei kiti turimi duomenys, visų pirma tuo, kad jie nuosekliau, išsamiau ir patikimiau atspindi šią svarbą ir reikšmę (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 11 d. Sprendimo *RWE ir RWE Dea / Komisija*, T-543/08, EU:T:2014:627, 230, 234 ir 237 punktus).

442 Atsižvelgiant į tai, kad remiantis *Bloomberg BFIX* duomenimis galima atsižvelgti į visas valiutų poras, įtrauktas į valiutų, kuriomis remiamasi apskaičiuojant nagrinėjamą koregavimo koeficientą, grupę, jie sudaro didesnę imtį, proporcingai atspindinčią metines nominaliąsias sumas, kurioms šis koeficientas buvo pritaikytas, ir yra susiję su *Credit Suisse* dalyvavimo vykdant pažeidimą laikotarpiu, jie turi būti laikomi nuoseklesniais, išsamesniais ir patikimesniais nei duomenys, kuriais rėmėsi Komisija, siekdama atspindėti ekonominę pažeidimo reikšmę ir *Credit Suisse* santykinę įtaką jam.

443 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad *Bloomberg BFIX* duomenys, Komisijai pasiūlyti per administracinę procedūrą ir ieškovų pateikti Bendrajame Teisme, priešingai, nei teigia Komisija, yra „geriausia turima informacija“, galinti tiksliau atspindėti *Credit Suisse* pakaitinę vertę.

444 Komisija negali pagrįstai pateisinti atsižvelgimo į duomenis, kurie neatspindi realios pajamų, gautų iš rinkos formavimo, vertės, remdamasi būtinybe laikytis vienodo požiūrio į pažeidimo dalyvius, nes visoms pažeidimo šalims turėtų būti taikomas vienodas metodas.

445 Pagal vienodo požiūrio principą reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, jei toks vertinimas nėra objektyviai pagrįstas (žr. 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Guardian Industries et Guardian Europe / Komisij*a, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 51 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Vis dėlto vienodo požiūrio principo taikymas negali tapti pagrindu neleisti nagrinėjamu atveju atsižvelgti į individualius darant pažeidimą dalyvavusių įmonių duomenis net ir taikant tą pačią pakaitinės vertės apskaičiavimo metodiką. Nagrinėjamu atveju individualizuotų duomenų, susijusių su siūlomų ir

prašomų kainų skirtumais *Credit Suisse* dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpiu, naudojimas yra tik vienas iš Komisijos sukurtos ir visoms minėto pažeidimo šalims taikomos metodikos įgyvendinimo būdų, kuris nekeičia pažeidimo esmės, o tik gali padidinti šio banko pakaitinės vertės tikslumą, kiek tai susiję su jo veiklos mastu ir apimtimi jo dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpiu.

446 Be to, Bendrasis Teismas jau yra nusprendęs, kad Komisijos požiūris, pagal kurį apskaičiuojant pardavimų vertę atsižvelgiama į skirtingų laikotarpių duomenis, nes įmonių dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpiai skiriasi, atitinka vienodo požiūrio principą, nes, be kita ko, reikia atsižvelgti į realią šių įmonių ekonominę padėtį pažeidimo darymo laikotarpiu ir neleisti, kad pardavimų vertė sumenkintų pažeidimo ekonominę svarbą (2021 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Tokin / Komisija*, T-343/18, EU:T:2021:636, 110–114 ir 118 punktai).

447 Be to, atvirkščiai, nei teigia Komisija, tai, kad susitarusios šalys sutiko su vienodų duomenų naudojimu apskaičiuojant koregavimo koeficientą, taikomą pagal Komisijos parengtą metodiką, juo labiau negali būti pagrindas paneigti išvadą, kad *Credit Suisse* atveju juos naudoti buvo netinkama ir neadekvatu.

448 Vadinasi, kai nustatydama koregavimo koeficientą, kuris turėjo būti taikomas *Credit Suisse* pakaitinei vertei apskaičiuoti, Komisija nesinaudojo „geriausia turima informacija“, ji nepaisė Baudų apskaičiavimo gairių ir klaidingai apskaičiavo bazinį *Credit Suisse* skirtos baudos dydį.

ii) Dėl prekybos savo sąskaita koregavimo koeficiento

449 Ginčijamame sprendime dėl koregavimo koeficiento, taikomo prekybai savo sąskaita, nes prekiautojai keitėsi informacija, susijusia su jų atviromis rizikos pozicijomis, Komisija, priminusi, kad nė vienas iš atitinkamų bankų negalėjo pateikti duomenų, reikalingų šioms prekybos pajamoms apskaičiuoti, ir atsižvelgusi į techninius sunkumus, kylančius apskaičiuojant prekybos savo sąskaita pajamų pakaitinę vertę, siekdama nustatyti siūlomų ir prašomų kainų skirtumą, nusprendė remtis viešais šaltiniais, susijusiais su sandoriais tarp prekiautojų (žr. šio sprendimo 24 punktą). Kad šios pajamos nebūtų pervertintos, Komisija nusprendė jas apskaičiuoti nominaliąją sumą daugindama iš 10 % tinkamo siūlomų ir prašomų kainų skirtumo, kurį ji savo nuožiūra įvertino 0,6–1,5 punkto. Remdamasi šiomis nuostatomis, ji atsižvelgė į nustatytą 1 punkto siūlomų ir prašomų kainų skirtumą, kurį padalijo iš minėtų 10 %. Taip ji apskaičiavo, kad šis koregavimo koeficientas yra 0,1 punkto.

450 Ieškovai kritikuoja Komisiją dėl to, kad ji savavališkai taikė koregavimo koeficientą, siekdama atsižvelgti į pajamas, kurias dalyvaujantys bankai gavo iš atvirų rizikos pozicijų valdymo, ir kad jam nustatyti ji pritaikė 10 % prekiautojų tarpusavyje taikomą siūlomų ir prašomų kainų skirtumą. Jie laikosi nuomonės, kad pajamos, gaunamos valdant atviras rizikos pozicijas, grindžiamos galimu prekiautojo pozicijos vertės padidėjimu, o ne skirtumu, kurį prekiautojas galiausiai turi sumokėti. Dėl tos priežasties jie teigia, jog naudojimasis siūlomų ir prašomų kainų skirtumu tam, kad būtų atsižvelgta į galimas pajamas, neatspindi pajamų, kurias *Credit Suisse* galėjo gauti iš šios veiklos. Bet kuriuo atveju Komisija neįrodė, kad vidutinės pajamos iš prekybos savo sąskaita yra proporcingos siūlomų ir prašomų kainų skirtumui.

451 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

452 Šiuo klausimu iš pradžių reikia pažymėti, kad ieškovai neginčija ginčijamo sprendimo 610 konstatuojamojoje dalyje išdėstyto teiginio, kad, viena vertus, darant ginčijamą pažeidimą dalyvavę bankai sudarė sandorius ne tik kaip rinkos formuotojai, bet ir savo sąskaita, ir, kita vertus, kad iš visų šių sandorių buvo gaunamos pajamos. Taip pat neginčijama šio sprendimo 630 konstatuojamojoje dalyje padaryta išvada, kad „siūlomų ir prašomų kainų skirtumai atspindi bankų lūkesčius dėl su atvira pozicija susijusios rizikos“.

453 Turint tai omenyje, reikia priminti, jog neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje siūlomų ir prašomų kainų skirtumas yra atlygis, kurį prekiautojas gauna visų pirma už riziką, kurią jis prisiima turėdamas tam tikrą valiutą savo portfelyje dėl atvirų rizikos pozicijų, susidariusių dėl valiutų kursų svyravimo rinkoje greičio (žr. šio sprendimo 21 punktą ir ginčijamo sprendimo 35 bei 36 konstatuojamąsias dalis, kurių ieškovai neginčija).

454 Vadinasi, reikia nuspręsti, kad Komisijos požiūris į prekybos savo sąskaita koregavimo koeficiento apskaičiavimą, grindžiamą siūlomų ir prašomų kainų skirtumu, turi būti laikomas atitinkančiu realią neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos padėtį. Minėtas Komisijos požiūris taip pat atitinka logiką, kuria grindžiamas pakaitinės vertės pasirinkimas, nes jį apskaičiuojant, be kita ko, atsižvelgiama į pajamas, gautas iš *Credit Suisse* prekybos savo sąskaita.

455 Tokiomis aplinkybėmis ieškovai, kurie tik teigia, kad siūlomų ir prašomų kainų skirtumas nėra svarbus apskaičiuojant pajamas, gautas iš prekybos savo sąskaita, ir nepateikia tinkamesnio alternatyvaus metodo, negali pagrįstai remtis Komisijos tariamai netinkamu siūlomų ir prašomų kainų skirtumo taikymu nustatant pajamas, kurias *Credit Suisse* galėjo gauti iš prekybos savo sąskaita veiklos.

456 Apskritai ieškovų teiginys, kad vykdydami prekybos savo sąskaita veiklą prekiautojai sumoka skirtumą, o ne jį uždirba, turi būti laikomas prieštaraujančiu komercinei logikai ir prekybos savo sąskaita ekonominiam racionalumui; be kita ko, kaip nurodyta ginčijamame sprendime, kurio šiuo klausimu ieškovai neginčija, „jie puikiai gali padidinti, sumažinti ar likviduoti atviras rizikos pozicijas, „uždirbdami kitų prekiautojų skirtumą <...>; tai iš tikrųjų yra esminis gero rinkos formuotojo ir apskritai prekiautojo bruožas ir rodo, kad rinkos formavimas ir prekyba savo sąskaita yra glaudžiai susiję“ (630 konstatuojamoji dalis).

457 Galiausiai, nors ieškovai formaliai prieštarauja teiginiui, kad vidutinės prekybos savo sąskaita pajamos yra proporcingos siūlomų ir prašomų kainų skirtumui, remdamiesi viename tyrime nustatytais „labai dažnais siūlomų ir prašomų kainų skirtumais“, jie nepateikia jokio konkretaus paaiškinimo šiam prieštaravimui pagrįsti. Iš tikrųjų jie tik nurodo, kad „didelis sandorių dažnumas šioje byloje yra nereikšmingas“. Bet kuriuo atveju ieškovai negalėjo pagrįstai priekaištauti Komisijai dėl įrodinėjimo naštos perkėlimo jiems, nes Komisija turi diskreciją apskaičiuoti baudą. Be to, negalima pritarti ieškovų argumentui, kad prekiautojų rinkoje 10 % siūlomų ir prašomų kainų skirtumas nustatant ginčijamą koregavimo koeficientą taikytas savavališkai ir netinkamai, remiantis vien niekaip nepagrįstu teiginiu.

458 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisija teisingai nustatė prekybai savo sąskaita taikytiną koregavimo koeficientą. Taigi ieškovų argumentai šiuo klausimu turi būti atmesti kaip nepagrįsti.

3) Dėl ieškovų pasiūlytos alternatyvios pakaitinės vertės apskaičiavimo metodikos

459 Ieškovai teigia, kad per administracinę procedūrą *Credit Suisse* pasiūlyta alternatyvi metodika yra tinkamesnis ir patikimesnis pagrindas jo pardavimų vertei nustatyti. Iš esmės taikant šią metodiką buvo apskaičiuotos kiekvieno valiutų poros ir prekybos mėnesio derinio nominalios sumos, gautos iš sandorių, kurių metu *Credit Suisse* suteikė likvidumą; tos sumos buvo padaugintos iš koregavimo koeficiento, susijusio su siūlomų ir prašomų kainų skirtumu, atitinkančiu pusę kiekvieno konkretaus valiutų poros ir prekybos mėnesio derinio siūlomų ir prašomų kainų skirtumo, nustatyto remiantis iš nepriklausomos trečiosios šalies gautais duomenimis.

460 Ieškovų teigimu, pagal šią metodiką pakaitinę vertę galima apskaičiuoti tiksliau. Komisija rimtai neišnagrinėjo *Credit Suisse* argumentų ir pasiūlytos alternatyvios metodikos. Ieškovai priekaištauja Komisijai dėl to, kad šiuo atveju ji neįvykdė pareigos motyvuoti.

461 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

462 Pirmiausia reikia pažymėti, jog ieškovų siūloma metodika skiriasi nuo ginčijamame sprendime taikytos metodikos tuo, kad pagal ją į skaičiavimus neįtraukiamos su pirkimo sandoriais susijusios nominaliosios sumos ir prekybai savo sąskaita taikomas koregavimo koeficientas, bet įvertinami su rinkos formavimo veikla susiję siūlomų ir prašomų kainų skirtumai.

463 Kaip matyti iš šio sprendimo 410–416 punktų, ieškovai klaidingai siekia įrodyti, kad apskaičiuojant metines nominaliąsias sumas reikia atsižvelgti tik į valiutos pardavimo sandorius. Iš tikrųjų atliekant tokį skaičiavimą nebūtų atsižvelgta į visus reikšmingus *Credit Suisse* sudarytus sandorius, net jeigu jis būtų atliekamas remiantis valiutų porų ir konkrečių prekybos mėnesių deriniu. Bet kuriuo atveju, kaip matyti iš ekspertizės ataskaitos, kuria ieškovai remiasi grįsdami savo metodiką, alternatyvus sąlyginių sumų apskaičiavimas nėra pagrįstas tiksliais duomenimis, kuriais remiantis būtų galima nustatyti tik tuos sandorius, kurių metu *Credit Suisse* suteikė likvidumą.

464 Be to, vertinant prekybos savo sąskaita pajamų vertės neįtraukimą į pakaitinės vertės apskaičiavimo metodiką, reikia pasakyti, kad nors jų neįtraukus būtų galima sumažinti tariamai „išpūstą“ pakaitinę vertę, dėl tokio neįtraukimo neatsižvelgiama į pažeidimo ekonominę svarbą ir *Credit Suisse* santykinę įtaką jam, nes tokios pajamos yra bankų pajamų šaltinis ir esminė jų veiklos dalis.

465 Dėl argumento, susijusio su motyvų nepakankamumu, grindžiamo tuo, kad Komisija nepaaiškino, kodėl neatsižvelgė į ieškovų pasiūlytą alternatyvų metodą, reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 626–633 konstatuojamųjų dalių, Komisija nurodė priežastis, dėl kurių nusprendė, kad ieškovų pasiūlyta alternatyvi metodika yra netinkama. Dėl likusios dalies reikia pasakyti, kad minėtas argumentas labiau painiojamas su minėtos metodikos vertinimo pagrįstumo tyrimu. Bet kuriuo atveju reikia priminti, kad, remiantis jurisprudencija, Komisija negali būti įpareigota savo sprendimuose paaiškinti priežastis, dėl kurių ji, kiek tai susiję su baudos dydžio apskaičiavimu, nepasirinko požiūrių, alternatyvių tam, kurio iš tikrųjų laikomasi ginčijamame sprendime (2015 m. liepos 15 d. Sprendimo *SLM ir Ori Martin / Komisija*, T-389/10 ir T-419/10, EU:T:2015:513, 206 punktas).

466 Vadinasi, reikia patenkinti ieškinio ketvirtojo pagrindo pirmąją dalį tik tiek, kiek Komisija, nustatydama *Credit Suisse* taikytiną rinkos formavimo koregavimo koeficientą, nesivadovavo geriausia turima informacija.

467 Atsižvelgdamas į tai, Bendrasis Teismas mano, kad tikslinga tęsti ieškinio ketvirtojo pagrindo analizę, pirmiausia nagrinėjant trečią dalį, paskui – antrą, ketvirtą ir penktą dalis.

b) Dėl ketvirtojo pagrindo trečios dalies, grindžiamos tuo, kad pritaikius pažeidimo sunkumo koeficientą buvo nustatyta pernelyg didelė bauda

468 Remiantis Baudų apskaičiavimo gairėmis, bazinis baudos dydis priklausys nuo pardavimų vertės dalies, apskaičiuotos remiantis pažeidimo sunkumu, padaugintu iš pažeidimo metų skaičiaus (19 punktas). Pažeidimo sunkumas bus nustatomas atskirai kiekvienu konkrečiu pažeidimo atveju, atsižvelgiant į visas su juo susijusias aplinkybes (20 punktas). Paprastai nustatyta pardavimo vertės dalis, į kurią bus atsižvelgiama, sieks daugiausiai 30 % (21 punktas). Siekdama nustatyti pardavimų vertės procentinę dalį, į kurią turi būti atsižvelgta tam tikru atveju, Komisija atsižvelgs keletą veiksnių, pavyzdžiui, pažeidimo pobūdį, visų susijusių šalių bendrą rinkos dalį, pažeidimo geografinį plotą ir pažeidimo įgyvendinimą (arba neįgyvendinimą) (22 punktas). Be to, kadangi už sunkiausius konkurencijos teisės pažeidimus, kaip antai už horizontaliuosius susitarimus dėl kainų nustatymo, turi būti baudžiama griežtai, nustatyta pardavimų procentinė dalis, į kurią atsižvelgiama tokių pažeidimų atveju, paprastai bus didelė (23 punktas).

469 Ginčijamo sprendimo 634–637 konstatuojamosiose dalyse Komisija, atsižvelgdama į šio sprendimo 468 punkte nurodytas taisykles, iš esmės nusprendė, kad, remiantis pažeidimo pobūdžiu ir geografiniu plotu, sunkumo koeficientas turėtų būti lygus 16 %.

470 Ieškovai tvirtina, kad Komisija klaidingai nustatė 16 % pažeidimo sunkumo koeficientą. Pirma, ji neatsižvelgė į nežymias prekiautojų valdomas rinkos dalis ir net nepaaiškino, kodėl į šias rinkos dalis nebuvo atsižvelgta, nors jos buvo svarbios nustatant dalyvavusių bankų ekonominę galią ir pažeidimo sunkumą. Antra, vertindama pažeidimo sunkumą Komisija neatsižvelgė į teisėtą ir prokonkurencinį keitimosi informacija tikslą. Trečia, dėl veiksnių, galinčių turėti įtakos pažeidimo sunkumui, t. y. dėl veiksmų skaičiaus ir intensyvumo, Komisija pagrįstai turėjo taikyti mažesnį sunkumo koeficientą.

471 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

472 Šiuo klausimu reikėtų priminti, kad atsižvelgdama į Baudų apskaičiavimo gairių 22 punkte nurodytus veiksnius, kurių sąrašas nėra baigtinis ir kuriuos ji vertina nustatydama pardavimų vertės dalį, kuria reikia remtis konkrečiu atveju, Komisija teisingai nustatė, kad ginčijamas pažeidimas apėmė visą EEE ir pasireiškė susitarimais ir (arba) suderintais veiksmais, kuriais iš esmės siekta sumažinti arba panaikinti neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkai būdingą įprastą netikrumą. Toks sumažinimas arba panaikinimas padėjo su pažeidimu susijusiems bankams lengviau priimti sprendimus dėl kainų nustatymo ir rizikos valdymo, t. y. aspektų, laikomų kriterijais, kuriais šie bankai turėjo konkuruoti neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkoje. Vadinasi, nagrinėjamas pažeidimas yra vienas iš sunkiausių konkurencijos apribojimų. Pagal Baudų apskaičiavimo gairių 23 punktą pardavimų dalis, į kurią atsižvelgiama apskaičiuojant baudas tokių pažeidimų atveju, paprastai atitinka skalės viršutinėje dalyje esančią vertę.

473 Taigi Komisijai negalima priekaištauti dėl to, kad nustatė 16 % sunkumo koeficientą, t. y. dydį, kuris pagal Baudų apskaičiavimo gaires už tokius pažeidimus skiriamų sankcijų skalėje yra vienoje žemiausių pozicijų.

474 Šios išvados negalima paneigti nė vienu ieškovų argumentu.

475 Pirma, nustatydama sunkumo koeficientą Komisija neprivalėjo atsižvelgti į vieną tęstinį pažeidimą dariusių prekiautojų rinkos dalis. Šis elementas nėra vienas iš veiksnių, išvardytų Baudų apskaičiavimo gairių 23 punkte. Be to, nors tiesa, kad, siekiant nustatyti pažeidimo sunkumą, reikia atsižvelgti į visus su jo vertinimu susijusius veiksnius, be kita ko, į dalyvavusių įmonių dydį, Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, kad privalomo ar išsamaus kriterijų vertinant pažeidimo sunkumą sąrašo nėra (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Infineon Technologies / Komisija*, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 196–198 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

476 Antra, antikonkurencinių veiksmų skaičius ir intensyvumas irgi nėra vienas iš Baudų apskaičiavimo gairių 23 punkte įvardytų veiksnių. Nors taip pat tiesa, kad pagal jurisprudenciją tokie aspektai paprastai yra svarbūs nustatant baudų dydį (žr. 2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Infineon Technologies / Komisija*, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 197 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), vis dėlto Komisija gali atsižvelgti į įmonės dalyvavimo darant pažeidimą santykinį sunkumą ir konkrečias bylos aplinkybes arba vertindama pažeidimo sunkumą, arba koreguodama baudos bazinį dydį pagal lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes (2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 104 punktas).

477 Tokiomis aplinkybėmis reikia pripažinti, kad Komisija turėjo teisę nustatyti sunkumo koeficientą atsižvelgdama į visą pažeidimą ir kad santykinis *Credit Suisse* dalyvavimo darant šį pažeidimą sunkumas galėjo būti nagrinėjamas visų pirma vertinant lengvinančias aplinkybes, o ne sunkumo koeficiento nustatymo stadijoje.

478 Galiausiai, trečia, vertinant įtariamą Komisijos neatsižvelgimą į teisėtą ir prokonkurencinį keitimosi informacija tikslą, reikia priminti, kaip tai buvo padaryta nagrinėjant antrojo pagrindo antrą dalį, kad Komisija pagrįstai atmetė šiuos argumentus. Taigi Komisija neturėjo priežasčių į juos atsižvelgti sunkumo koeficiento nustatymo stadijoje.

479 Vadinasi, ketvirtojo pagrindo trečia dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

c) Dėl ketvirtojo pagrindo antros dalies, grindžiamos klaida, padaryta neproporcingai mažai sumažinant baudą dėl atsakomybę lengvinančių aplinkybių

480 Ginčijamo sprendimo 650–656 konstatuojamosiose dalyse Komisija iš esmės laikėsi nuomonės, kad pagal Baudų apskaičiavimo gairių 29 punktą, atsižvelgiant į ypatingas šios bylos aplinkybes, t. y. viena vertus, į tai, kad *Credit Suisse* nėra atsakingas už pagrindinį susitarimą, ir, kita vertus, į pavienius veiksmų derinimo atvejus, tikslinga *Credit Suisse* pritaikyti po 2 % sumažinimą už kiekvieną iš šių elgesio formų, taigi, dėl lengvinančių aplinkybių baudą sumažinti iš viso 4 %.

481 Ieškovai tvirtina, kad Komisija, nepakankamai sumažinusi baudą dėl lengvinančių aplinkybių, atsižvelgė į tai, kad *Credit Suisse* buvo pripažintas atsakingu tik už vieną iš trijų veiksmų, sudarančių vieną tęstinį pažeidimą, juo labiau kad šis veiksmas buvo vienas lengviausių. Jų teigimu, siekdama atspindėti šią tikrovę Komisija turėjo sumažinti baudą apie 75 % arba bent dviem trečdaliais, t. y. 66 %. Be to, jie kritikuoja Komisiją dėl to, kad neatsižvelgė į lengvinančias aplinkybes, susijusias, pirma, su esą labai ribotu *Credit Suisse* dalyvavimu ir, antra, su tuo, kad jis vengė imtis antikonkurencinių veiksmų ir perdavė nagrinėjamoje pokalbių su klientais, pardavimo biurais ir kitais prekiautojais svetainėje gautą informaciją.

482 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

483 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 335 punkto, visais veiksmais, sudarančiais vieną tęstinį pažeidimą, siekta bendro tikslo – iš esmės sumažinti įprastą neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių rinkai būdingą neapibrėžtumą, vis dėlto nenustačius jokio galimo skirtumo, susijusio su jų sunkumu. Taigi negalima pritarti ieškovų bendram ir neišsamiam teiginiui, kad keitimasis informacija yra „vienas lengviausių“ iš trijų tą pažeidimą sudarančių veiksmų, į kurį reikėtų atsižvelgti kaip į lengvinančią aplinkybę.

484 Negalima sutikti ir su ieškovų argumentais, kuriais siekiama įrodyti, kad esama kitų lengvinančių aplinkybių nei tos, kurias Komisija nustatė ginčijamame sprendime.

485 Pirma, kadangi *Credit Suisse* buvo pripažintas atsakingu už vieną tęstinį pažeidimą, kiek tai susiję su keitimusi informacija, reikia priminti, kad, kaip matyti iš daugiau nei šimto ginčijamame sprendime išnagrinėtų pokalbių, *Credit Suisse* veiksmai buvo labai panašūs į kitų dalyvavusių bankų veiksmus, vykdytus tuo pačiu laikotarpiu. Taigi jo dalyvavimas darant pažeidimą nebuvo iš esmės ribotas, o tai galėjo būti laikoma lengvinančia aplinkybe pagal Baudų apskaičiavimo gairių 29 punktą.

486 Antra, kalbant apie neva konkurencinius *Credit Suisse* veiksmus, pakanka pažymėti, kad dėl to, jog šis argumentas iš esmės grindžiamas jau atmestais antrojo ir trečiojo pagrindų analizės stadijoje, Komisija jokiu būdu neprivalėjo pripažinti šio aspekto lengvinančia aplinkybe.

487 Trečia, galiausiai Komisijos klaidos, nustatytos nagrinėjant ieškinio pirmąjį pagrindą, susijusį su 2012 m. gegužės 9 d. pokalbio kvalifikavimu (ginčijamo sprendimo 276 konstatuojamoji dalis), poveikis turi būti analizuojamas tiek, kiek šis kvalifikavimas susijęs su *Credit Suisse* dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą santykinio sunkumo vertinimu, kurį atlikus tą sunkumą galima sumažinti pritaikius lengvinančias aplinkybes (žr. šio sprendimo 107–117 punktus).

488 Vis dėlto šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ši Komisijos padaryta kvalifikavimo klaida neturi įtakos baudos dydžio proporcingumui atsižvelgiant į konkrečias šios bylos aplinkybes. Iš tiesų įvertinus daugiau nei šimtą ginčijamame sprendime išnagrinėtų pokalbių, kurių dalis įvyko iki 2012 m. gegužės 9 d. pokalbio, o dalis – po jo ir kuriais veiksmai, dėl kurių priekaištaujama *Credit Suisse*, nebuvo nei nutraukti, nei paveikti, aplinkybė, kad tai buvo vienintelis pokalbis, kuriuo klaidingai prieš jį remtasi, taip pat nėra pagrindas sumažinti šiam bankui inkriminuojamo pažeidimo sunkumą, nes įvykių skaičius yra didelis, o šiam bankui inkriminuojami veiksmai sunkūs.

489 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ketvirtojo pagrindo antrą dalį reikia atmesti.

d) Dėl ketvirtojo pagrindo ketvirtos dalies, grindžiamos vienodo požiūrio principo pažeidimu

490 Ieškovai teigia, kad Komisija pažeidė vienodo požiūrio principą, nes neatsižvelgė, viena vertus, į tai, kad *Credit Suisse* laikomas atsakingu už vienintelį vieno tęstinio pažeidimo elementą, į kurį Komisija nepakankamai atsižvelgė sumažindama baudą 4 %, ir, kita vertus, į tai, kad *Credit Suisse* dalyvavimas darant įtariamą pažeidimą buvo ribotas, nors kitiems aptariamuose veiksmuose dalyvavusiems bankams bauda buvo sumažinta dėl sutapimo laiko atžvilgiu. Taigi Komisija neatsižvelgė į individualią *Credit Suisse* atsakomybę. Galiausiai ieškovai priekaištauja Komisijai dėl to, kad ji netinkamai pasinaudojo diskrecija, nustatydama baudas šioje byloje.

491 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

492 Iš pradžių reikia priminti, kad pagal šio sprendimo 445 punkte nurodytą jurisprudenciją vienodo požiūrio principas pažeidžiamas tik tuo atveju, kai panašios situacijos vertinamos skirtingai arba skirtingos situacijos vertinamos vienodai, nebent toks vertinimas gali būti objektyviai pagrįstas.

493 Taip pat reikia priminti, kad apskaičiuodama kartelyje dalyvavusioms įmonėms skirtinas baudas Komisija, naudodamasi šioje srityje turimais įgaliojimais, atitinkamas įmones turi vertinti diferencijuotai. Naudodamasi turima diskrecija Komisija turi individualizuoti sankciją, atsižvelgdama į tų įmonių veiksmus ir savybes, kad kiekvienu atveju būtų užtikrintas visiškas Sąjungos konkurencijos taisyklių veiksmingumas (žr. 2013 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *Caffaro / Komisija*, C-447/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:797, 50 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

494 Šiuo klausimu, kiek tai susiję su prieštaravimu dėl nevienodo požiūrio, nes neva nebuvo atsižvelgta į tai, kad *Credit Suisse* dalyvavimas darant pažeidimą buvo ribotas, reikia priminti, kad, priešingai, nei teigia ieškovai, Komisija, apskaičiuodama baudą, atsižvelgė į šio banko dalyvavimo trukmę, nagrinėjamu atveju trumpiausią iš visų pažeidimo dalyvių (ginčijamo sprendimo 643–645 punktai). Be to, Komisija atsižvelgė į tai, kad *Credit Suisse* dalyvavo tik darant vieną tęstinį pažeidimą, susijusį su keitimusi informacija, kuris nagrinėjamas šioje byloje ginčijamame sprendime, ir tuo jis skiriasi nuo kitų bankų, kurie dalyvavo darant kelis pažeidimus įvairiose pokalbių svetainėse. Taigi skirtingas *Credit Suisse* ir kitų bankų situacijų vertinimas turi būti laikomas objektyviai pateisinamu, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 492 ir 493 punktuose nurodytą jurisprudenciją, dėl skirtingos įvairiose pokalbių svetainėse padarytų pažeidimų trukmės ir skaičiaus.

495 Be to, reikia pažymėti, kad pateikdami bendro pobūdžio ir nepagrįstus argumentus, susijusius su įtariamu vienodo požiūrio principo pažeidimu, kurį Komisija padarė, kai atsisakė 66 %–75 % sumažinti *Credit Suisse* skirtos baudos bazinį dydį, kaip kitoms bylos šalims, dalyvavusioms darant kelis pažeidimus šioje rinkoje, kad atsižvelgtų į laikotarpių sutapimą, ieškovai iš esmės siekia pasiremti lengvinančia aplinkybe, kylančia iš kitų pažeidimo dalyvių veiksmų.

496 Vadovaujantis suformuota jurisprudencija, darant pažeidimą dalyvavęs asmuo iš principo negali remtis lengvinančia aplinkybe, grindžiama kitų šio pažeidimo dalyvių veiksmais (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 11 d. Sprendimo *Huhtamäki ir Huhtamaki Flexible Packaging Germany / Komisija*, T-530/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2019:498, 193 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Taigi tai, kad kiti kartelio nariai skirtingu laiku arba kelis kartus skirtingose pokalbių svetainėse dalyvavo darant skirtingus pažeidimus, prireikus galėtų būti laikoma jų atsakomybę sunkinančia, bet ne *Credit Suisse* atsakomybę lengvinančia aplinkybe (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 11 d. Sprendimo *Huhtamäki ir Huhtamaki Flexible Packaging Germany / Komisija*, T-530/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2019:498, 194 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

497 Bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad kitiems dalyviams suteiktas sumažinimas sprendime dėl susitarimo buvo pritaikytas ne pagrindinei sumai, kuria remiasi ieškovai, o apskaičiuojant pakaitinę vertę. Pavyzdžiui, prašomo sumažinimo negalima palyginti su tuo, kuris buvo pritaikytas kitiems pažeidimo dalyviams.

498 Taigi ketvirtojo pagrindo ketvirtą dalį reikia atmesti.

e) Dėl ketvirtojo pagrindo penktos dalies, grindžiamos nepakankamu ginčijamo sprendimo motyvavimu dėl ieškovams skirtos baudos apskaičiavimo proporcingumo, palyginti su kitiems pažeidimo dalyviams skirta bauda

499 Ieškovai priekaištauja Komisijai dėl to, kad ji nepakankamai pagrindė veiksnius, svarbius apskaičiuojant susitarimo šalims paskirtas baudas. Taigi jie mano, kad iš jų atimta galimybė įvertinti *Credit Suisse* teisės į vienodą požiūrį pažeidimo mastą, lygiai kaip Bendrasis Teismas neturi galimybės įvertinti *Credit Suisse* už ribotą dalyvavimą pritaikyto baudos sumažinimo proporcingumą.

500 Komisija nesutinka su ieškovų argumentais.

501 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ieškinyje išdėstyti ieškovų argumentai dėl neva nepakankamo baudos dydžio proporcingumo motyvavimo iš esmės grindžiami tuo, kad neįmanoma palyginti *Credit Suisse* skirtos baudos sumažinimo su baudos sumažinimu, pritaikytu kitoms bylos šalims, kurios sudarė susitarimą, ir taip yra dėl to, kad ieškovai, pareikšdami ieškinį, neturėjo sprendimo dėl susitarimo. Vis dėlto, kadangi nagrinėjant bylą Bendrajame Teisme su šiuo sprendimu jau buvo galima susipažinti, dubliko stadijoje jie nepateikė jokių papildomų argumentų dėl minėto motyvavimo nepakankamumo.

502 Paklausti per teismo posėdį ieškovai patvirtino, kad iš esmės nebesilaiko ketvirtojo pagrindo penktoje dalyje išdėstytų argumentų, susijusių su nepakankamu ginčijamo sprendimo motyvavimu dėl „veiksnių, kurie yra reikšmingi apskaičiuojant susitarimo šalims paskirtas baudas“. Vis dėlto jie laikėsi nuomonės, kad antroji jų argumentų dalis, susijusi su baudos proporcingumu, tebėra svarbi nagrinėjant šį ieškinį.

503 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad per teismo posėdį pateiktas ieškovų paaiškinimas dėl baudos proporcingumo niekaip nepagrįstas ketvirtojo pagrindo penktoje dalyje išdėstytais argumentais, apibendrintais šio sprendimo 499 ir 501 punktuose. Iš tikrųjų bendro pobūdžio ir neišsamus teiginys dėl baudos sumažinimo proporcingumo, ieškinyje išdėstytas dviem sakiniais, antrajame nurodant pasekmę, ieškovų kildinamą iš aplinkybės, kad nėra priimta sprendimo dėl susitarimo, bet kuriuo atveju nėra suformuluotas atskirai nuo [teiginio dėl] nepakankamo motyvavimo. Kadangi šis teiginys susijęs su argumentu, kurio bylos nagrinėjimo metu atsisakyta, jo nagrinėti nebereikia.

504 Bet kuriuo atveju *Credit Suisse* paskirtos baudos sumažinimas atsižvelgiant į lengvinamąsias aplinkybes dėl kitiems pažeidimo dalyviams sumažintos baudos negali būti laikomas tinkamu pagrindu galimam baudos neproporcingumui nustatyti (pagal analogiją žr. 2006 m. liepos 4 d. Sprendimo *Hoek Loos / Komisija*, T-304/02, EU:T:2006:184, 85 punktą). Iš tikrųjų minėti sumažinimai visų pirma yra įvairių aplinkybių, susijusių su individualiais *Credit Suisse* ir kitų pažeidimo dalyvių veiksmais, pasekmė ir į jas apskaičiuojant baudą gali būti atsižvelgiama remiantis sankcijos individualizavimo principu. Kaip matyti iš šio sprendimo 492–498 punktų, atsižvelgdama į tai, kad kiti į nagrinėjamą pažeidimą įsitraukę bankai taip pat dalyvavo darant kitus pažeidimus kitose pokalbių svetainėse ir dėl to jų padėtis buvo objektyviai skirtinga, palyginti su *Credit Suisse*, Komisija galėjo pritaikyti kitokią baudos mažinimo priemonę. Taigi šiam argumentui negalima pritarti.

505 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad ieškinio ketvirtasis pagrindas yra iš dalies pagrįstas, kiek tai susiję su jo pirma dalimi dėl rinkos formavimo koregavimo koeficiento. Vis dėlto likusią šio pagrindo dalį reikia atmesti.

2. Išvada dėl ginčijamo sprendimo 2 straipsnio a punkto

506 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad dėl Komisijos klaidos, susijusios su duomenimis, naudojamais nustatant koregavimo koeficientą, kuris taikomas apskaičiuojant pakaitinę vertę, reikia panaikinti ginčijamo sprendimo 2 straipsnio a punktą.

C. Dėl prašymo sumažinti baudą

507 Pateikdami trečiąjį reikalavimą ieškovai prašo Bendrojo Teismo sumažinti *Credit Suisse* paskirtą baudą, neatsižvelgiant į Bendrojo Teismo išvadas dėl pirmojo jų reikalavimo, kuriuo prašoma panaikinti ginčijamą sprendimą.

508 Taigi remiantis SESV 261 straipsniu ir Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsniu Bendrajam Teismui suteikta neribota kompetencija, reikia priimti sprendimą dėl ieškovų prašymo sumažinti baudą.

509 Šiuo klausimu reikia priminti, kad nors, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, neribota jurisdikcija, Sąjungos teismui suteikta pagal Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnį remiantis SESV 261 straipsniu, be sankcijos teisėtumo paprastos kontrolės, teismui suteikia teisę pakeisti Komisijos vertinimą savuoju ir atitinkamai panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą, šios neribotos jurisdikcijos įgyvendinimas neprilygsta patikrinimui savo iniciatyva, o procesas vyksta pagal rungimosi principą. Būtent ieškovas iš principo turi nurodyti su ginčijamu sprendimu susijusius ieškinio pagrindus ir pateikti įrodymų šiems pagrindams pagrįsti (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Infineon Technologies / Komisija* (C-99/17 P, EU:C:2018:773, 193 ir 194 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

510 Bendrojo Teismo naudojimasis neribota jurisdikcija reiškia, kad, kaip nustatyta Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalyje, jis privalo atsižvelgti į nagrinėjamo pažeidimo sunkumą ir jo trukmę, laikydamasis, be kita ko, motyvavimo, proporcingumo, sankcijų individualizavimo ir vienodo požiūrio principų, tačiau jam neprivaloma laikytis orientacinių taisyklių, kurias Komisija nustatė gairėse, net jei pastarosios gali būti naudingos Sąjungos teismams įgyvendinant savo neribotą jurisdikciją (žr. 2016 m. sausio 21 d. Sprendimo *Galp Energía España ir kt. / Komisija*, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 90 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

511 Taip pat svarbu pažymėti, kad Bendrojo Teismo atliekamas baudos dydžio nustatymas iš esmės nėra tikslus aritmetinis veiksmas. Be to, kai Bendrasis Teismas priima sprendimą naudodamasis jam suteikta neribota jurisdikcija, jis turi atlikti savo vertinimą atsižvelgdamas į visas bylos aplinkybes (žr. 2015 m. liepos 15 d. Sprendimo *Trafilerie Meridionali / Komisija*, T-422/10, Rink., EU:T:2015:512, 398 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

512 Vykdydamas pareigą motyvuoti Bendrasis Teismas turi išsamiai apibūdinti veiksnius, į kuriuos atsižvelgė priimdamas sprendimą dėl baudos dydžio nustatymo (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Trafilerie Meridionali / Komisija*, C-519/15 P, EU:C:2016:682, 52 punktą).

513 Šioje byloje siekiant nustatyti, kokio dydžio bauda turi būti skirta *Credit Suisse* už neteisėtus veiksmus, apibrėžtus išnagrinėjus visus penkis šiame ieškinyje pateiktus pagrindus, reikia atsižvelgti į toliau nurodytas aplinkybes.

514 Pirma, kalbant apie pažeidimo sunkumą ir trukmę, reikia pažymėti, kas išdėstyta toliau.

515 Atrodo tinkama vadovautis metodika, pagal kurią, kaip ir pagal tą, kurią šiuo atveju taikė Komisija, pirmiausia nustatomas bazinis baudos dydis, kuris vėliau gali būti patikslintas atsižvelgiant į konkrečias bylos aplinkybes.

516 Iš pradžių, kalbant apie pardavimų vertę kaip pradinį duomenį, pakaitine verte reikėtų laikyti *Credit Suisse* metines nominaliąsias sumas, susijusias su nagrinėjamo laikotarpio valiutų porų pirkimo ir pardavimo sandoriais. Paskui šios metinės nominaliosios sumos turėtų būti pakoreguotos taikant koeficientą, kurį sudaro, viena vertus, rinkos formavimo veiklos pajamoms taikomo pusės pirkimo ir pardavimo kursų skirtumo ir, kita vertus, prekybos savo sąskaita pajamoms taikomo 10 % siūlomų ir prašomų kainų skirtumo suma.

517 Kaip matyti iš šio sprendimo 428–436 punktų, Komisija nepagrįstai nusprendė, jog duomenys, gauti iš nagrinėjamoje pokalbių svetainėje vykusių pasikeitimų informacija imties, yra „geriausia turima informacija“ rinkos formavimo koregavimo koeficientui apskaičiuoti, taip pažeisdama *Credit Suisse* pakaitinės vertės apskaičiavimo taisykles, nors ji yra sudėtinė bazinio baudos dydžio, taigi ir jai skirtos baudos galutinio dydžio, dalis. Vadinasi, ginčijamas sprendimas turi būti iš dalies pakeistas, kad nustatant pakaitinę vertę būtų atsižvelgta į *Bloomberg BFIX* duomenis (žr. šio sprendimo 437–448 punktus).

518 Viena vertus, dėl rinkos formavimo koregavimo koeficiento ieškovai laikosi nuomonės, kad, remiantis šiais duomenimis, siūlomų ir prašomų kainų skirtumas sudarė 1,47 bazinio punkto, todėl šis koregavimo koeficientas, atitinkantis 50 % minėto skirtumo, siekė 0,73 bazinio punkto. Ieškovai 1,47 bazinio punkto skirtumą apskaičiavo remdamiesi siūlomų ir prašomų kainų skirtumu, gautu iš *Bloomberg BFIX* duomenų apie Dešimties grupės (G10) valiutų poras, apimančias bent vieną EEE valiutą, svertiniu vidurkiu atitinkamu laikotarpiu, susiedami šiuos siūlomų ir prašomų kainų skirtumus su *Credit Suisse* nominaliosiomis sumomis kiekvienos iš šių valiutų porų atveju. Jų nuomone, valiutų poros, kuriomis dažnai prekiaujama, yra likvidesnės, todėl jų siūlomų ir prašomų kainų skirtumai mažesni. Taigi taikant paprastą vidurkį, būtų gerokai padidinta *Credit Suisse* pardavimų vertė.

519 Komisija, atsakydama į Bendrojo Teismo sprendimą dėl proceso organizavimo priemonės, savo ruožtu laikėsi nuomonės, kad, remiantis *Bloomberg BFIX* duomenimis, siūlomų ir prašomų kainų skirtumas sudarė 2,3 bazinio punkto ir kad dėl to rinkos formavimo veiklai taikomas koregavimo koeficientas buvo 1,15 bazinio punkto. Komisija šį siūlomų ir prašomų kainų skirtumą apskaičiavo remdamasi paprastu *Bloomberg BFIX* duomenimis apie Dešimties grupės (G10) valiutų poras, apimančias bent vieną EEE valiutą, grindžiamų skirtumų vidurkiu nagrinėjamu laikotarpiu. Komisijos nuomone, metodas, pagal kurį siūlomų ir prašomų kainų skirtumams taikomas paprastas vidurkis, artimiausias metodikai, kuria vadovautasi ginčijamame sprendime.

520 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Komisija jau atsižvelgė į *Credit Suisse* nominaliąsias sumas, apskaičiuodama metines nominaliąsias sumas. Kaip Komisija iš esmės nurodė savo triplike, nors šiomis sumomis siekiama atspindėti *Credit Suisse* veiklą, siūlomų ir prašomų kainų skirtumais apskaičiuojant koregavimo koeficientą remiamasi visų pirma siekiant atskleisti pažeidimo ekonominę reikšmę ir jame dalyvavusių įmonių sandorių su finansiniais produktais, dėl kurių padarytas pažeidimas, tikrąją struktūrą. Taip nebūtų, jei šie skirtumai būtų vertinami atsižvelgiant į *Credit Suisse* kiekvienos valiutų poros nominalias sumas. Be to, kadangi remiantis *Bloomberg BFIX* duomenimis apskaičiuoti skirtumai nėra susiję tik su *Credit Suisse* sudarytais sandoriais, kiekvienos valiutų poros atveju nustačius šių siūlomų ir prašomų kainų skirtumų svertinį vidurkį pagal *Credit Suisse* nominaliąsias sumas, atvirkščiai, galima gerokai sumažinti *Credit Suisse* pardavimų vertę. Vadinasi, reikia nuspręsti, kad ieškovų pasiūlytas siūlomų ir

prašomų kainų skirtumo apskaičiavimo metodas mažiau tinka rinkos formavimo koregavimo koeficientui apskaičiuoti nei Komisijos pasiūlytas metodas, taigi reikia taikyti Komisijos pasiūlytą koeficientą, t. y. 1,15 bazinio punkto.

521 Kita vertus, kalbant apie prekybos savo sąskaita koregavimo koeficientą, reikia pasakyti, kad ieškovai neginčijo Komisijos vertinimo, kad jis yra lygus 0,1 bazinio punkto (žr. šio sprendimo 449–458 punktus). Taigi bendras su pakaitine verte susijęs koregavimo koeficientas, apskaičiuotas remiantis *Bloomberg BFIX* duomenimis, yra 1,25 bazinio punkto (arba 0,0125 %).

522 Vadinasi, kadangi ieškovams nepavyko užginčyti ginčijamame sprendime nurodytos 1 060 802 752 528 EUR *Credit Suisse* metinių nominaliųjų sumų vertės (žr. šio sprendimo 407–416 punktus), padauginus šių sumų vertę iš 1,25 bazinio punkto koregavimo koeficiento, *Credit Suisse* pardavimų vertės pakaitinė vertė lygi 132 600 344 EUR, kaip Komisija apskaičiavo atsakyme į Bendrojo Teismo priimtą proceso organizavimo priemonę.

523 Paskui Bendrasis Teismas taip pat mano esant tinkama dėl šio sprendimo 472 ir 473 punktuose nurodytų priežasčių atsižvelgti į pažeidimo pobūdį ir geografinį plotą ir už pažeidimo sunkumą pritaikyti 16 % pardavimų vertės koeficientą.

524 Be to, reikia patvirtinti ginčijamame sprendime nurodytą ieškovų dalyvavimo darant pažeidimą trukmę, nes ieškovai jos neginčijo, o šio sprendimo 117 punkte pateikta išvada dėl 2012 m. gegužės 9 d. pokalbio neturi jai įtakos. Atsižvelgiant į tai, reikia nuspręsti, kad dalyvavimas darant pažeidimą truko 0,42 metų.

525 Galiausiai, kaip padarė Komisija, reikia skirti papildomą 16 % pardavimų vertės baudos dydį, siekiant užtikrinti būtiną baudos dydžio atgrasomąjį poveikį neatsižvelgiant į pažeidimo trukmę.

526 Antra, remiantis ginčijamame sprendime išdėstytais argumentais, tikslinga, atsižvelgiant į lengvinančias aplinkybes, sumažinti bazinį baudos dydį 2 % dėl to, kad *Credit Suisse* nėra atsakingas už pavienius veiksmų derinimo atvejus, ir 2 % dėl to, kad šis bankas nėra atsakingas už pagrindinį susitarimą.

527 Trečia, kaip matyti iš šio sprendimo 525 punkto, nustatydamas baudos dydį Bendrasis Teismas tinkamai atsižvelgė į būtinybę skirti atgrasančio dydžio baudą.

528 Atsižvelgdamas į visas išdėstytas aplinkybes, Bendrasis Teismas laikosi nuomonės, kad, remiantis sankcijos individualizavimo ir proporcingumo principais, bylos aplinkybės bus teisingai įvertintos skiriant 28 920 000 eurų baudą, kurią *UBS Group*, kaip *Credit Suisse Group* teisių perėmėja, UBS, kaip *Credit Suisse* teisių perėmėja, ir *Credit Suisse Securities (Europe)* turi sumokėti solidariai.

IV. Dėl bylinėjimosi išlaidų

529 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

530 Nagrinėjamu atveju ieškovų prašymas panaikinti ginčijamą sprendimą, kiek jis susijęs su šio sprendimo 2 straipsnio a punktu, taip pat prašymas sumažinti baudą buvo patenkintas, bet jų prašymas panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį buvo atmestas. Šiomis aplinkybėmis ieškovai ir Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (septintoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Panaikinti 2021 m. gruodžio 2 d. Komisijos sprendimo C (2021) 8612 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla AT.40135 – FOREX (*Sterling Lads*) 2 straipsnio a punktą.**

2. **Nurodyti *UBS Group AG*, kaip *Credit Suisse Group AG* teisių perėmėjui, UBS AG, kaip *Credit Suisse AG* teisių perėmėjui, ir *Credit Suisse Securities (Europe) Ltd* solidariai sumokėti 28 920 000 EUR baudą.**

3. **Atmesti likusią ieškinio dalį.**

4. **Kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Kowalik-Bańczyk Buttigieg Ricziová

Paskelbtas 2025 m. liepos 23 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

I. Ginčo aplinkybės . . . 2

A. Dėl procedūros, per kurią buvo priimtas ginčijamas sprendimas . . . 2

B. Ginčijamas sprendimas . . . 3

1. Nagrinėjami produktai ir atitinkamas sektorius . . . 3

2. Veiksmai, dėl kurių priekaištaujama „Credit Suisse“ . . . 5

3. Bauda . . . 7

a) Bazinis baudos dydis . . . 7

b) Galutinis baudos dydis . . . 7

II. Šalių reikalavimai . . . 7

III. Dėl teisės . . . 8

A. Dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnio . . . 8

1. Dėl ieškinio pirmojo pagrindo, grindžiamo SESV 101 straipsnio pažeidimu ir nepakankamu motyvavimu, kiek tai susiję su keitimosi informacija internetu kvalifikavimu kaip antikonkurencinių susitarimų ir (arba) suderintų veiksmų . . . 8

a) Pirminės pastabos . . . 8

b) Dėl pirmojo pagrindo pirmos dalies, grindžiamos tuo, kad Komisija neįrodė, jog buvo sudarytas pagrindinis susitarimas, taigi, ir tuo, kad keitimasis informacija internetu yra antikonkurencinis susitarimas ir (arba) suderinti veiksmai . . . 9

c) Dėl ieškinio pirmojo pagrindo antros dalies, grindžiamos įrodymų, kad keitimasis informacija internetu buvo savarankiški susitarimai ir (arba) suderinti veiksmai, nebuvimu . . . 11

1) Dėl pirmojo prieštaravimo, grindžiamu Komisijos pateiktu neteisingu tam tikrų to laikotarpio įrodymų išaiškinimu, ir antrojo prieštaravimo, grindžiamo tuo, kad keitimasis informacija internetu nėra antikonkurenciniai susitarimai ir (arba) suderinti veiksmai . . . 11

i) Dėl tam tikrų ieškovų argumentų ir įrodymų priimtinumo . . . 11

ii) Dėl ieškovų konkrečiai ginčijamų pokalbių antikonkurencingumo . . . 13

– Dėl 2011 m. birželio 14 d., rugpjūčio 5 d. ir spalio 4 d. bei 2012 m. vasario 7 d. ir birželio 1 d. pokalbių . . . 14

– Dėl 2012 m. gegužės 14 d. pokalbio . . . 14

– Dėl 2012 m. balandžio 11 d. pokalbio 15

– Dėl 2012 m. balandžio 13 d. pokalbio 16

– Dėl 2012 m. gegužės 9 d. pokalbio 18

– Dėl 2012 m. birželio 5 d. pokalbio 19

– Dėl 2012 m. balandžio 25 d. pokalbio 20

– Dėl 2012 m. vasario 10 d. pokalbio 22

– Dėl 2012 m. balandžio 25 d., birželio 19 d., liepos 3 ir 4 d. pokalbių 23

– Išvados dėl ieškovų konkrečiai ginčijamų pokalbių 26

iii) Dėl konkrečiai neginčijamų pokalbių antikonkurencingumo 26

2) Dėl trečiojo prieštaravimo, grindžiamo teisės klaida, kurią Komisija padarė, kai nusprendė, jog „Credit Suisse“ pateiktas teisėtas nagrinėjamo keitimosi informacija paaiškinimas yra nereikšmingas 29

2. Dėl antrojo pagrindo, grindžiamo SESV 101 straipsnio pažeidimu ir nepakankamu motyvavimu, kiek tai susiję su keitimosi informacija internetu kvalifikavimo kaip „ribojimo dėl tikslo“ 30

a) Pirminės pastabos 30

b) Dėl antrojo pagrindo pirmos dalies, grindžiamos tuo, kad nebuvo įrodytas ribojimo dėl tikslo buvimas 31

1) Dėl antrojo prieštaravimo, grindžiamo Komisijos klaidomis vertinant nagrinėjamos rinkos kontekstą 32

i) Dėl neatidėliotinų užsienio valiutų keitimo sandorių rinkos skaidrumo . . . 32

ii) Dėl nagrinėjamos rinkos struktūros 34

iii) Dėl dvejopo prekiautojų vaidmens 35

2) Dėl pirmojo prieštaravimo, grindžiamo tuo, kad Komisijos išvada, jog nagrinėjamu keitimusi informacija buvo siekiama apriboti konkurenciją, paremta netiksliomis ir nepatikrintomis faktinėmis prielaidomis 36

i) Dėl keitimosi informacija apie siūlomų ir prašomų kainų skirtumus („bid-ask spreads“) 36

ii) Dėl keitimosi informacija apie klientų pavedimus 37

iii) Dėl keitimosi informacija apie atviras rizikos pozicijas 38

iv) Dėl keitimosi informacija apie esamą ar būsimą prekybos veiklą 39

3) Dėl trečiojo prieštaravimo, grindžiamo klaidomis, kurias Komisija padarė remdamasi nagrinėjamo keitimosi informacija teisiniu kvalifikavimu įrodymuose, pateiktuose teikiant prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, ir susitarimo pareiškimuose . . . 40

4) Dėl ketvirtojo prieštaravimo, grindžiamo tuo, kad Komisija, siekdama palengvinti jai tenkančią įrodinėjimo naštą, negalėjo remtis savo patirtimi, sukaupta nagrinėjant keitimąsi informacija kitokiomis rinkos sąlygomis arba kitose finansinėse bylose . . . 42

5) Išvados dėl antrojo pagrindo pirmos dalies . . . 43

c) Dėl antrojo pagrindo antros dalies, grindžiamos Komisijos klaidomis, padarytomis analizuojant nagrinėjamo keitimosi informacija teisėtumą arba prokonkurencinį pobūdį . . . 43

3. Dėl trečiojo pagrindo, grindžiamo SESV 101 straipsnio pažeidimu ir nepakankamu motyvavimu, kiek tai susiję su ginčijamame sprendime pateiktu kvalifikavimu kaip vieno tęstinio pažeidimo . . . 49

a) Dėl trečiojo pagrindo pirmos dalies, grindžiamos nepakankamu bendro plano, kuriuo siekta bendro tikslo, prie kurio „Credit Suisse“ ketino prisidėti ir apie kurį žinojo arba kurį turėjo numatyti, buvimo įrodymu ir motyvavimu . . . 50

1) Dėl „bendro plano“, kuriuo siekta bendro tikslo, buvimo . . . 50

2) Dėl siekiamo bendro tikslo žinojimo ir ketinimo prisidėti jo siekiant . . . 52

3) Dėl atsiribojimo nuo keitimosi informacija . . . 54

b) Dėl trečiojo pagrindo antros dalies, grindžiamos teisės klaida, padaryta pagrindinį susitarimą kvalifikuojant kaip vieno tęstinio pažeidimo, kuriam gali būti būdingas skirtingas dalyvavimo laipsnis, elementą . . . 55

4. Dėl penktojo pagrindo, grindžiamo gero administravimo principo pažeidimu . . . 56

5. Išvada dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnio . . . 58

B. Dėl ginčijamo sprendimo 2 straipsnio a punkto . . . 59

1. Dėl ketvirtojo pagrindo, grindžiamo Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio, baudų apskaičiavimo gairių, proporcingumo ir vienodo požiūrio principų, taip pat pareigos motyvuoti pažeidimu . . . 59

a) Dėl ketvirtojo pagrindo pirmos dalies, grindžiamos klaida apskaičiuojant pakaitinę vertę . . . 60

1) Dėl „Credit Suisse“ metinių nominalių sumų . . . 61

2) Dėl ginčijamame sprendime nustatyto vienodo koregavimo koeficiento . . . 62

i) Dėl rinkos formavimo koregavimo koeficiento . . . 62

ii) Dėl prekybos savo sąskaita koregavimo koeficiento . . . 67

3) Dėl ieškovų pasiūlytos alternatyvios pakaitinės vertės apskaičiavimo metodikos 69

b) Dėl ketvirtojo pagrindo trečios dalies, grindžiamos tuo, kad pritaikius pažeidimo sunkumo koeficientą buvo nustatyta pernelyg didelė bauda 70

c) Dėl ketvirtojo pagrindo antros dalies, grindžiamos klaida, padaryta neproporcingai mažai sumažinant baudą dėl atsakomybę lengvinančių aplinkybių 71

d) Dėl ketvirtojo pagrindo ketvirtos dalies, grindžiamos vienodo požiūrio principo pažeidimu 72

e) Dėl ketvirtojo pagrindo penktos dalies, grindžiamos nepakankamu ginčijamo sprendimo motyvavimu dėl ieškovams skirtos baudos apskaičiavimo proporcingumo, palyginti su kitiems pažeidimo dalyviams skirta bauda 74

2. Išvada dėl ginčijamo sprendimo 2 straipsnio a punkto 75

C. Dėl prašymo sumažinti baudą 75

IV. Dėl bylinėjimosi išlaidų 77